

Datum: 9 april 2020
Onderwerp: Ontwerp-begroting, kaderbrief en jaarrekening (incl. accountantsverslag)

Zeer geachte leden van de gemeenteraad,

Middels deze brief biedt het dagelijks bestuur, na instemming van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH), u de ontwerp-meerjarenbegroting 2021-2024 (inclusief de herziene begroting 2020) ter zienswijze aan krachtens artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGr).

Het dagelijks bestuur van de VRH verneemt graag uiterlijk 10 juni 2020 uw schriftelijke zienswijze over deze ontwerp-begroting. Deze zienswijze zal vervolgens worden betrokken bij de definitieve vaststelling van de begroting in de vergaderingen van respectievelijk het dagelijks bestuur (22 juni 2020) en algemeen bestuur (8 juli 2020) van de VRH.

Voorts wordt u middels deze brief de algemene financiële en beleidsmatige kaders ten behoeve van de VRH-begroting ('kaderbrief VRH¹') 2021-2024 en de jaarrekening 2019 (inclusief accountantsverslag) ter kennisname aangeboden. Deze documenten worden u aangeboden op grond van artikel 34b van de WGr.

Toelichting op de ontwerp-begroting en kaderbrief

Het bestuur van de VRH heeft bij de behandeling van bijgaande begroting de kaders² die zijn aangedragen door de wethouders Financiën (namens de colleges in de regio Haaglanden) volledig overgenomen.

Begin dit jaar is het meerjarenbeleid (2020-2025) van Brandweer Haaglanden door het algemeen bestuur van de VRH vastgesteld³. Dit nieuwe beleid, dat past binnen de huidige financiële kaders, is verwerkt in voorliggende begroting. Voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (afgekort als: GHOR) geldt dat een nieuw meerjarenbeleidsplan in ontwikkeling is. Dit plan wordt later dit jaar ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd. Ook hier zal de insteek zijn dat dit nieuwe beleidsplan binnen de huidige financiële kaders past.

Voorts is in deze begroting de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Landelijke Meldkamersamenwerking (Nationale Politie) verwerkt. Financieel is deze overdracht verwerkt via een uitname van de Bdur⁴ (€ 0,7 miljoen) en aanpassing van de NZa-budgetten (€ 0,5 miljoen). Als

¹ Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 29 januari 2020.

² Kaderbrief begroting 2021 gemeenschappelijke regelingen.

³ Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 29 januari 2020.

⁴ Brede doelmuttering Rampenbestrijding.

Datum
9 april 2020

Ons kenmerk
P20.000268

gevolg hiervan zullen de inkomsten van de VRH omlaag gaan. Hier staat tegenover dat beheerkosten over worden genomen door de LMS.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) passen gemeenten per 1 januari 2020 de Cao gemeenten toe. Veiligheidsregio's zijn tot nader order uitgesloten⁵ van de inwerkingtreding van de WNRA. Dit houdt in dat voor de Veiligheidsregio's de per 31-12-2019 bevroren regeling van arbeidsvoorwaarden CAR-UWO geldt. Hierbij worden de salarisontwikkelingen van CAO gemeenten gevolgd. Voor het jaar 2020 heeft de VNG aangegeven deze rechtspositie te blijven ondersteunen. Momenteel vindt landelijke bestuurlijke afstemming plaats over de toekomstige organisatie van de arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's.

Zoals eerder aangegeven zijn bij de uitwerking van de Wnra ook juridische knelpunten naar voren gekomen ten aanzien van de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Landelijk loopt nog steeds onderzoek naar een oplossing voor deze situatie. Hoewel de Tweede Kamer, de stelselverantwoordelijke Minister van Justitie en Veiligheid, het Veiligheidsberaad en dit bestuur veel belang hechten aan het huidige hybride brandweerstelsel met zowel de inzet van vrijwilligers als beroepsmedewerkers (vanuit het belang van maatschappelijke, lokale verankering van de brandweerzorg), is dit onderwerp – net als in de vorige begroting – als financieel risico opgenomen in de begroting. Dit financieel risico is relatief beperkt omdat het korps Haaglanden – in tegenstelling tot veel andere korpsen in Nederland – voor een groot deel uit beroepsmedewerkers bestaat.

Het lopende, landelijke onderzoek hiernaar laat daarnaast onverlet dat de VRH zich onverminderd inzet op het waarborgen van voldoende beschikbare vrijwilligers. Voor de korte termijn gaat het hierbij niet alleen om het werven maar ook om het behouden van vrijwilligers. Voor de langere termijn wordt gekeken hoe vrijwilligheid toekomstbestendig kan worden ingericht, uiteraard in samenhang met de uitkomsten van het landelijk onderzoek.

Toelichting op de jaarrekening

Over 2019 is sprake van een positief financieel resultaat van € 3,8 miljoen. Dit resultaat is vooral ontstaan door vacatureruimte die – vanwege de krapte op de arbeidsmarkt – lastig is in te vullen. Daarnaast is ook besloten een voordeel van de eerdere samenvoeging van de meldkamers Haaglanden en Hollands Midden ten gunste van de VRH te laten komen.

Besloten is het voordelig resultaat te gebruiken om de post 'onvoorzien' (ca. € 0,2 miljoen) niet in rekening te brengen bij de gemeenten en een aantal bestemmingsreserves te financieren. Hierbij gaat het voornamelijk om de financiering van een reparatie van het FLO-overgangsrecht (ca. € 1,5 miljoen) en programma ten behoeve van de gemeentelijke crisisbeheersing (ca. € 0,2 miljoen).

Door de accountant is de VRH verzocht om de financiële effecten van de uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) op te nemen in de jaarrekening. In dit kader is in het bestuur uitgebreid beraadslaagd over het dilemma om – gelet op de financiële onzekerheden die zich rondom COVID-19 voordoen – een deel van het resultaat (ca. € 1,9 miljoen) terug te betalen aan de gemeenten, of deze terugbetaling voorlopig uit te stellen en tot terugbetaling over te gaan nadat er meer financiële duidelijkheid is over de uitgaven die de VRH heeft moeten doen in het kader van COVID-19.

⁵ Op een klein aantal medewerkers van de VRH is de Cao ambulancezorg van toepassing. Op die groep medewerkers is de Wnra wel van toepassing per 1 januari 2020.

Het bestuur heeft ervoor gekozen om vast te houden aan de geldende afspraken rondom het weerstandsvermogen van de VRH en daarmee in te stemmen met het bestemmingsvoorstel om ca. € 1,9 miljoen terug te betalen aan de gemeenten.

Datum
9 april 2020

Ons kenmerk
P20.000268

Wat betreft de bestrijding van het Coronavirus geldt dat sprake is van niet alledaagse omstandigheden. Dit kan betekenen dat de VRH wordt geconfronteerd met extra uitgaven. Deze worden waar mogelijk opgevangen binnen de reguliere begroting. Mocht dit onverhoopt niet mogelijk blijken, dan wordt teruggevallen op de geldende afspraak dat de gemeenten hiervoor garant staan.

Naast het positief financiële resultaat, schetst de jaarrekening ook beleidsinhoudelijk een positief beeld. Relevant in dit kader is te melden dat – in navolging van de vorige jaarrekeningen – het percentage van de 'prio-1 (binnenbrand) uitrukken' waarbij de opkomsttijd wordt behaald wederom boven de norm is uitgekomen. Hiermee wordt de positieve lijn van de afgelopen jaren voortgezet.

De prestaties op het gebied van ambulancezorg vormen voor het algemeen bestuur van de VRH wel reden tot zorg. Het algemeen bestuur blijft hierover nadrukkelijk en constructief in gesprek met het hiervoor verantwoordelijke bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV Haaglanden).

Toelichting op het accountantsverslag

Ook over 2019 geldt dat de jaarrekening door de accountant is goedgekeurd. Daar waar vorig jaar door de accountant is aanbevolen om een analyse op te stellen van de gemaakte onderhoudskosten versus de begrote kosten conform de meerjarenonderhoudsplanung, constateert de accountant in bijgaand verslag dat deze aanbeveling adequaat is opgevolgd. Dit sluit aan bij de conclusie van de accountant dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken. Daar waar zich mogelijkheden voordoen om verdere verbeteringen aan te brengen – concreet met betrekking tot de automatiseringsomgeving – zijn en worden deze uiteraard door het management van de VRH doorgevoerd.

Met de meeste hoogachting,
Namens het Dagelijks Bestuur van de VRH,

J.W. Remkes
Plaatsvervangend voorzitter VRH

Esther Lieben
Secretaris

Algemeen Bestuur VRH

Datum: 19 december 2019
Onderwerp: KADERBRIEF BEGROTING VRH 2021 – 2024

1. Procedure

In de gemeenschappelijke regeling VRH is bepaald dat het Dagelijks Bestuur de ontwerpbegroting toezendt aan de gemeenteraden voor zienswijze van de deelnemende gemeenten. De procedure voorziet er vervolgens in dat de gemeenteraden gedurende een periode van maximaal 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting in de gelegenheid worden gesteld eventuele opmerkingen en/of aanmerkingen met betrekking tot het ontwerp schriftelijk kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur voegt de ingekomen schriftelijke reacties bij de ontwerpbegroting zoals deze ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Op 1 augustus 2020 dient de door het Algemeen Bestuur vastgestelde VRH begroting 2021 – 2024 te zijn aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

2. Algemene begrotingsrichtlijnen

De basis voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2021 wordt gevormd door de vastgestelde begroting 2020. Kort samengevat is beleid zoals besloten door het algemeen bestuur (AB), verhoogd met trend, de basis voor de nieuwe begroting. Ten opzichte van de begroting 2020 wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd. In dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

2.1 Kaderbrief gemeenten

De VRH heeft van de deelnemende gemeenten de Kaderbrief begroting 2021 gemeenschappelijke regelingen dd. 2 december 2019 ontvangen. Met deze brief wordt een aantal financiële uitgangspunten aangegeven voor de begroting. De VRH kan deze kaders betrekken bij de opstelling van de begroting. Indien de VRH van mening is dat het kader niet haalbaar is, wordt de VRH verzocht dit te bespreken in de bestuursvergadering. De brief gaat in op de volgende punten:

- Indexering
- Risico's en weerstandscapaciteit
- Nieuw beleid
- Omgang met tekorten en overschotten

- Tussentijdse informatie
- Tijdige inzending van stukken

Datum
19 december 2019

De VRH volgt de kaders rondom bovenstaande punten.

2.2 Loon- en prijscompensatie (trend)

Vanuit de gemeenten is een kaderbrief voor de begroting 2021 van gemeenschappelijke regelingen uitgebracht. De voorgeschreven trendsystematiek wordt overeenkomstig toegepast. Een inflatie budgettair neutrale begroting wordt berekend door het loongevoelige deel van de begroting (65%) te verhogen met de index 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' en het niet-loon gevoelige deel met de index 'nationale consumentenprijsindex'. Daarbij baseert de VRH de indexcijfers op de meest recente informatie zoals het Centraal Planbureau (CPB) die maart 2020 publiceert in het Centraal Economisch Plan (CEP). Aanvullend zal de VRH overleggen met de (controllers van) gemeenten over de vraag of sprake is van verwachte incidentele loonontwikkelingen. Indien dit het geval is zal in lijn met de kaderbrief 'gemeenschappelijke regelingen' dit verschil worden toegelicht bij de concept-ontwerpbegroting. Het aantal inwoners voor de gemeentelijke inwonerbijdrage zal zijn gebaseerd op de stand per 1 januari 2020 volgens het Centraal Bureau Statistiek (CBS).

2.3 Overdracht beheer meldkamer naar politie

De 'Wijzigingswet meldkamers' vormt de wettelijke basis voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. Bij de voorbereiding van de overdracht is als uitgangspunt genomen dat deze wetswijziging per 1 januari 2020 in werking zou treden. De minister van JenV heeft 29 november 2019 geschreven dat de inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer gepland staat voor week 3 van komend kalenderjaar. Het streven is inwerkingtreding van de Wijzigingswet per 1 juli 2020. De minister verzoekt om het ingezette proces doorgang te laten vinden en de overdracht van het beheer per 1 januari 2020 aan de politie voort te zetten. Hiermee verschuift per die datum de verantwoordelijkheid voor het beheer van de veiligheidsregio's naar de politie.

Het AB heeft 11 december 2019 ingestemd met de overdracht van het beheer van de meldkamer naar de LMS per 1 januari 2020. De overdracht wordt gebaseerd op het overdrachtdossier. Hierin is uiteengezet hoe op een zorgvuldige manier de betreffende medewerkers, ICT-systemen en huisvesting 'overgedragen' worden. De materiele vaste activa zal tegen boekwaarde worden overgedragen. De inkomsten van de VRH zullen overeenkomstig landelijke afspraken worden overgeheveld naar de politie. Het betreft een korting op de BDUR gelden van JenV voor de veiligheidsregio's en een korting op de NZa budgetten voor RAV'en.

De politie zal in de jaren 2020 – 2022, de 'bouwplaats' periode, de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) verder vormgeven. In die periode zullen de rafelranden van de overdracht afgehecht worden. Uiteindelijk zullen alle ICT-systemen overgaan naar het landelijke LMS platform. Een specifiek dossier betreft het Openbaar Meldsysteem (OMS) van de brandweer. Na afloop van het contract voor het OMS eind 2020, zal de VRH het aanbieden van een OMS-aansluiting aan de markt over laten. Voor de afwikkeling van frictiekosten is de reserve OMS beschikbaar.

2.4 WNRA

Vanaf 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht. De huidige ambtenaren gaan dan onder het reguliere arbeidsrecht vallen. Voor veiligheidsregio's is uitstel verleend vanwege de onduidelijkheid over de positie van de brandweervrijwilliger. Door

de Minister van Justitie en Veiligheid is aangegeven dat gekeken wordt naar welke structurele oplossing passend is en recht doet aan de positie van brandweervrijwilligers. Op dit moment zijn meerdere scenario's in onderzoek. Een klein deel van het VRH personeel valt wel per 1 januari 2020 onder de WNRA. Het betreft de ambtenaren van de geneeskundige meldkamer, op wie de CAO Ambulancezorg van toepassing is.

Datum
19 december 2019

2.5 Groot onderhoud

De VRH heeft voor de gebouwen een gewenst onderhoudsniveau 3. Dit betekent dat de staat van onderhoud het niveau 'voldoende' kent. De bekostiging is gebaseerd op een meerjaren-onderhoudsplan en wordt gefinancierd via een voorziening groot onderhoud. Op advies van de accountant wordt onderzocht of voor de financiering beter een reserve dan een voorziening kan worden gevormd. Hiermee blijft het mogelijk de uitgaven voor groot onderhoud te egaliseren, maar de administratieve technische last te beperken, die bij een voorziening hoort.

2.6 Akkoord FLO overgangsregeling

In het kader van het 'akkoord FLO overgangsrecht' zijn de controllers van de gemeenten 16 december geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen en hebben zij in december een nieuwe meerjarenplanning ontvangen. De VRH zal de raming en afrekening per individuele gemeente continueren.

2.7 Resultaat 2019

Het AB zal bij de jaarrekening kunnen besluiten over de bestemming van het resultaat.

3. Planning

Op grond van de provinciale richtlijnen dient de begroting 2021 - 2024 uiterlijk 1 augustus 2020 aan Gedeputeerde Staten van Zuid Holland te worden aangeboden, om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Om deze termijn mogelijk te maken wordt de volgende planning voorgesteld:

Datum	Activiteit	Door
29-01-20	Vaststellen kaderbrief met hoofdlijnen begroting	Algemeen bestuur
12-03-20	Vaststellen concept ontwerpbegroting	Directie
voor 26-03-20	Bespreken concept met controllers gemeenten	Directeur bedrijfsvoering en concerncontroller
26-03-20	Vaststellen ontwerpbegroting	Dagelijks bestuur
09-04-20	Accorderen ontwerpbegroting	Algemeen bestuur
11-04-20	Verzenden ontwerpbegroting (voor zienswijze) naar gemeenteraden (voor 15 april); kaderbrief en jaarrekening worden t.k.n. bijgevoegd.	Secretaris
13-05-20	Behandeling ontwerpbegroting in Financiële Adviescommissie	Portefeuillehouder Financien en Secretaris
11-06-20	Bespreken reacties gemeenteraden en voorbereiden behandeling	Dagelijks bestuur
25-06-20	Aanbieden concept begroting aan Algemeen bestuur	Algemeen bestuur
09-07-20	Vaststellen begroting	Secretaris
11-07-20	Aanbieden begroting en reactie op zienswijzen aan gemeenteraden	Concerncontroller
11-07-20	Aanbieden begroting aan gedeputeerde staten	

4. Besluitvorming

Datum
19 december 2019

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden,

Besluit

vast te stellen de kaderbrief begroting 2021 – 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 januari 2020.

De plv. voorzitter
J. Remkes

De secretaris
E.E. Lieben

**Veiligheidsregio
Haaglanden**

ONTWERP MEERJARENBEGROTING 2021 - 2024

'Verbindend vakmanschap in veiligheid en zorg'

Inhoudsopgave

1 Algemeen (blz 2)

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Taken

2 Beleidsmatige ontwikkelingen (blz 4)

- 2.1 De veiligheidsregio
- 2.2 Brandweer
- 2.3 Rampenbestrijding en crisisbeheersing
- 2.4 GHOR
- 2.5 Meldkamers (GnkM en MKB)
- 2.6 Gemeentelijke crisisbeheersing

3 Programma Veiligheid (blz 8)

- 3.1 Raming van lasten en baten
- 3.2 Toelichting op grondslagen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen
- 3.4 Financiën in hoofdlijnen

4 Paragrafen (blz 13)

- 4.1 Gemeentelijke bijdrage
- 4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 4.3 Onderhoud kapitaalgoederen
- 4.4 Financiering
- 4.5 Bedrijfsvoering

5 Overzicht van baten en lasten en toelichting van programmaonderdelen (blz 26)

- 5.1 Brandweezorg
- 5.2 Crisisbeheersing
- 5.3 MKB
- 5.4 GnkM
- 5.5 GHOR
- 5.6 Gemeentelijke crisisbeheersing
- 5.7 Overhead

6 Vaststelling meerjarenbegroting 2021-2024 (blz 46)

7. Bijlagen (blz 47)

- 7.1 Kostenverdeelstaat
- 7.2 Verdeling naar taakvelden
- 7.3 Inkomensoverdracht van het Rijk
- 7.4 Investeringsplan
- 7.5 Liquiditeitsplanning
- 7.6 Reserves en voorzieningen
- 7.7 Geprognoseerde balans
- 7.8 Emu saldo
- 7.9 Afkortingenlijst

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting (2021-2024) van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH). De VRH is een door de Wet Veiligheidsregio's verplichte gemeenschappelijke regeling. Nederland telt in totaal 25 veiligheidsregio's, waarbij elke regio anders is georganiseerd en andere taken kent. Voor de VRH geldt dat deze regionaal de belangen behartigt op het gebied van:

Brandweertzorg. Sinds 2010 zijn de lokale brandweerkorpsen opgegaan in één regionaal korps: Brandweer Haaglanden. Binnen de gehele regio ontvangt elke gemeente vergelijkbare brandweertzorg. Voor het 24/7 bestrijden van incidenten beschikt de brandweer regionaal over beroepsmedewerkers en vrijwilligers, verdeeld over 23 kazernes. Zowel beroeps als vrijwilligers worden ingezet voor de dagelijkse zorg, waarbij specialistische taken bij beroeps zijn belegd. De vrijwilligers zijn van groot belang voor het borgen van de slagkracht die nodig is voor de bestrijding van grote en langdurige incidenten. Naast incidentbestrijding is ook risicobeheersing een hoofdtaak. Jaarlijks wordt hiervoor een uitvoeringsprogramma vastgesteld in overleg met de gemeenten.

Zorg (voorheen geneeskundige hulpverlening). De 'kolom' Zorg van de VRH bestaat uit de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) en de geneeskundige meldkamer (GnkM), dat ook de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) omvat.

- De GHOR is o.a. verantwoordelijk voor de inzet en coördinatie van het optreden van de geneeskundige (hulp)diensten bij incidenten. Dat betreft o.a. ambulancediensten, ziekenhuizen, huisartsen en GGD.
- De geneeskundige meldkamer omvat mede de MKA die, op basis van een SLA met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), de ambulancemeldingen verwerkt.

Naast een gemeenschappelijke regeling is de VRH ook een regionaal samenwerkingsverband met betrekking tot:

- Gemeentelijke crisisbeheersing. Sinds 2010 zijn de gemeentelijke processen zoveel mogelijk geüniformeerd, waardoor de 9 gemeenten als één kolom (de 'oranje' kolom genoemd) optreden m.b.t. bevolkingszorg. Hoewel deze 'kolom' geen deel uitmaakt van de VRH als gemeenschappelijke regeling, is deze activiteit wel in deze begroting opgenomen omdat deze kolom via de VRH-begroting wordt gefinancierd.
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing ('multidisciplinaire samenwerking'). In regionaal verband werken de brandweer, geneeskundige kolom, oranje kolom en eenheid Den Haag van de Nationale Politie samen op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierbij wordt de focus primair gelegd op het dagelijkse werk van de hulpdiensten ("99% van het werk"), en vindt de voorbereiding op rampen en crises als een afgeleide daarvan plaats. Op deze manier wordt voorkomen dat de voorbereiding op rampen en crises op zichzelf staat en onvoldoende aansluit bij het werk van de hulpdiensten.

De 4 kolommen vormen de vaste kern van de multidisciplinaire samenwerking, maar deze samenwerking wordt waar nodig per onderwerp verbreed met andere partners, zoals waterschappen.

1.2 Doelstelling

De doelstelling is verwoord in artikel 2, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR). De Veiligheidsregio Haaglanden behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, en geneeskundige hulpverlening.

1.3 Taken

De taken van de VRH staan benoemd in artikel 3 van de GR. Aan het Algemeen Bestuur worden de taken overgedragen zoals genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's. In aanvulling op de taken die de Veiligheidsregio op het basisniveau voor gemeenten verricht op grond van artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's (basispakket), kan per gemeente worden overeengekomen dat de Veiligheidsregio ten aanzien van deze taken een hoger voorzieningenniveau levert (pluspakket).

In artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's staan de volgende taken:

- a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
- c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid (brandweezorg);
- d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
- f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
- g. het voorzien in de meldkamerfunctie;
- h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.

2 Beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 De veiligheidsregio

De beleidsmatige ontwikkelingen binnen de VRH spelen zich af binnen de kolommen (brandweer, zorg, gemeentelijke crisisbeheersing en in het verlengde daarvan de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsook de gemeenschappelijke meldkamer). In de hierna volgende paragrafen worden deze ontwikkelingen nader toegelicht.

2.2 Brandweer

Brandweer Haaglanden richt zich dagelijks op het leveren van zorg op maat, waarbij de hulpvraag, mogelijke risico's en vraagstukken en ontwikkelingen in de omgeving in acht worden genomen. Ook de komende periode wil Brandweer Haaglanden blijven voldoen aan de hulpvraag vanuit de samenleving. Dit betekent dat de brandweer blijft inspelen op maatschappelijke trends en ontwikkelingen, nu én in de toekomst, om de kwaliteit van het brandweezorgniveau continu te blijven garanderen. De verandering van factoren als wet- en regelgeving, het aantal inwoners in de regio, technologische ontwikkelingen en grootschalige infrastructurele projecten, hebben een forse impact op de fysieke leefomgeving van burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en overheden. Brandweer Haaglanden heeft aandacht voor het verantwoord plaatsvinden van deze maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij het noodzakelijk is dat de veiligheid is geborgd binnen een maatschappij in transitie.

Kijkend naar de eerdergenoemde maatschappelijke ontwikkelingen ligt de focus van het meerjarenbeleidsplan 2020-2025 van Brandweer Haaglanden op verdichting en energietransitie. De verdichting gaat met name over de toename van bebouwing en wegverkeer, die ontstaat als gevolg van de continue toename van mensen. Nieuwe, andere en grotere risico's ontstaan door dichte bebouwing, waaronder hoge en ondergrondse gebouwen en gebouwen met veel verschillende, gestapelde functies, én de toename van het aantal voertuigbewegingen. De energietransitie kenmerkt zich op de korte termijn door veel technologische ontwikkelingen die elkaar in hoog tempo opvolgen. De toename van de hoeveelheid energie die systemen dragen, de steeds sterkere laadinfrastructuur en het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energiebronnen, betekenen voor de brandweer de noodzaak om de risicobeheersing en incidentbestrijding aan te passen aan de nieuwe risico's. Door meer aan de voorkant, zo vroeg mogelijk gesprekspartner te zijn in het veiligheidsnetwerk, is het mogelijk om invloed uit te oefenen op bovengenoemde ontwikkelingen in de omgeving. Naast het feit dat bestaande risico's in beeld zijn, zal er continu gewerkt worden aan het in kaart brengen van nieuwe risico's. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan het voorkomen van incidenten en indien nodig kan de brandweerinzet hierop worden aangepast. Het risicoprofiel is de basis voor het ontwikkelen van de brandweerinzet, waardoor ook de komende jaren kan worden voldaan aan de steeds veranderende vraag naar kennis, kunde en materieel. Zo is er een adequate voorbereiding op de brandweertaak en blijft vakmanschap gegarandeerd.

Naast de verdichting en de energietransitie wordt er de komende jaren nadrukkelijk vorm gegeven aan de duurzame inzetbaarheid van personeel, het derde thema voor de komende vijf jaar. Vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap is het doel ervoor te zorgen dat alle medewerkers fysiek en mentaal de eindstreep halen, waarbij rekening wordt gehouden met het (be)zware(nde) werk, het zorgdragen voor voldoende loopbaanperspectief en het opschuiven van de AOW-leeftijd.

De VRH zal ook in deze periode investeren om in het kader van risicobeheersing een prominente gesprekspartner en adviseur van de gemeenten te blijven. Het Regionaal Uitvoeringsprogramma

Risicobeheersing blijft het handvat voor de gemeenten voor de activiteiten op het gebied van risicobeheersing. Deze activiteiten worden binnen de afdeling Risicobeheersing gedragen door de teams Omgevingsveiligheid, Objectveiligheid, Gebruiksveiligheid en Beleids- en Procesondersteuning. Het programma is opgesteld vanuit de expertise van deze teams en in samenwerking met de gemeenten.

Het uitvoeringsprogramma geeft richting aan de risicobeheersingsactiviteiten maar wel met het besef dat risicobeheersing nog volop in ontwikkeling is. Immers, om een prominente adviseur te blijven moet worden ingespeeld op de ontwikkelingen die van invloed zijn op het uit te voeren werk. Voorbeelden zijn onder meer de Omgevingswet en opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw. Regionaal en lokaal zien we een ontwikkeling waarbij steden verdichten, meer multifunctioneel ruimtegebruik plaatsvindt en fors wordt ingezet op de energietransitie.

Uit de behoeften en vragen van de gemeenten, de maatschappelijke opgave van de brandweer en voornoemde ontwikkelingen in bredere context, wordt ingezet op drie ontwikkeldoelen. Het gaat hierbij om:

- van regel- naar risicogerichte advisering;
- specialiseren van adviseurs;
- omgevingsrechtproof worden.

2.3 Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De VRH bevordert de veiligheid en gezondheid van allen die zich in het gebied van de veiligheidsregio bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren. De VRH beschikt daarvoor over een actueel Regionaal Risicoprofiel, Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing en een Regionaal Crisisplan.

Het Regionaal Risicoprofiel geeft de risico's weer die buiten de 'dagelijkse zorg' vallen en die een multidisciplinair en veelal grootschalig optreden vergen. Risico's met een hoge waarschijnlijkheidskans en een hoge impact verdienen vanzelfsprekend meer aandacht dan die met lage waarschijnlijkheid en impact. Op basis van deze weging zijn vijf risico's als prioritair beoordeeld waarop de regio zich in het bijzonder wil voorbereiden. Het Regionaal Risicoprofiel biedt hiermee het bestuur van de Veiligheidsregio een basis voor het Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing en het Regionaal Crisisplan. Daarnaast biedt het ook een uitgangspunt voor de operationele voorbereiding van de hulpdiensten en partners.

De afgelopen vier jaar heeft de VRH een flinke stap gezet in de voorbereiding op de risico's in de regio. Het beleid voor de komende jaren is erop gericht deze ontwikkeling voort te zetten. Dit is opgenomen in het Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Hierbij ligt de focus op het verder toerusten van de crisisorganisatie op de voornaamste risico's in de regio en op de samenwerking met (crisis-)partners. In het beleid wordt rekening gehouden met een samenleving die steeds complexer wordt. Hierin is een nauwe samenwerking met private en publieke partijen wenselijk en noodzakelijk.

Het Regionaal Crisisplan beschrijft vervolgens de multidisciplinaire organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de wijze waarop bij het bestrijden van een ramp of het beheersen van een crisis wordt opgetreden. In het Regionaal Crisisplan zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot de kritieke, voorwaardenscheppende en multidisciplinaire processen opgenomen. Onderdelen van deze hoofdstructuur zijn onder andere het CoPI, ROT en BT, maar ook processen als leiding en coördinatie, crisiscommunicatie en informatiemanagement staan in dit plan beschreven.

2.4 GHOR

De missie van de GHOR is "het realiseren van zorgcontinuïteit voor de burgers van Haaglanden onder alle omstandigheden". De invoering van de Wet langdurige zorg brengt met zich mee dat ouderen of zieken langer thuis blijven wonen met ondersteuning. Dit betekent dat er een toename ontstaat van verminderd zelfredzamen in de wijk. De consequenties hiervan voor hulpdiensten, en in het bijzonder de GHOR, komen steeds meer aan de oppervlakte. De samenwerking met gemeenten wordt hierin gezocht. De koppeling tussen de domeinen veiligheid en zorg is een essentieel onderdeel van deze samenwerking. In het laatste jaar van het meerjarenbeleidplan 2016-2020 van de GHOR zal er een onderzoek uitgevoerd worden naar de gevolgen van de veranderingen en de effecten die dit heeft op de processen van de GHOR.

De afstemming in de monodisciplinaire ketenzorg blijft actueel. De specialisering en concentratie van zorginstellingen, leidt tot een behoefte tot het formuleren van uitgangspunten voor de spoedeisende medische hulpverlening bij rampen en crisis. Thema's hierbij zijn onder andere scenario's, patiëntprofielen en handelingsperspectieven voor de witte kolom, de gevolgen van infectieziekten voor de ketenzorg, en de manier waarop de witte kolom bij crises netcentrisch kan werken. De GHOR zal later dit jaar een zorgrisicoprofiel voor Haaglanden aan het Bestuur voorleggen ter besluitvorming.

GHOR Haaglanden vindt het belangrijk om in het kader van evenementenveiligheid en daaraan verbonden bestuurlijke afbreukrisico's intensief betrokken te zijn bij de vergunningverstrekking rondom evenementen.

2.5 Meldkamers (GnkM en MKB)

In het Regeerakkoord Rutte I is opgenomen dat er één landelijke meldkamerorganisatie in Nederland moet worden gerealiseerd. In het verlengde hiervan hebben de 56 betrokken partijen in 2013 het Transitieakkoord (TA) 'Meldkamer van de Toekomst' ondertekend. Ook de VRH heeft dit TA ondertekend, maar mét een sideletter waarin randvoorwaarden zijn opgenomen met betrekking tot financiën, governance en gezag.

Op basis van de uitkomsten van het landelijke rapport (2015) is vervolgens – in overeenstemming met alle partijen – een landelijke heroriëntatie bepaald met daarin de prioriteit bij o.a. de samenvoeging van de tien overeengekomen meldkamerlocaties. Wat betreft de samenvoeging geldt dat de Veiligheidsregio Haaglanden, Hollands Midden en de Politie-eenheid Den Haag sinds 2014 gebruik maken van dezelfde meldkamer (De Yp in Den Haag).

Vervolgens is in samenwerking met alle partijen gewerkt aan een basis voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. Met dit 'Uitwerkingskader' heeft het bestuur van de VRH in 2018 ingestemd. De overdracht is eind 2019 formeel bekrachtigd door de ondertekening van het overdrachtdossier 'Gemeenschappelijke Meldkamer Den Haag'. Op basis van het eerdergenoemde uitwerkingskader was de overdracht financieel al verwerkt via een uitname van de Bdur (€ 0,7 mln) en aanpassing van de NZa-budgetten (€ 0,5 mln). Als gevolg hiervan zullen de inkomsten van de VRH omlaag gaan. Hier staat tegenover dat beheerkosten over worden genomen door de LMS. De LMS zal in de 'bouwplaats' periode (2020 – 2022) de gezamenlijke meldkamers verder gestalte geven. Gedurende die tijd zullen de rafelranden als gevolg van de overgang verder worden afgehecht.

Met de overdracht van het beheer zijn afspraken gemaakt om zaken als gezag en governance te waarborgen. Deze afspraken moeten nog worden vastgelegd in een wetswijziging met bijbehorende ministeriële regeling. Dit traject wordt naar verwachting later dit jaar (2020)

afgerond. Hiermee wordt invulling gegeven aan de randvoorwaarden die sinds 2013 altijd door het VRH-bestuur zijn gesteld.

2.6 Gemeentelijke crisisbeheersing

De afgelopen twee jaar hebben de negen gemeenten binnen Haaglanden gewerkt aan een nieuwe visie op gemeentelijke crisisbeheersing, de vertaling van die visie naar een regionaal plan en het opzetten van een programma om de visie en het plan zowel lokaal als regionaal te implementeren. Het programma, dat een looptijd heeft van twee jaar, is in januari 2020 goedgekeurd door de Commissie Advies Rampenbestrijding, en start in februari 2020. Na afronding van het programma eind 2021, hebben gemeenten hun crisisbeheersing zo veel als mogelijk geïntegreerd in hun dagelijkse bedrijfsvoering en kunnen zij flexibel inspelen op incidenten met verschillende karakters. Sleutelrollen die niet voldoende aansluiten bij dagelijkse, lokale bedrijfsvoering, zijn na afronding van het programma, toekomstbestendig georganiseerd aan de hand van intergemeentelijke samenwerkingsafspraken.

3 Programmabegroting Veiligheid

3.1 Raming van lasten en baten

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Lasten</i>	97.057	103.382	104.808	104.613	104.564	104.139
<i>Baten</i>	100.471	101.709	104.139	104.139	104.139	104.139
Saldo lasten en baten	-3.414	1.673	669	474	425	0
Mutatie reserves	421	1.673	669	474	425	0
Resultaat	-3.835	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-3.835	0	0	0	0	0

Raming lasten en baten programma-activiteiten jaarschijf 2021 (bedragen in duizenden euro's)				
	Lasten	Baten	Mutatie Reserve	Saldo
Brandweezorg	75.874	75.525	349	0
Rampenbestrijding en crisisbeheersing	2.207	2.207	0	0
Meldkamer/MKB	2.750	2.550	200	0
Meldkamer/Gnkm	3.465	3.465	0	0
GHOR	2.111	2.111	0	0
Gemeentelijke crisisbeheersing	817	697	120	0
Overhead	17.402	17.402	0	0
Bedrijfsvoering onvoorzien	182	182	0	0
Totaal	104.808	104.139	669	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		101.807	101.807	102.007	102.127	101.807
Interne verschuiving tussen producten		0	0	0	0	0
Voorcalculatie trend 2021		0	2.154	2.154	2.154	2.154
Nacalculatie trend voorgaande jaren		1.410	1.410	1.410	1.410	1.410
Beheer meldkamer naar LMS		-1.208	-1.208	-1.208	-1.208	-1.208
Overige ontwikkelingen		1.373	645	250	81	-24
Totaal		103.382	104.808	104.613	104.564	104.139

De VRH heeft voor het jaar 2021 € 669.000 aan incidentele baten. Het betreft de vrijval van specifieke reserves voor incidentele lasten.

Structureel begrotingssaldo		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
		begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Saldo baten en lasten		1.673	669	474	425	0
Vrijval reserves		1.673	794	474	425	0
Dotatie reserves		0	-125	0	0	0
Begrotingssaldo na bestemming		0	0	0	0	0
Incidentele lasten en baten		1.673	669	474	425	0
Structureel begrotingssaldo		0	0	0	0	0

Overzicht Incidentele lasten	(bedragen in duizenden euro's)					
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Incidentele projecten brandweer 2020	406	0	0	0	0	0
Aanpassingen OMS	0	200	0	0	0	0
Duurzame inzetbaarheid personeel	0	100	100	100	100	0
Programma gemeentelijke crisisbeheersing	31	120	120	0	0	0
Extra afschrijving tankautospuut	74	74	74	74	0	0
Uitgaven realistisch oefenen	0	179		0	125	0
Frictiekosten overdracht LMS	0	0	200	200	100	0
Affinancieren officieren	0	1.000	300	100	100	0
Saldo	511	1.673	794	474	425	0

3.2 Toelichting op grondslagen

De grondslagen zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De grondslagen zijn van toepassing voor begroting en jaarrekening. Niet alle grondslagen zijn direct relevant voor de begroting.

Algemeen

Algemeen uitgangspunt is dat het stelsel van baten en lasten wordt toegepast. Hoofregel is dat als prijsgrondslag de historische kostprijs *inclusief* BTW wordt gehanteerd. Op basis van de Wet markt en overheid is getoetst dat de VRH niet als ondernemer voor de vennootschapsbelasting moet worden aangemerkt.

Materiële vaste activa

Voor de investeringen en kapitaallasten in deze begroting geldt:

- De post materiële vaste activa betreft investeringen met economisch nut.
- De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de oorspronkelijke verkrijging- of vervaardigingsprijs en worden als regel annuïtair (panden) of lineair (overig) afgeschreven.
- Afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte technische of economische levensduur. Waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat van het

begrotingsjaar in aanmerking genomen. De afschrijving vangt aan het eerste boekjaar na ingebruikname van het actief.

Vlottende activa en passiva

- Vlottende activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Vorderingen worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves

De VRH kent (naast specifieke bestemmingsreserves) een aantal reserves.

- Algemene reserve betreft het eigen vermogen (weerstandscapaciteit) van de VRH.
- Egalisatiereserve OMS: voor- en nadelen van de OMS exploitatie worden t.g.v./t.l.v. deze reserve gebracht.

Overheadtoerekening en vernieuwing BBV

De meerjarenbegroting is vervaardigd volgens het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De wijzigingen richten zich met name op:

- de opname van uniforme taakvelden (zie bijlage 7.2);
- meer inzicht in de kosten van overhead (zie 5.7 overzicht overhead);
- opnemen van een geprognostiseerde balans en het emu-saldo (zie bijlagen 7.7 en 7.8).

In deze begroting is een overzicht Overhead opgenomen. Een gevolg van de voorschriften is dat er tussen de producten een andere verrekening ontstaat. De PIJOFACH-kosten (Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting) worden niet verdeeld over de producten, maar verantwoord op het overzicht overhead. Daarnaast worden leidinggevenden volgens de BBV als overhead aangemerkt. Ook deze lasten staan gerubriceerd onder het overzicht Overhead.

3.3 Financiële ontwikkelingen

Jaarschijf 2021

De jaarschijf 2021 in deze begroting is ten opzichte van de voorgaande begroting 2020 - 2023 met € 3.001.000 gestegen van € 101.807.000 tot € 104.808.000. De wijzigingen:

Trend 2021 € 3.564.000

De trendsysteematiek voor de VRH is volledig in lijn met de kaderbrief voor gemeenschappelijke regelingen van de gemeenten. De begroting van de VRH bestaat voor circa 65% uit personeelskosten. Om aan te sluiten bij de opbouw van de begroting, baseert de VRH de indexatie op een gecombineerde loon-/prijsindex. Dit zijn de index 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' en 'nationale consumentenprijsindex'. Het percentage is gebaseerd op de meest recente informatie van het Centraal Plan Bureau van 3 maart 2020 en bedroeg voor loon 2,8% en voor de prijs 1,7%.

Het trendpercentage voor 2021 bedraagt 2,42% (€ 2.154.000). De trend voor voorgaande jaren is met 1,61% bijgesteld (€ 1.410.000). Dit geeft het volgende overzicht:

Tabel 1. Trend		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
Trend	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)	t/m 2020	2021 (%)	2021
Begroting 2020	2,61%	2,43%	1,76%			
CPB 3 maart 2020	2,29%	3,84%	2,29%		2,42%	
Nacalculatie	-0,33%	1,41%	0,53%			
Begroting 2021			1,61%	1.410	2,42%	2.154

Beheer meldkamer naar LMS -/- € 1.208.000

Het beheer van de meldkamer is per 1 januari 2020 overgegaan naar de LMS. De kosten van de ICT-systemen, de beheerders en de huisvesting zijn overgegaan naar de LMS. Via landelijke afspraken zijn de VRH budgetten overgeheveld naar de LMS. Concreet is de Bdur verlaagd met € 0,7 mln en is de NZa bijdrage (die de VRH via de RAV ontvangt) met € 0,5 mln gekort.

Overige ontwikkelingen € 644.000

De meest relevante posten binnen de overige ontwikkelingen betreffen het affinancieren van de operationele officieren van de brandweer € 300.000 en de toename van de gemeentelijke bijdrage vanwege het toegenomen aantal inwoners € 265.000. Het affinancieren van de officieren (besluit AB januari 2020) wordt gedekt uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve (zie toelichting bij reserves). De gemeentelijke bijdrage beweegt mee met het aantal inwoners. Het inwoneraantal van Haaglanden is met 12.884 inwoners (+1,00%) toegenomen. Hiervan wordt conform het verdeelmodel, een kwart in de bijdrage doorberekend. Hiermee worden lokale ontwikkelingen in de begroting opgevangen.

Daarnaast nog een toename van € 79.000, zijnde een saldo van diverse posten. Het betreft onder meer extra RAV bijdrage, extra Bdur, verlagen van inkomsten vanwege beëindiging van de convenanten TU Delft/DSM en verlagen inkomsten OMS.

Jaarschijf 2020

De jaarschijf 2020 in deze begroting is ten opzichte van de voorgaande begroting 2020 - 2023 herzien met € 1.575.000 en gestegen van € 101.807.000 tot € 103.382.000. De wijzigingen:

Trend 2020 € 1.410.000 en beheer meldkamer naar LMS -/- € 1.208.000

Beide posten zijn hiervoor toegelicht.

Overige ontwikkelingen € 1.373.000

Meest relevante post binnen de overige ontwikkelingen betreft de vrijval van reserves. Het gaat vooral om vrijval van de reserve affinancieren officieren (€ 1.000.000). Het AB heeft in januari 2020 besloten tot de affinanciering van de operationele officieren. De uitgaven komen ten laste van een bestemmingsreserve. Ook de reserve OMS wordt aangewend (€ 200.000) voor aanpassingen van het systeem zodat meerdere aanbieders kunnen worden aangesloten.

Daarnaast nog een toename van € 73.000, zijnde een saldo van diverse posten. Het betreft onder meer extra RAV bijdrage, vrijval reserve voor realistisch oefenen, verlagen van inkomsten vanwege beëindiging van de convenanten TU Delft/DSM en verlagen inkomsten OMS.

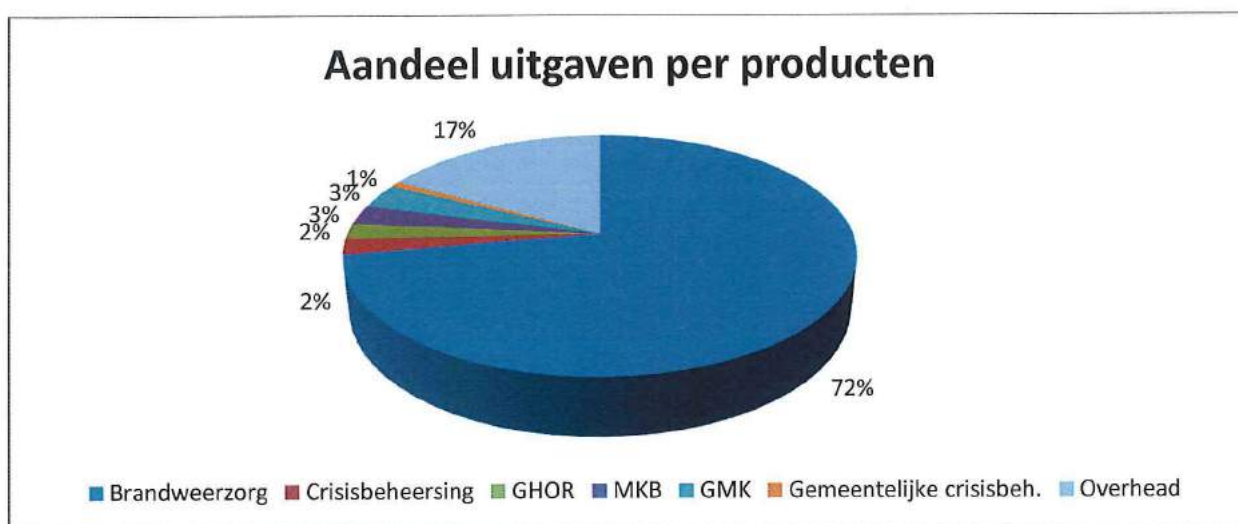
3.4 Financiën in hoofdlijnen

Om snel inzicht te geven in de geldstromen van de VRH twee grafieken.

Aan welke producten geven we het uit?

De grafiek geeft weer dat 72% van het geld naar brandweezorg gaat. De overige producten krijgen samen 28%.

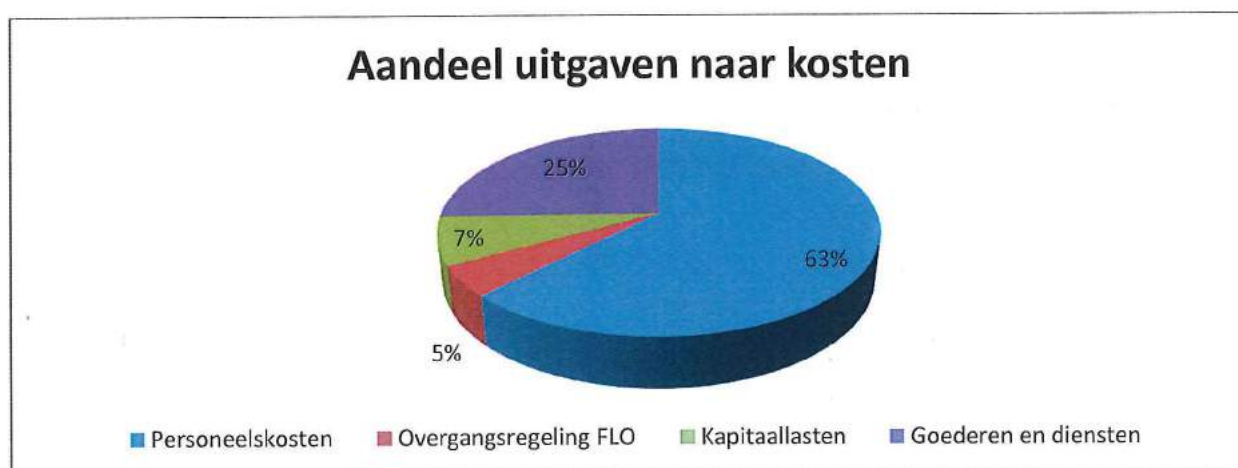
Grafiek 1. Aandeel uitgaven producten

En wat voor kosten betreft het?

De personeelskosten (incl. FLO) zijn met bijna 68% de grootste post. De kosten van de 2^e loopbaan als onderdeel van de overgangsregeling zijn hier nog niet begroot. De overige 32% betreft kapitaallasten en goederen en diensten.

Grafiek 2. Aandeel uitgaven kostensoorten

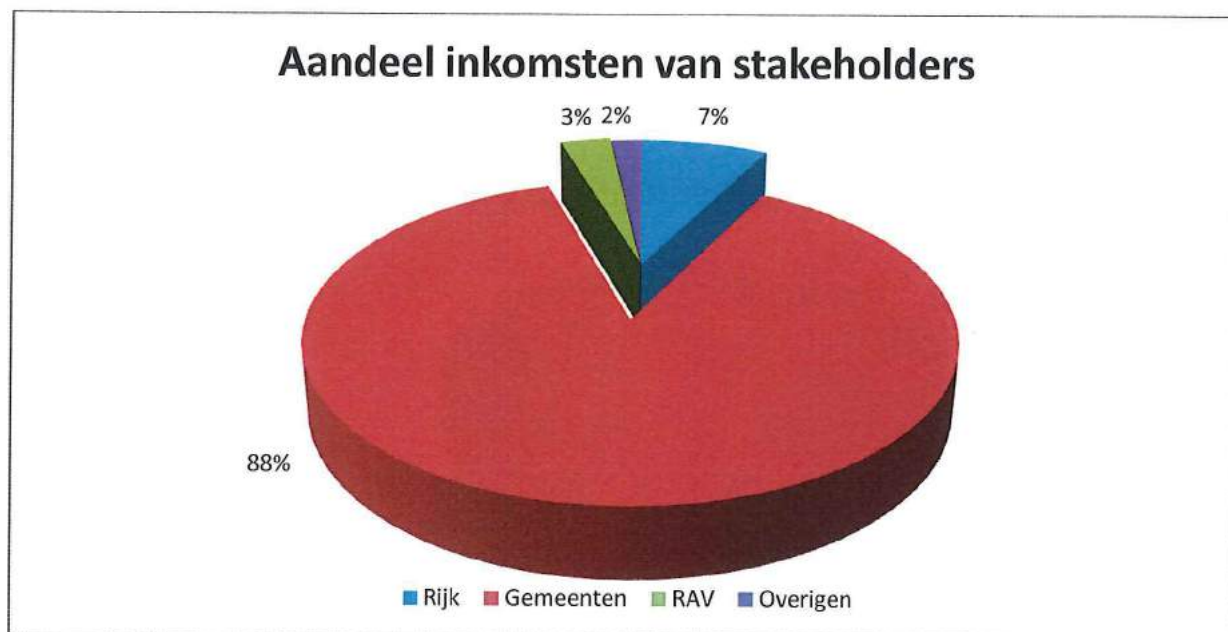

4 Paragrafen

4.1 Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage is veruit de grootste inkomstenbron voor de VRH. Grafiek 3 geeft weer dat in totaal 88% van de inkomsten door de gemeenten wordt betaald.

Grafiek 3. Aandeel inkomsten stakeholders

De gemeentelijke bijdrage is voor 2021 geïndexeerd met 2,42% (€ 2.154.000) conform het laatst beschikbare trendpercentage van het CPB van 3 maart 2020. De trend voor voorgaande jaren is met 1,61% (€ 1.410.000) bijgesteld. Dit houdt per saldo in een stijging van € 3.564.000.

In de begroting 2021 is sprake van een bijdrage per inwoner variërend tussen € 58,09 voor Midden Delfland (landelijk) en € 88,88 voor Den Haag (grootstedelijk). De inwonerbijdrage van Delft (stedelijk) bedraagt met € 81,57 ongeveer het gemiddelde van de inwonerbijdrage.

De bijdrage van de gemeenten volgt de ontwikkeling van het aantal inwoners. De stijging van het aantal inwoners in Haaglanden bedraagt 1% (12.804 inwoners). Het AB heeft bij de vaststelling van het verdeelmodel besloten dat hiervan 25% wordt doorberekend. Dit resulteert in een stijging van de bijdrage met € 265.000. Hieruit worden regionale ontwikkelingen bekostigd.

De verdeelsystematiek

De onderliggende verdeelsystematiek, die leidt tot de bijdrage per inwoner, heeft de VRH in de bestuursvergadering in december 2017 vastgesteld. De VRH-kosten van de gemeenten bestaan grofweg uit drie onderdelen, boxen genoemd:

- Box 1 Brandweezorg**
De kosten van box 1 worden toegerekend naar brandveiligheidsrisico's en de mate van verstedelijking.
Deze kosten hebben betrekking op de regionale basis brandweezorg, specialistische brandweezorg en brandweer multikosten. Deze kosten behelzen circa 80% van de gemeentelijke bijdragen in totaal.
- Box 2 Algemene kosten**
De kosten van box 2 zijn gebaseerd op algemeen nut en zijn een gelijk bedrag per inwoner.
Deze kosten hebben betrekking op de kosten voor bedrijfsvoering, meldkamer, crisisbeheersing, GHOR en gemeentelijke crisisbeheersing. Deze kosten behelzen circa 20% van de gemeentelijke bijdragen in totaal.
- Box 3 Aanvullend maatwerk**
De kosten van box 3 worden per gemeente afgerekend met de individuele gemeenten.
Deze kosten hebben betrekking op de kosten voor de overgangsregelingen (FLO) en een gemeentelijk pluspakket (strandveiligheid in Den Haag).

Tabel 2. Bijdrage per inwoner per gem.						(bedragen in duizenden euro's)		Inwoners t.b.v begroting	
Gemeente	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2020	2021
Categorie grootstedelijk									
Den Haag	87,51	88,88	88,88	88,88	88,88	537.988	545.163		
Categorie stedelijk									
Zoetermeer	76,84	78,05	78,05	78,05	78,05	124.947	125.283		
Delft	80,31	81,57	81,57	81,57	81,57	103.217	103.659		
Leidschendam-Voorburg	78,86	80,09	80,09	80,09	80,09	75.405	76.553		
Rijswijk	86,97	87,77	87,77	87,77	87,77	53.486	54.432		
Categorie kleinstedelijk									
Westland	62,89	63,87	63,87	63,87	63,87	108.576	110.357		
Pijnacker Nootdorp	64,83	65,85	65,85	65,85	65,85	54.321	55.329		
Wassenaar	76,16	77,36	77,36	77,36	77,36	26.189	26.214		
Categorie landelijk									
Midden Delfland	57,19	58,09	58,09	58,09	58,09	19.401	19.344		
Gemiddelde bijdrage gemeenten	80,67	81,91	81,91	81,91	81,91	1.103.530	1.116.334		

* De bepaling voor de aantallen inwoners wordt altijd begin maart uitgevoerd op basis van de laatste gegevens van het CBS over het aantal inwoners per 1 januari 2020.

In de volgende tabel is de bijdrage per gemeente weergegeven.

Tabel 3. Bijdrage per gemeente		(bedragen in duizenden euro's)			
Gemeente	2020	2021	2022	2023	2024
Categorie grootstedelijk					
Den Haag	47.079	48.454	48.454	48.454	48.454
Categorie stedelijk					
Zoetermeer	9.601	9.778	9.778	9.778	9.778
Delft	8.289	8.455	8.455	8.455	8.455
Leidschendam Voorburg	5.946	6.131	6.131	6.131	6.131
Rijswijk	4.652	4.778	4.778	4.778	4.778
Categorie kleinstedelijk					
Westland	6.828	7.049	7.049	7.049	7.049
Pijnacker Nootdorp	3.522	3.643	3.643	3.643	3.643
Wassenaar	1.995	2.028	2.028	2.028	2.028
Categorie landelijk					
Midden Delfland	1.110	1.124	1.124	1.124	1.124
Totale bijdrage gemeenten	89.022	91.440	91.440	91.440	91.440

Een bedrag van € 0,15 per inwoner (€ 182.000) voor de post onvoorzien wordt niet op voorhand in rekening gebracht. Het Algemeen Bestuur heeft in deze opzet de ruimte om eigenstandig te besluiten voor onvoorziene zaken tot (maximaal) € 0,15 per inwoner extra te heffen.

4.2 Weerstandsvermogen en beheersing van risico's

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op potentiële risico's en de vertaling van deze risico's tot een acceptabel weerstandsvermogen. Risicomanagement is het bewust worden, identificeren, kwantificeren en beheersen van relevante risico's. De risico's worden twee keer per jaar geïnventariseerd en geactualiseerd. Vervolgens wordt bepaald of het hier afgedekte, of niet afgedekte risico's betreft. Voor de niet afgedekte risico's dient een weerstandscapaciteit te worden aangehouden.

Weerstandscapaciteit

Op basis van risico-identificatie en de risicomatrix is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Uitgangspunt hierbij is de statische benadering die ervan uitgaat dat de risico's zich niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voor zullen doen. De weerstandscapaciteit binnen de VRH bestaat uit de algemene reserve. Deze reserve dient ter dekking van geïdentificeerde risico's van materiële aard. Risico's met een beperkt financieel beslag worden gedekt uit de lopende exploitatie en de post onvoorzien. De toevoeging van een voordelig resultaat aan de algemene reserve is regel tot de algemene reserve het maximum heeft bereikt van 1% van de begrotingsomzet. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot een hogere algemene reserve. De post onvoorzien, groot € 182.000, is gebaseerd op € 0,15 per inwoner. Daarnaast wordt de weerstands-capaciteit gevormd door de deelnemende gemeenten die garant staan voor de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden.

Verloop van reserves en voorzieningen

De VRH heeft een algemene reserve en een aantal bestemmingsreserves. Het verloop tot en met 2020 is in onderstaande tabel zichtbaar. Voor het verdere verloop wordt verwezen naar bijlage 7.6.

Tabel 4. Reserves		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>					
	Rekening	Toe- name	Ont- trekking	Eindstand	Toe- name	Ont- trekking	Eindstand
	2019	2020			2021		
Algemene reserve	1.406	51	0	1.457	0	0	1.457
Algemene reserve VRH	1.406	51	0	1.457	0	0	1.457
OMS	2.298	0	300	1.998	0	100	1.898
BDUR	306	0	0	306	0	0	306
Bestemmingsreserve LMS	500	0	0	500	0	200	300
Gemeentelijke crisisbeheersing	31	240	120	151	0	120	31
Realistisch oefenen	179	0	179	0	125	0	125
Verkorte levensduur tankautosputten	222	0	74	148	0	74	74
Affinanciering operationele officieren	0	1.500	1.000	500	0	300	200
Bestemmingsreserves VRH	3.536	1.740	1.673	3.603	125	794	2.934
Te bestemmen resultaat 2019	3.835	-3.835	0	0	0	0	0
Totale reserve	8.777	-2.044	1.673	5.060	125	794	4.391

Bestemmingsreserve OMS

Het OMS wordt via de VRH aangeboden door één aanbieder. De VRH bereidt in 2020 de transitie van het OMS naar de markt voor. Het OMS zal worden aangepast zodat abonnees via meerdere aanbieders kunnen aansluiten. Wel moeten hiervoor de nieuwe landelijke aansluitvoorwaarden nog worden geformuleerd. Uiteindelijk zullen abonnees zelf een aanbieder kunnen kiezen, en via een aansluiting op de door de LMS beheerde ICT systemen, hun OMS aansluiting regelen. Deze aansluiting zal door de LMS mogelijk worden gemaakt in de loop van de 'bouwplaats' periode 2020 – 2022. De bestemmingsreserve zal worden gebruikt om de VRH transitiekosten te dekken.

Bestemmingsreserve BDUR

De VRH heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2011 resterende niet-bestede BDUR middelen bestemd. Deze reserve is beschikbaar voor toekomstige bijzondere evenementen in Haaglanden. Bestedingsvoorstellen zullen separaat aan het AB worden voorgelegd.

Bestemmingsreserve LMS

Het beheer van de meldkamer is per 1 januari 2020 overgegaan naar de LMS. De LMS geeft in de 'bouwplaats' periode 2020 – 2022 verder gestalte aan de gezamenlijke meldkamers. In deze periode worden rafelranden als gevolg van de overgang afgehecht. Het ministerie van JenV heeft op basis van de afspraken landelijk 'Uitwerkingskader Meldkamer' € 0,5 mln voor achterblijvende kosten overgemaakt (instemming AB 30 mei 2018). Met de vorming van deze reserve kunnen kosten als gevolg van de transitie worden opgevangen.

Reserve gemeentelijke crisisbeheersing (bevolkingszorg)

De reserve gemeentelijke crisisbeheersing is bij het vaststellen van de jaarrekening 2014 (AB 8 juli 2015) ontstaan. Ter implementatie van het regionale plan gemeentelijke crisisbeheersing start in 2020 een programma van twee jaar. Dit programma geeft gemeenten een gezamenlijk referentiekader voor onderdelen die elke gemeente lokaal vorm moet geven. Zo kunnen gemeenten kiezen bij welke activiteit zij actief betrokken zijn en bij welke zij alleen gebruik maken van uitwerkingen door en/of ervaringen van andere gemeenten (best practices/

kennisdeling). Ter financiering van dit programma is het voorstel het 'eigen' voordelige resultaat 2019 van de kolom gemeentelijke crisisbeheersing toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Realistisch oefenen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 (AB april 2019) is een reserve ingesteld voor realistisch oefenen. Eén maal per twee á drie jaar wordt het gehele repressieve personeel realistisch geoefend. Via deze bestemmingsreserve worden de kosten geëgaliseerd over de jaren.

Bestemmingsreserve verkorte levensduur tankautosputten

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 (AB april 2018) is een reserve ingesteld om de technische problemen met de levensduur van een aantal tankautosputten op te lossen. De afschrijvingstermijn van de betreffende tankautosputten is met 3 jaar verkort van 15 naar 12 jaar. Dit heeft tot gevolg dat de komende jaren sprake is van extra afschrijvingskosten.

Bestemmingsreserve affinancieren operationele officieren

Het AB heeft in januari 2020 besloten tot de affinanciering van de operationele officieren. Vanwege het verhogen van de AOW leeftijd en het vervallen van de levensloopregeling per 1-1-2022 is besloten het FLO-overgangsrecht aan te passen. In het nieuwe FLO-overgangsrecht 2018 (hoofdstuk 9f CAR/UWO) is de 60-jarigenregeling voor officieren vervallen. Besloten is (analoog aan artikel 9e:11, vierde lid) tot de affinanciering van operationele officieren. De kosten ten bedrage van ca. € 1,5 mln komen ten laste van deze bestemmingsreserve.

Te bestemmen resultaat 2019

De jaarrekening 2019 van de VRH is 25 maart 2020 door het DB vastgesteld. Op dit moment is Nederland getroffen door het Corona virus. De impact op het openbare leven is aanzienlijk. Voor de VRH zijn de continuïteitsplannen in werking getreden. De financiële effecten zijn voornamelijk te overzien. Extra uitgaven vanwege de Corona crisis zullen deels worden gecompenseerd door minder uitgaven vanwege uit te stellen projecten. De VRH beschikt momenteel over voldoende weerstandscapaciteit.

Risico's

De VRH onderkent een aantal niet afgedekte risico's. Hieronder is aangegeven welke risico's de VRH onderkent en in hoeverre, indien dit risico zich voordoet, een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit.

Ten opzichte van de jaarrekening 2018 is er één risico vervallen, één aangepast en één nieuw risico toegevoegd.

Het risico MVO- verduurzamen vastgoed is vervallen. De uit onderzoek geïnventariseerde verduurzamingsinvesteringen zijn in hoogte te overzien. Ze zullen zoveel mogelijk worden gecombineerd met vervangingsinvesteringen of gepland groot onderhoud. De meerkosten worden ten dele gecompenseerd door het positieve effect op het energieverbruik.

In deze begroting is de definitie van de categorie "schade als gevolg van terrorisme gevolg bestrijding" aangepast door deze breder te trekken. Deze categorie staat in het vervolg bekend als "niet verzekerbare risico's". Aan de ene kant zijn er risico's die verzekeraars niet mogen verzekeren, zoals het voornoemde molest, en aan de andere kant groeit het aantal risico's waarvan steeds minder verzekeraars bereid zijn om deze te verzekeren. Deze laatste groep wordt door aanpassing van de definitie nu ook meegenomen.

Tot slot is nieuw toegevoegd, in lijn met inschatting van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), het risico voortkomende uit cyberaanvallen. Dit risico wordt door het NCSC als reëel

ingeschat. Deze inschatting wordt onderstreept door de recentelijke 'ransomware' aanvallen bij Universiteit Maastricht en Universiteit van Antwerpen.

Incidentele risico's

2e Loopbaanbeleid

Per 1 januari 2006 is de FLO afgeschaft en vervangen door verplicht loopbaanbeleid voor personeel in bezwarende functies. Essentie van het loopbaanbeleid is dat medewerkers twintig jaar werkzaam zijn in een bezwarende functie en daarna overstappen naar een andere functie. Om dit mogelijk te maken investeren medewerker en werkgever in een passende beroepsopleiding. Indien de cao-afspraken in overleg met de vakbonden tussentijds niet worden aangepast, zal met ingang van 2021 sprake zijn van aanzienlijke meerkosten. In de tussenliggende periode kan de uitkomst van het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) aangeven dat het voor een brandweermedewerker verstandig is eerder naar een niet-bezwarende functie door te stromen. Tot nu toe is gebleken dat het percentage uitval door de PPMO beperkt is. Het risico is berekend op € 110.000.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

De Wnra regelt ingaande 2020 dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde status krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. In dit kader komen bijvoorbeeld arbeidsovereenkomsten in de plaats van de huidige eenzijdige aanstellingen en zullen er cao's moeten worden afgesloten in plaats van eenzijdig vastgestelde rechtspositieregelingen.

Binnen de brandweer wordt gewerkt met zowel beroepsmedewerkers als vrijwilligers. Vrijwilligers hebben momenteel een ambtelijke aanstelling, maar onderscheiden zich van andere ambtenaren doordat zij zijn uitgezonderd van veel wettelijke en rechtspositionele bepalingen. De Wnra kan leiden tot het (gedeeltelijk of volledig) einde van het huidige systeem van brandweervrijwilligers en een kostenstijging van 30% tot 50%. Voor de VRH met 280 vrijwilligers zou dit circa € 600.000 per jaar bedragen. De veiligheidsregio's hebben uitstel verkregen voor invoering van de Wnra om een oplossing te zoeken voor het knelpunt.

Inmiddels hebben in opdracht van de Brandweerkamer van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van JenV onderzoeken plaatsgevonden die zich richten op Europese en internationaal-rechtelijke regels in relatie tot de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilliger. Uit de onderzoeken blijkt dat, om een onderscheid in rechtspositie tussen vrijwilligers en beroepsbrandweermensen te handhaven, er ook onderscheid dient te zijn in aard van het werk, opleiding en arbeidsomstandigheden. De Minister van JenV doet samen met het Veiligheidsberaad vervolgonderzoek naar de mogelijkheden voor herinrichting van de brandweezorg in Nederland waardoor het rechtspositionele onderscheid tussen beroepsbrandweermensen en vrijwilligers gehandhaafd kan blijven. In de loop van 2020 wordt over dit vervolgonderzoek een standpunt verwacht. Het berekende risico komt onveranderd uit op € 461.000.

Structurele risico's

Niet verzekerbare risico's

Verzekeraars zijn steeds minder bereid om bepaalde risico's te verzekeren. Zo zijn verzekeraars bijvoorbeeld gestopt met het aanbieden van de verzekering ter dekking van de predispositie voor brandweervrijwilligers. Predispositie is het risico dat een medewerker onder diensttijd letsel oploopt of overlijdt, zonder dat aangetoond kan worden dat dit veroorzaakt wordt door een dienstongeval. Ook is groot molest bijvoorbeeld voortkomend uit terrorismegevolgbestrijding niet verzekeraar in Nederland. In geval van schade (uitval van materieel en nazorg nabestaanden en personeel) kan een beroep worden gedaan op de Nederlandse Herverzekering

maatschappij voor Terrorismeschade (NHT). Buiten dit heeft de veiligheidsregio een financiële buffer nodig heeft om, indien er claims volgen die niet gedekt zijn door een verzekering, deze uit haar eigen middelen te kunnen dragen. In 2020 zal er een aanbesteding van de verzekeringsportefeuille plaatsvinden waarmee duidelijker wordt wat verzekeraars niet meer wensen te verzekeren. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico. Het risico is berekend op € 173.000.

Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers

De VRH hecht er aan de brandweezorg in Haaglanden te blijven verzorgen door een beroepsbezetting in combinatie met vrije-instroomvrijwilligers. De beschikbaarheid van de vrijwilligers in de dag-situatie wordt een steeds grotere uitdaging. Om de paraatheid te kunnen blijven garanderen wordt het verloop van de vrijwilligers permanent gemonitord en daar waar mogelijk beïnvloed. Naast wervingscampagnes wordt ook het bedrijfsleven actief benaderd. Zij kunnen medewerkers stimuleren toe te treden tot de brandweer om zodoende de beschikbaarheid te vergroten. Daarnaast zijn vier posten opgeleid om te werken met variabele voertuigbezetting en wordt dagdienstpersoneel opgeleid als brandweervrijwilliger om overdag vanuit de Westlandse kazernes in de voertuigbezetting te kunnen voorzien. Dit vergroot onze flexibiliteit. Gezien de landelijke terugloop in aantallen vrijwilligers onderkent de VRH dat ondanks de inspanningen de werving niet volledig zal slagen. Het risico is berekend op € 289.000.

Aansprakelijkheid dienstverlening

De dienstverlening van de VRH is vastgelegd in procedures. Zo zijn kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening geborgd. Mocht de kwaliteit van de dienstverlening onverhoopt tekort schieten, dan is dit risico deels afgedekt via een WA verzekering. De ervaring leert dat er sprake is van een restrisico (juridische kosten etc.). In het geval van een grieppandemie is de kwantiteit een risico. In dat geval wordt enerzijds de zorgvraag groter, anderzijds valt veel personeel wegens ziekte uit. Het risico is deels afgedekt door bijvoorbeeld het Draaiboek Griep pandemie en Afschaalmodel Brandweer. Het restrisico wordt geraamd op € 193.000.

Cyberdreiging/digitale dreiging

De kans op een cyberaanval op een overheidsinstantie wordt door het NCSC (Nationaal Cyber Security Centrum) in Nederland als reëel ingeschat. De VRH bereidt zich voor door middel van het maken van afspraken over informatiebeveiliging met haar leveranciers en ketenpartners. Het risico van een aanval is nooit volledig te voorkomen. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico, welk mogelijk moet worden ingezet om de schade van aanvallen te repareren. Dit risico legt een beslag op het weerstandsvermogen van € 121.000.

Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW

Voor de gevolgen van arbeidsongeschiktheid van medewerkers, het werkgeversrisico WGA (Wet Gedeeltelijke Arbeidsongeschiktheid), is de VRH eigen risico drager. Dit is financieel voordeliger dan het volledig te verzekeren. Met ingang van 2017 is de regelgeving gewijzigd en omvat het eigen risicodragerschap ook de WGA-flex en de ZW. Ook voor de gevolgen van de werkloosheidswet is de VRH verplicht eigen risico drager, dit betreft zowel tijdelijke als vaste medewerkers. In de budgetten is hier rekening mee gehouden. Echter deze keuze brengt wel een restrisico met zich mee. Het totale beslag op het weerstandsvermogen is berekend op € 110.000.

Overgangsregeling FLO

Begin 2018 is het akkoord "Reparatie FLO-overgangsrecht Brandweerpersoneel" door werkgevers en werknemers definitief ondertekend. Een nadere uitwerking van het akkoord betrof nog een tweetal zaken: "loopbaanbeleid voor de ambtenaar met minder dan 20 dienstjaren op 1 januari 2006" en "verrekening van de door de werkgever opgebouwde levensloop tegoeden". Het akkoord is in het voorjaar van 2019 definitief afgerond. Samenvattend heeft de uitwerking een licht dalend effect gehad op de totale kosten. Wel zullen kosten in eerdere jaarschijven

worden gemaakt dan waar in een voorgaande meerjarenraming mee is gerekend. Een geactualiseerde raming is in december 2019 naar de gemeenten verzonden. De deelnemende gemeenten dragen individueel zorg voor een voorziening voor deze kosten en zijn separaat geïnformeerd over de indicatieve financiële effecten. In die zin is er voor de VRH geen sprake van een financieel risico.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. Deze ratio bedraagt nu 0,96 (1.406/1.457). De ratio is lager dan 1,00 (= precies voldoende) en dit betekent dat het weerstandsvermogen matig is. Voorgesteld wordt om € 51.000 toe te voegen vanuit het resultaat 2019 zodat het weerstandsvermogen voldoende is. Volledigheidshalve de toevoeging dat als risico's zich onverhoopt en tegelijkertijd voordoen en in de maximale omvang, die de gewenste weerstandscapaciteit te boven gaan.

Tabel 5 Risicoberekening (bedragen in duizenden euro's)	
Risico's versus weerstandscapaciteit	2021
Incidentele risico's	
2e loopbaan beleid	110
Wet normering rechtspostie ambtenaren	461
Structurele risico's	
Niet verzekerbare risico's	173
Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers	289
Aaansprakelijkheid dienstverlening	193
Cyberdreiging / digitale veiligheid	121
Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW	110
Geïdentificeerde niet afgedekte risico's – gewenste weerstandscapaciteit	1.457
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.406
Weerstandscapaciteit na voorgestelde resultaatbestemming	1.406

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{1.406 + 51 \text{ (voorstel verhoging)}}{1.457} = 1,00$$

Tabel 6. Ratio weerstandsvermogen (x) betekenis	
Betekenis	Ratio weerstandsvermogen
Uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x < 2,0
Voldoende	1,0 < x < 1,4
Matig	0,8 < x < 1,0
Onvoldoende	0,6 < x < 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Panden

De VRH heeft een 24-tal panden in gebruik. De kazernes in Den Haag (6), Delft (1), Rijswijk (1), Leidschendam-Voorburg (1), Pijnacker-Nootdorp (1), Wassenaar (1) en Zoetermeer Oosterheem (1) zijn in eigendom van de VRH. De overige kazernes in Midden-Delfland (3), Westland (7) en Zoetermeer Stadshart (1) worden net als de Yp (1) gehuurd. Op 4 locaties zijn kantoor werkplekken beschikbaar.

Op basis van het in 2017 geactualiseerde meerjarige onderhoudsplan (MJOP), is de dotatie 2019 vastgesteld op € 729.000. De activiteiten in het onderhoudsplan garanderen dat de panden op het onderhoudsniveau 3 (voldoende) blijven. De VRH heeft geconstateerd dat het MJOP veel detailniveau kent en hierdoor administratief technisch bewerkelijk is. Ingaande de herziene begroting 2020 wordt voor het groot onderhoud een ondergrens gehanteerd van € 25.000 per activiteit. Dit betekent dat een deel van het groot onderhoud is verschuiven naar regulier onderhoud. Rekening houdend met de stand van de huidige voorziening voor groot onderhoud zal de jaardotatie voor de voorziening het volgend jaar dalen met € 0,3 mln tot € 416.000.

De fluctuatie in de uitgaven wordt opgevangen via de voorziening groot onderhoud. Hierbij is gedacht aan lange termijn functionaliteit, veiligheid, maar ook aan duurzaamheid en reductie van energieverbruik. Bij het gunnen van langjarige onderhoudscontracten voor installatieonderhoud is energiebesparing een speerpunt. Het verloop tot en met 2020 is in onderstaande tabel weergegeven. Voor het verdere verloop wordt verwezen naar bijlage 7.7.

Tabel 7. Voorziening groot onderhoud		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>					
	Rekening 2019	Begroting 2020			Begroting 2021		
		Toe-name	Ont-trekking	Eind-stand	Toe-name	Ont-trekking	Eind-stand
Voorziening groot onderhoud	1.969	416	251	2.134	416	217	2.333
Voorzieningen VRH	1.969	416	251	2.134	416	217	2.333

Overige kapitaalgoederen

De VRH heeft ook voor het voertuigenbestand en de overige repressieve middelen een meerjarig investeringsplan en een onderhoudsplanning vastgesteld. De onderhoudsplanning omvat ook de verplichte keuringen en certificeringen van het operationeel materiaal. Het onderhoudswerk wordt grotendeels in eigen beheer gedaan. In tegenstelling tot panden zijn de jaarlijkse kosten redelijk stabiel en worden de kosten gedekt uit de jaarlijkse exploitatiebudgetten onderhoud voertuigen en materiaal.

4.4 Financiering

Voor de financiering van de investeringen in materiële vaste activa trekt de VRH langlopende leningen aan. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschikbare eigen middelen. Per eind 2019 is de stand van de leningportefeuille van de VRH € 51,6 mln. Voor de financiering worden de kaders vanuit het Treasurystatuut gevolgd. Het statuut heeft rekening gehouden met de laatste ontwikkelingen. Het treasurybeleid van de VRH is gebonden aan richtlijnen, die aangeven dat alle overtollige liquide middelen dagelijks afgestort moeten worden op de rekening bij de Rijks schatkist.

De interne rentetoerekening van de VRH is in 2021 gebaseerd op 2,8%.

Tabel 8. Renteschema		(bedragen in duizenden euro's)
Omschrijving		2021
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.825
De externe rentebaten		0
<i>Saldo rente lasten en rente baten</i>		1.825
Rente over eigen vermogen		0
Rente over voorzieningen		0
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		1.825
<i>Aan de taakvelden toegerekende rente</i>		1.825
<u>Renteresultaat taakveld treasury</u>		0

De Wet financiering decentrale overheden (FIDO) kent een tweetal kwantitatieve randvoorwaarden. Dit zijn de kasgeldlimiet, die een grens stelt aan de hoogte van de netto-vlottende schuld, en de renterisiconorm, die hetzelfde doet voor de langlopende schuld. Bij het aangaan van de financiering houdt de Veiligheidsregio Haaglanden rekening met deze randvoorwaarden. De Provincie ziet als toezichthouder toe op de naleving.

Tabel 9 Kasgeldlimiet		2020	2021	2022	2023	2024
Berekening kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	103.382	104.808	104.613	104.564	104.139
Percentage regeling	(2)	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3)=(1*2)	8.477	8.594	8.578	8.574	8.539
Berekening netto vlottende schuld						
Vlottende schuld	(4)	55.084	57.136	57.822	57.295	58.482
Vlottende middelen	(5)	46.749	49.214	50.015	49.007	50.349
Netto Vlottende schuld	(6)=(4-5)	8.335	7.922	7.807	8.288	8.133
Toets aan kasgeldlimiet						
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3)	8.477	8.594	8.578	8.574	8.539
Netto vlottende schuld	(6)	8.335	7.922	7.807	8.288	8.133
Ruimte (+) / overschrijving (-)	(3-6)	142	672	771	286	406

Tabel 10 Renterisiconorm		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
		2020	2021	2022	2023	2024
Berekening renterisiconorm						
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	103.382	104.808	104.613	104.564	104.139
Percentage regeling	(2)	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm, in bedrag	(3)=(1*2)	20.676	20.962	20.923	20.913	20.828
Berekening renterisico						
Renteherzieningen	(4)	0	0	0	0	0
Aflossingen	(5)	3.092	2.763	2.573	2.147	1.727
Renterisico	(6)=(4-5)	3.092	2.763	2.573	2.147	1.727
Toets renterisiconorm						
Renterisiconorm, in bedrag	(3)	20.676	20.962	20.923	20.913	20.828
Renterisico	(6)	3.092	2.763	2.573	2.147	1.727
Ruimte (+) / overschrijding (-)	(3-6)	17.584	18.199	18.350	18.766	19.101

In bijlage 7.5 liquiditeitsplanning is de liquiditeitsverwachting berekend.

Het rijk heeft een regeling gepubliceerd over financiële kengetallen. Deze kengetallen moeten de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de begroting en jaarverslag opnemen. Er worden in dit besluit zes kengetallen benoemd. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor de VRH niet van toepassing. De overige zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 11. Financiële kengetallen			
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	106,4%	106,9%	108,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	106,4%	106,9%	108,3%
Solvabiliteitsratio	7,4%	3,8%	3,4%
Structurele exploitatieruimte	3,8%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRH ten opzichte van de baten. De VRH heeft voor € 78 mln. materiele vaste activa op de balans staan. Hiervan betreft ca. 70% gebouwen (kazernes). Daarnaast heeft de VRH ruim € 30 mln vooruitgefactureerde gemeentelijke bedragen op de balans staan. Deze posten leiden ertoe dat de schuldquote hoog is.

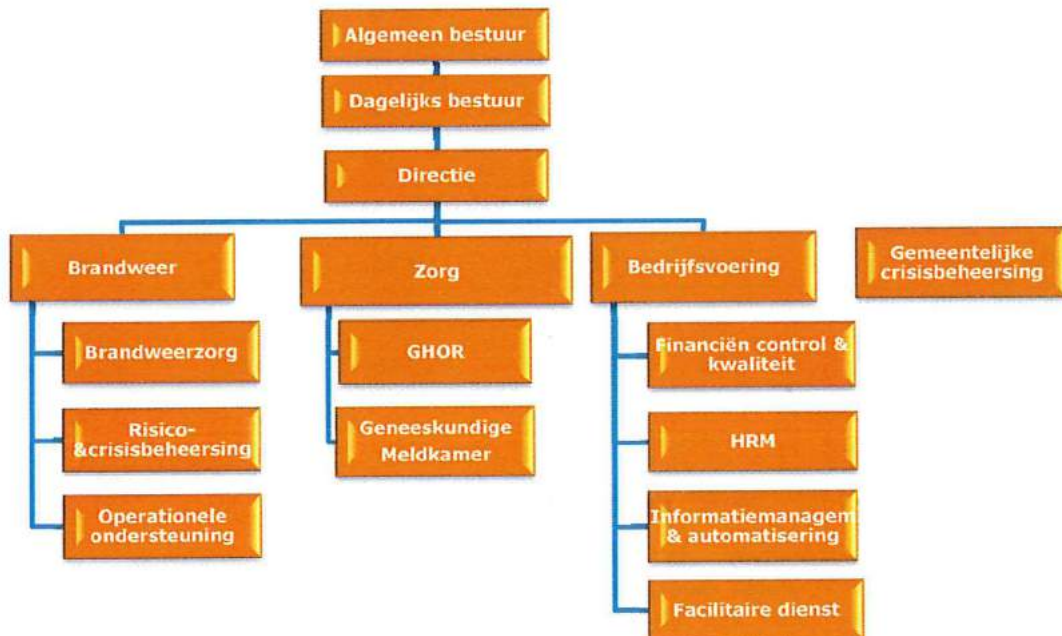
Het solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre de VRH aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De veiligheidsregio zelf heeft een beperkt eigen vermogen, omdat gemeenten garant staan voor eventuele risico's. Als gevolg hiervan is een ratio van < 10% aanvaardbaar.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de VRH tegenvallers kan opvangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De flexibiliteit is beperkt.

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

4.5.1 Organisatie

Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de 9 burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De directievoering is in handen van de commandant brandweer en de directeur publieke gezondheid. Onderstaand het organogram.

4.5.2 Personeel

De formatie van Veiligheidsregio Haaglanden bestaat per 1 januari 2020 uit 888 fte en ca. 280 vrijwilligers. Per saldo is dit een stijging met 8 fte. De achtergrond hiervan ligt in het volgende.

Enerzijds is de formatie verlaagd vanwege de overgang van het ICT beheer naar de LMS (6 fte). Anderzijds is de formatie verhoogd om knelpunten binnen de VRH op te lossen (14fte). Het betreft vooral de te beperkte capaciteit voor opleiden en oefenen (4fte). Daarnaast is naar aanleiding van de visitatie van de VRH, overeenkomstig de wet Veiligheidsregio's, extra ondersteunende formatie toegevoegd ter verbetering van het borgen van de ontwikkelingen (5fte). Voor de instroom van nieuwe aspirant brandwachten is extra formatie gecreëerd (3fte). Tot slot is vanwege de toegenomen werkzaamheden bij de GnkM de formatie, met extra geld van de RAV, verhoogd (2fte).

Voor de continuïteit van onze bedrijfsvoering is het vasthouden van deskundigheid en vakmanschap een belangrijke opgave. Daarom wordt de komende jaren gewerkt aan beleid en instrumenten die zowel duurzame inzetbaarheid als mobiliteit stimuleren.

Ingaande 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) van toepassing. De Wnra regelt ingaande 2020 dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde status krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Deze wijziging is van toepassing op de medewerkers van de GnkM die onder de CAO ambulancezorg vallen. Voor alle overige medewerkers van

veiligheidsregio's is uitstel verleend. Dit vanwege de onduidelijke gevolgen voor de bijzondere rechtspositie van de brandweervrijwilliger. Zie eerder paragraaf 4.2 risico's.

Tabel 12. Formatie (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019		Begroting 2020		Begroting 2021	
Organisatie onderdeel	Bezetting*	Bedrag	Formatie*	Bedrag	Formatie*	Bedrag
Brandweezorg	685	43.325	698	45.635	698	46.861
Crisisbeheersing	9	822	13	781	13	803
Meldkamer	59	4.114	54	4.008	54	4.043
GHOR	20	1.155	16	1.107	16	1.138
Bedrijfsvoering	103	8.300	110	8.885	110	9.134
Subtotaal fte	876	57.716	888	60.416	888	61.979
Vrijwilligers aantal	319	1.478	280	1.691	280	1.730
Totaal	1.195	59.194	1.168	62.107	1.168	63.709

* Inclusief 12fte piket-organisatie

4.5.3 Informatievoorziening en automatisering

Eén van de speerpunten is een toekomstbestendige werkplek waarbij een samenwerkingsomgeving wordt ingericht die het samenwerken in en het delen van documenten en informatie zowel intern als extern met ketenpartners centraal stelt. De benodigde beveiligingsmaatregelen worden daarin meegenomen.

De aansluiting van de ICT infrastructuur op het landelijke verkeersplein zorgt ervoor dat landelijke applicaties zoals LCMS en de Elektronische Leeromgeving (ELO) aan de gebruikers beschikbaar worden gesteld. Het binnenhalen en uitwisselen van landelijke (Geo) gegevens wordt hierdoor eenvoudiger.

In 2020 zijn zowel de business intelligence omgeving en de Geografische omgeving zodanig ingericht en verbeterd ter ondersteuning van het informatie gestuurd optreden dat het maken van (operationele) keuzes steeds beter kan worden gedaan op basis van informatie.

4.5.4 Investerings

In het begrotingsjaar 2021 zijn vervangingsinvesteringen voorgenomen voor gebouwen, automatisering, materiaal en voertuigen voor in totaal € 4,9 mln. In het kader van de implementatie van de vernieuwing van de brandweer wordt van elke investering nagegaan in hoeverre deze mogelijk aangepast moet worden aan de toekomstvisie. Bij elke investering is expliciet aandacht gegeven aan nut, noodzaak en realiseerbaarheid van de investeringen. Zie verder bijlage 7.4 - Investeringsplan.

In de vervangingsinvesteringen is ook vervanging van (voorheen) rijksmaterieel begrepen. Het betreft in 2020 bijvoorbeeld de aanschaf van middelen voor grootwatertransport (€ 1,5 mln). Deze vervangingsinvesteringen hebben als gevolg dat de kapitaallasten in de komende jaren sterker zullen stijgen. Hiervoor wordt een hogere BDUR uitkering ontvangen.

5.1 PROGRAMMA VEILIGHEID: PRODUCT 120.1 BRANDWEERZORG

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Brandweer Haaglanden is een organisatie die verbonden is met de samenleving en vakmanschap op het gebied van (fysieke) veiligheid levert. Een belangrijke opgave voor de komende jaren is het borgen van de ingezette vernieuwing in de bedrijfsvoeringsprocessen van de brandweer, om zo de échte omslag naar een vraag- en risicogestuurde organisatie te kunnen maken.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

Risicobeheersing

- Voldoen aan de eisen gesteld in de Wet veiligheidsregio's en bijbehorende AMvB's, waarin het kwaliteitsniveau van de medewerkers is vastgelegd;
- Uitvoeren van de risicobeheertaak die betrekking heeft op het voorkomen en beperken van, alsmede ondersteuning bij, branden, rampen en crises;
- Stimuleren van gedragsverandering bij burgers, bedrijven en instellingen op het gebied van brand- en omgevingsveiligheid;
- Conform het met gemeenten afgestemde uitvoeringsprogramma invulling geven aan de taken voortvloeiende uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Omgevingswet.

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<i>Risicobeheersing</i>					
Aantal adviezen gebruiksveiligheid	aantal	3249	3249	3249	3249
Aantal adviezen objectveiligheid	aantal	2966	2966	2966	2966
Aantal adviezen voor omgevingsveiligheid	aantal	178	178	178	178
Activiteiten basis, middelbaar en hoger onderwijs	aantal	nieuw	450	450	450

Incidentbestrijding

- Voldoen aan de eisen gesteld in de Wet veiligheidsregio en bijbehorende AMvB's waarin het kwaliteitsniveau is vastgelegd;
- Uitvoeren van de operationele brandweertaak conform het Kwaliteitskader Uitruk- en Opkomsttijden en het Materieel- en Personeelsspreidingplan;
- Realiseren van een slagvaardige organisatie door schaalvergroting, bundeling van kennis en capaciteit en interregionale samenwerking.

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Incidentbestrijding					
In hoeveel procent van de prio-1 uitrukken voor gebouwbranden (binnenbrand) wordt de normtijd van 8 minuten behaald? Norm 80%	%	88%	80%	80%	80%
Hoeveel procent van de repressieve medewerkers heeft voldaan aan de oefenverplichting ROP (opgeleid en geoefend conform de gestelde eisen). Gekeken wordt naar de aanwezigheid bij oefeningen. (kwantitatief) Norm: 80%	%	86%	80%	80%	80%

WAT MAG HET KOSTEN

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Lasten</i>	68.667	74.749	75.874	75.799	75.850	75.525
<i>Baten</i>	69.825	73.396	75.525	75.525	75.525	75.525
Saldo lasten en baten	-1.158	1.353	349	274	325	0
Mutatie reserves	292	1.353	349	274	325	0
Resultaat	-1.450	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		72.186	72.186	72.186	72.306	72.186
Interne verschuiving tussen producten		522	713	713	713	713
Voorcalculatie trend 2021			1.670	1.670	1.670	1.670
Nacalculatie trend voorgaande jaren		1.028	1.028	1.028	1.028	1.028
Overige ontwikkelingen		1.013	277	202	133	-72
Ontwikkelingen LMS						
Totaal		74.749	75.874	75.799	75.850	75.525

Toelichting begroting 2021-2024

De brandweer werkt risico- en vraaggestuurd. Dit houdt in dat de inwoners van de regio Haaglanden en de prioriteiten van de 9 deelnemende gemeenten centraal staan en dat hun vraag aan de brandweer - tezamen met de risico's in de regio - leidend zijn voor de werkzaamheden die de brandweer uitvoert.

Risicobeheersing

Er wordt invulling gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma Risicobeheersing. De regiobrede advisering, frequent toezicht en de lokale prioriteiten (couleur locale) vormen een belangrijke bijdrage aan en ondersteuning van de gemeentelijke handhavingsbeleidsplannen. De komende periode wordt als volgt verder invulling gegeven aan de drie ontwikkeldoelen van regel- naar risicogerichte advisering, specialiseren van adviseurs en 'omgevingsrechtproof' worden.

Van regel- naar risicogerichte advisering

De werkwijze van regelgericht naar risicogericht en van toezichthouder/ toetser naar adviseur wordt verder doorontwikkeld aan de hand van drie speerpunten. Risico's nauwkeuriger in beeld, de integrale risicobenadering en duurzame gedragsverandering.

Het regionale risicoprofiel, IFV-onderzoeken, brandonderzoek, kennis en ervaring van de brandweer zelf en de couleur locale vormen hiervoor de bronnen. Het samenbrengen van deze bronnen en het op basis daarvan analyseren en duiden van de risico's draagt er aan bij dat steeds nauwkeuriger bepaald wordt welke middelen in welke mate ingezet worden (proportionaliteit).

In de uitvoering wordt rekening gehouden met het type object, de techniek binnen het object, het gedrag van gebruikers, de invloed op de omgeving, het brandverloop en de (on)mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten. In aanvulling op deze risicobenadering zal in toenemende mate een krachtenveldanalyse worden uitgevoerd. Dit zal uitwijzen welke actoren verantwoordelijk zijn voor, of bereid zijn invloed uit te oefenen op risico's.

De adviseursrol kan op een extra impuls rekenen door nog meer in te zetten op onderhandelen in de voorfase, op uitnodigen tot en het stimuleren van gedragsverandering. Het toepassen van alleen de regelgeving verplaatst naar de achtergrond en het toepassen van de geest van de regelgeving naar de voorgrond.

Specialiseren van adviseurs

Deze periode zet risicobeheersing breed in op het doel specialisatie. In aanvulling op de generieke taken wordt meer focus gelegd op de kwalitatief hoogwaardige uitvoering van één specifieke taak of taakveld. Per onderwerp zoals Omgeving, Object en Gebruik (waaronder ook het Gedrag) kan gedivergeerd worden op onder meer de vakinhoud, processen en het netwerk.

In dit kader van omgevingsveiligheid wordt ingegaan op het monitoren, analyseren, leren en adviseren over omgevings- en milieuaspecten. Denk hierbij aan verduurzaming, multifunctioneel ruimtegebruik, inwonerverdichting en de energietransitie. Voorbeelden van specialisaties die daarbij horen zijn de tunnelveiligheid, omgevingsveiligheid, infrastructurele en milieuveiligheid alsmede (alternatieve) brandstoffen.

Ten aanzien van objectveiligheid wordt de komende periode verder gewerkt aan de kennis en kunde met betrekking tot technologische en complexe vraagstukken en het vroegtijdig in gesprek komen met ontwikkelaars. Het betreft de specialisaties blussystemen, elektrische systemen, bouwkundige voorzieningen, FSE (fire/smoke/egress) en organisatie & gebruik.

Waar wordt voldaan aan de minimale brandveiligheidseisen op grond van de regelgeving zal aanvullend op gebruiksveiligheid worden geadviseerd over het verder verhogen van de brandveiligheid; het risicogerichte adviseurschap op dit gebied wordt ook een specialisme. De

risicoanalysemonitor¹ zal daarvoor worden ingezet waarbij de brandweer in haar adviseursrol met de gebruikers de monitor doorloopt en een risicogericht advies afgeeft. De uitkomsten van deze monitor zullen ook gedeeld worden met Incidentbestrijding ten behoeve van de voorbereiding op het operationeel optreden (hoog risico objecten).

Ook op het thema brandveilig leven vinden specifieke activiteiten plaats die gericht zijn op beleidsbeïnvloeding ter zake van brandveiligheid en ouderen. Het onderwerp brandveiligheid en ouderen is immers een gezamenlijke opgave van verschillende hierbij betrokken stakeholders en partners, zoals woningcorporaties en gemeenten. Door bij deze stakeholders en partners invloed uit te oefenen op het beleid kunnen deze spelers in het veld worden gestimuleerd tot het voorbereiden en treffen van (aanvullende) brandveiligheidsmaatregelen alsmede tot het hiertoe vrijmaken van budgetten en middelen. De brandweer treedt hierbij op als adviseur en kan vanuit haar expertise een (initierende en daarmee beïnvloedende) bijdrage leveren.

Omgevingsrechtproof worden

Aankomende wet- en regelgeving beïnvloedt de uitvoeringspraktijk voor de afdeling Risicobeheersing. Met name de op komst zijnde Omgevingswet zal van invloed zijn op het proces, de instrumenten en tot op zekere hoogte ook op de risicobeheersingstaken. De speerpunten de adviesrol nieuwe stijl, informatievoorziening en de adviestaak geven richting aan de opgave.

Voor de adviesrol nieuwe stijl wordt een extra beroep gedaan op het conceptuele en relationele vermogen met bijbehorende competenties van de medewerkers. Ook de transitie van EV-adviseur naar omgevingsadviseur wordt gecontinueerd. Deze schuift vroegtijdig aan tafel om mee te denken over de (juridische) borging van veiligheid in de verschillende planvormen. Verder wordt door de veranderingen in het meldings- en vergunningsstelsel een verschuiving zichtbaar naar het toezichthouden op de algemene geldende regels en de daadwerkelijke risico's.

Voor de informatievoorziening wordt onderzocht wat de mogelijkheden, onmogelijkheden, verplichtingen en gevolgen zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO ondersteunt de interactie tussen overheid en samenleving. Het bestaat in ieder geval uit: a) publicatie van omgevingsdocumenten, b) informatie op de kaart over fysieke omgevingskwaliteit en van toepassing zijnde regels, c) informatie over meldings- en vergunningsplicht voor een specifieke activiteit op een specifieke locatie, en d) een digitaal loket voor vergunningaanvragen en meldingen.

De adviestaak ten aanzien van risicobeheersing heeft betrekking op het gevraagd en ongevraagd adviseren aan gemeenten, provincie en rijksoverheid over het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises. De taak omvat:

- Het adviseren in het kader van omgevingsveiligheid bij het opstellen en herzien van omgevingsvisies, omgevingsplannen², eventuele omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten.
- Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid (bijvoorbeeld PGS-reeksen, handhavingsstrategieën).
- Het adviseren over aanvragen omgevingsvergunning alsmede (brand)veiligheidsaspecten die voortvloeien uit de voorschriften van een omgevingsvergunning die betrekking hebben op de activiteiten bouwen, brandveilig gebruiken en milieu.
- Het adviseren over een melding brandveilig gebruiken van bouwwerken.
- Het adviseren over het opslaan en het tot ontbranding brengen van vuurwerk.

¹ Analyse instrument op het ruimtelijke profiel, veilige ontluchting en toetreding, beheersbaarheid, bestrijdbaarheid en gedrag & houding om te komen tot een risicogericht advies.

² Indien gemeente voornemens zijn veranderingen of aanpassingen door te voeren op een omgevingsplan wordt de brandweer betrokken. Hiervoor gelden de volgende criteria: energietransitie, verdichting (hoogbouw), externe veiligheid, evenementen, kwetsbare doelgroepen in relatie tot de omgeving.

- Het adviseren over aanvragen evenementenvergunningen en vergunningen in het kader van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
- Het houden van toezicht op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de activiteiten bouwen, brandveilig gebruiken, milieu (waaronder publicatiereeksen gevaarlijke stoffen en uitgangspuntendocumenten) en het gestelde in het Besluit risico's zware ongevallen.
- Het risicogericht toezichthouden en adviseren op de brandveiligheid alsmede het toezichthouden op de naleving van de algemene brandveiligheidseisen uit het Bouwbesluit of Besluit bouwwerken leefomgeving.
- Adviseren over bereikbaarheid, doorrijdbaarheid en bluswatervoorziening voor de hulpverleningsdiensten.

Incidentbestrijding

De komende jaren wordt er invulling gegeven aan het leveren van de juiste zorg op het juiste moment, óók bij het bestrijden van de toenemende, complexe incidenten. Op basis van het risicoprofiel, waarvoor de verdichting en energietransitie een grote rol spelen, wordt de operationele sterkte aangepast en ingedeeld aan de ontwikkelingen en omstandigheden. Voorbeelden waarbij operationele sterkte flexibel moet worden toegepast zijn seizoensgebonden risico's, zoals de drukte op het strand in de zomermaanden waar we extra capaciteit nodig hebben om de stranden te bewaken en hulp te verlenen als dat nodig is. Ook zijn er steeds meer grote evenementen en soms zelfs gelijktijdig, waardoor we anders moeten kijken naar onze operationele sterkte. Deze bezetting moeten we dus meer aanpassen aan de omstandigheden en de aanwezige risico's om het brandweerniveau te kunnen blijven garanderen.

Het huidige dekkingsplan van Brandweer Haaglanden wordt de komende periode tegen het licht gehouden om te onderzoeken wat past bij de brandweezorg in 2025. Dit betekent dat goed gekeken wordt naar het risicoprofiel van de gebieden in de regio, op welke wijze de operationele dekking plaatsvindt en welk materieel, materiaal en personeel we waar in de regio het beste kunnen positioneren. Afgelopen jaren is al een veranderende koers ingezet op het gebied van brandweezorg. We zijn ingesprongen op een veranderende omgeving en een andere hulpvraag van de burger: zoals de inzet op het gebied van strandveiligheid, maar ook het realiseren van een QRT-team dat ingezet kan worden bij grof en extreem geweld. In delen van de regio is de brandweer tevens first responder, wat betekent dat zij worden ingezet bij reanimaties.

Nieuwe, duurzame risicobronnen leiden daarnaast tot een toenemende complexiteit van incidenten. Door bijbehorende risico's in kaart te brengen, kan de brandweerinzet worden aangepast. Procedures voor het bestrijden van gevaar met betrekking tot onder andere elektrische batterijen en de opslag hiervan, zonnepanelen en elektrische auto's, worden aangescherpt en verbeterd om de veiligheid van aanwezige gebruikers en hulpverleners te kunnen blijven garanderen. Tactieken om dit soort complexe incidenten te kunnen beperken worden bedacht en onderzocht binnen het nog verder te ontwikkelen specialisme 'Brand'. Het gebruik van de blusrobot 'LUF60' is een voorbeeld van een innovatieve oplossing om een bijdrage te leveren aan veiligere brandbestrijding. Dit betekent dat we als hulpverlener zelf minder risico's hoeven lopen, omdat een robot een groot deel van het werk bij complexe branden kan overnemen. In 2020 wordt de blusrobot operationeel inzetbaar voor de regio. Op het gebied van incidenten met elektrische auto's zijn en worden nieuwe tactieken bedacht. Hier wordt ook uitdrukkelijk de samenwerking gezocht met andere partners qua kennis, kunde en middelen. Zowel vanuit de publieke als de private sector is er behoefte om gezamenlijk deze trend te doorgronden en zo adequaat mogelijke hulpverlening te bieden.

De toenemende complexiteit van incidenten heeft ook betrekking op het bestrijden van brand op hoogte en zeker ook de diepte. De mogelijkheid tot en de manier van het blussen van een brand op grote hoogte of grote diepte, is daarmee de komende jaren één van de prioriteiten. Er wordt onderzocht hoe Brandweer Haaglanden ervoor kan zorgen dat ook inzet in hoge gebouwen een mogelijkheid is.

Duurzame inzetbaarheid van ons personeel is in samenhang met een steeds complexer wordende maatschappij een belangrijk thema binnen de brandweer. We moeten niet alleen langer doorwerken, maar het werk wordt ook lastiger. Dit is de reden dat er binnen de Brandweer Haaglanden fysieke trainers zijn aangesteld die werknemers ondersteunen bij het fit blijven voor het werk. Daarnaast wordt er komende jaren extra focus gelegd op loopbaanontwikkeling. Op deze manier kunnen medewerkers zich beter aanpassen op veranderende omstandigheden en zijn zij actief bezig met hun loopbaan. Om de ontwikkeling vorm te geven worden er meerdere loopbaanpaden uitgewerkt binnen het 'brandweer in beweging' project.

Er is een tendens van een landelijke terugloop van brandweervrijwilligers. Om de brandweezorg binnen vrijwillige kazernes te kunnen blijven garanderen gaat de VRH kantoorpersoneel opleiden om tijdens tekorten op de dagsituatie in te zetten op vrijwillige kazernes. Daarnaast wordt er bekeken wat de mogelijke voordelen kunnen zijn van een dagdienstkazerne binnen het Westland.

5.2 PROGRAMMA VEILIGHEID: PRODUCT 120.2 RAMPENBESTRIJDING EN CRISISBEHEERSING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Door als veiligheidsregio regionaal samen te werken, wordt ervoor gezorgd dat de hulpdiensten en gemeenten zo effectief mogelijk reageren op een ramp of crisis. Daarnaast zorgt de samenwerking ervoor dat de voorbereiding op rampen en crises blijft aansluiten bij het reguliere werk van de hulpdiensten. Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt deze samenwerking uitgebreid naar andere relevante crisispartners, waaronder waterschappen en nutsbedrijven.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

De VRH heeft in haar Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing twee thema's benoemd: een toegeruste crisisorganisatie en oog voor partners en burgers.

Een toegeruste crisisorganisatie

De veiligheidsregio streeft ernaar het operationeel handelingsperspectief voor de hulpdiensten en gemeenten te vergroten. Met operationeel handelingsperspectief wordt de set aan praktische handelingen of uitvoeringen bedoeld die hulpverleners in specifieke situaties tot hun beschikking hebben. Daarvoor wordt rekening gehouden met de context waarin zij opereren. Op deze manier is de veiligheidsregio voorbereid op de risico's die de inwoners van de regio lopen. De belangrijkste risico's voor de regio Haaglanden zijn:

- terrorisme;
- verstoring van de openbare orde;
- bedreiging van de volksgezondheid;
- gevolgen van extreem weer;
- verstoring van de energievoorziening.

Oog voor burgers en partners

Veiligheid en gezondheid zijn een zaak van ons allen. Goede samenwerking kan het effect van een ramp of crisis beperken en bijdragen aan de continuïteit van de samenleving. De hulpdiensten moeten en kunnen niet als enigen de verantwoordelijkheid dragen voor het uitvoeren van taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarom heeft de veiligheidsregio samenwerking hoog in het vaandel staan en is nauwe samenwerking met private en publieke partijen wenselijk en noodzakelijk.

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Ontkleurde functionarissen (niet namens de eigen kolom/werkgever) die volgens beleid VRH een training en oefening hebben gevolgd	%	100%	100%	100%	100%
Jaarlijks wordt met alle partners waarmee convenanten zijn afgesloten de basisactielijst besproken (100%)	%	100%	100%	100%	100%
Hoeveel procent van de wettelijk verplichte plannen zijn binnen de daarvoor gestelde normtijd geactualiseerd (100%)	%	100%	100%	100%	100%

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	2.148	2.195	2.207	2.207	2.207	2.207
Baten	2.232	2.195	2.207	2.207	2.207	2.207
Saldo lasten en baten	-84	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-84	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		2.189	2.189	2.189	2.189	2.189
Interne verschuiving tussen producten		0	0	0	0	0
Voorcalculatie trend 2021			4	4	4	4
Nacalculatie trend voorgaande jaren		3	3	3	3	3
Overige ontwikkelingen		3	11	11	11	11
Ontwikkelingen LMS						
Totaal		2.195	2.207	2.207	2.207	2.207

Toelichting begroting 2021-2024

In de afgelopen beleidsperiode is uitgebreid stilgestaan bij de wijze waarop de crisisbeheersing is georganiseerd en hoe de bestuurlijke en operationele verantwoordelijkheden zijn verdeeld. Voor de meeste risico's biedt de standaard aanpak een uitstekend kader om rampen en crises te beheersen. Risico's met een sociaal maatschappelijk en/of niet acuut karakter vragen om een specifieke aanpak. Zo is gekeken hoe in de regio opschaling meer flexibel en minder via vaste procedures en structuren tot stand kan komen. Criterium hierbij is, dat elke partner in de gelegenheid wordt gesteld zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen vanuit het idee "denk niet voor elkaar, maar aan elkaar". Om de crisisorganisatie verder toe te rusten op alle risico's in de regio, zal de veiligheidsregio de komende periode zowel de generieke als de specifieke aanpak verder ontwikkelen. Dit vindt o.a. zijn uitwerking binnen de processen van informatiemanagement, crisiscommunicatie en de gemeentelijke crisisbeheersing. Dit betekent onder andere het positioneren en verder ontwikkelen van de sectie Informatiemanagement als het centrale informatieknooppunt van en voor de hulpdiensten, gemeenten en aangesloten crisispartners. En het verder ontwikkelen van het vakmanschap van de functionarissen, het verder uitbouwen van de samenwerking met crisispartners en samenwerken op basis van nieuwe operationele ontwikkelingen.

De afgelopen periode zijn stappen gezet in het verbeteren van de samenwerking met de voornaamste crisispartners door het afsluiten van convenanten en het organiseren van netwerkbijeenkomsten. Doordat de contacten met en tussen de partners zijn gelegd en er samenwerkingsafspraken zijn gemaakt, is de focus breder geworden dan de eigen kolom. De veiligheidsregio anticipeert op de ontwikkelingen in de samenleving en beschouwt informatie en communicatie als kernbegrippen en kerntaken. Waar mogelijk is de VRH een stimulator en

facilitator van de samenwerking tussen en met overheden, (ambtelijke) diensten, burgers en publieke en private instellingen. Samenwerken met partners gebeurt vooral op het gebied van communicatie, informatiedeling, het alarmeren van elkaar en gezamenlijk oefenen. De veiligheidsregio zal de komende periode de samenwerking met partners continueren en verder uitbouwen. Dit betekent specifiek dat de gemaakte samenwerkingsafspraken verder worden geoperationaliseerd en netwerkbijeenkomsten structureel worden georganiseerd.

5.3 PROGRAMMA VEILIGHEID: PRODUCT 120.3 Meldkamer Brandweer (MKB)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het continue beschikbaar zijn voor hulpvragen van burgers en bedrijven om een adequate alarmering van hulpdiensten, in het bijzonder de brandweer, te realiseren.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

- Verzorgen van het afhandelen van incidentmeldingen;
- Begeleiden en coördineren van brandweerpersoneel en -materieel dat nodig is voor het bestrijden van incidenten;
- Exploiteren van het op de alarmcentrale aangesloten Openbaar Meld Systeem.

Voor deze taak zijn getrainde centralisten in een continu rooster beschikbaar en de technische (communicatie)systemen die het mogelijk maken de meldingen via 112 om te zetten in een adequate afhandeling van de incidenten. Dit zijn veelal landelijke systemen (zoals GMS en C2000) die beheerd worden door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS).

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
In welk percentage van de gevallen haalt de alarmcentrale (MKB) de bestuurlijk vastgestelde verwerkingstijd bij prio 1 meldingen? 80% binnen 1 min	%	82%	80%	80%	80%
Incidentmeldingen	Aantal	15.500	15.000	15.000	15.000
Aansluitingen OMS	Aantal	1.231	1.220	1.200	1.180

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Lasten</i>	3.522	3.010	2.750	2.750	2.650	2.550
<i>Baten</i>	3.934	2.810	2.550	2.550	2.550	2.550
Saldo lasten en baten	-412	200	200	200	100	0
Mutatie reserves	129	200	200	200	100	0
Resultaat	-541	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		3.539	3.539	3.739	3.739	3.539
Interne verschuiving tussen producten		0	-301	-301	-301	-301
Voorcalculatie trend 2021			41	41	41	41
Nacalculatie trend voorgaande jaren		31	31	31	31	31
Overige ontwikkelingen		0	0	-200	-300	-200
Ontwikkelingen LMS		-560	-560	-560	-560	-560
Totaal		3.010	2.750	2.750	2.650	2.550

Toelichting begroting 2021-2024

De meldkamers Brandweer van de regio Haaglanden en de regio Hollands Midden fungeren als één meldkamer maar de begrotingen zijn gescheiden. Er wordt nauw samengewerkt met de meldkamers politie en ambulancezorg. Per 1 januari 2020 wordt het beheer van de meldkamers (ICT systemen, ICT beheerders en huisvesting) verzorgd door de LMS. De veiligheidsregio's zelf blijven verantwoordelijk voor hun meldkamerfunctie. In dit kader wordt gewerkt aan kwaliteitsverbetering van het interne meldkamerproces met als thema's geprotocolleerde intake, scholing en onderzoek naar het omvormen tot een Operationeel Centrum Brandweer.

In 2020 zullen de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden uitvoering geven aan het verder vormgeven van de Meldkamer Brandweer. Dit betekent ook dat een aantal afspraken over de dienstverlening, formatie e.d. opnieuw zullen worden bekeken zodat (bestuurlijke) besluiten kunnen worden voorgelegd.

Zoals toegelicht wordt het ICT beheer per 1 januari 2020 uitgevoerd door de LMS. Gedurende de 'bouwplaats' periode 2020 – 2022 realiseert de LMS de volledige overgang naar de (10) gezamenlijke meldkamers. In deze periode zullen de rafelranden als gevolg van de overgang worden afgehecht. Eén van die randen betreft het Openbaar meldsysteem. Het OMS wordt nu via de VRH aangeboden door één aanbieder. De VRH bereidt het OMS voor op het kunnen aansluiten van abonnees via meerdere aanbieders. Wel moeten hiervoor de nieuwe landelijke aansluitvoorwaarden nog worden geformuleerd. Uiteindelijk zullen abonnees zelf een aanbieder kunnen kiezen en via een aansluiting op de door de LMS beheerde ICT systemen, hun OMS aansluiting regelen.

5.4 PROGRAMMA VEILIGHEID:

PRODUCT 711.1 Geneeskundige Meldkamer (GnkM)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Het, op basis van de met de coöperatie RAV afgesloten SLA, continu beschikbaar zijn voor hulp- en ambulancezorgvragen van burgers en bedrijven en een adequate alarmering en regie vanuit de RAV realiseren;
- Het continu beschikbaar zijn om de geneeskundige zorgketen monodisciplinair te kunnen opschalen en coördineren indien noodzakelijk;
- Het continu beschikbaar zijn om de geneeskundige zorgketen samen met de veiligheidspartners multidisciplinair te kunnen opschalen en coördineren;
- Het oprichten van een zorgcoördinatiecentrum binnen de acute (ambulance)zorg om zo (logistieke) zorgprocessen efficiënter, veiliger en doelmatiger te laten verlopen.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

- Het samen met de geneeskundige zorgpartners in stand houden en gebruiken van de benodigde communicatie (infra)structuur om uitvoering te kunnen geven aan de GHOR taken;
- Het samen met de multidisciplinaire veiligheidspartners in stand houden en gebruiken van de benodigde (infra)structuur om uitvoering te kunnen geven aan de multidisciplinaire crisis/rampenbestrijding;
- Met gebruikmaking van deze infrastructuur het aannemen en afhandelen van verzoeken om ambulancezorg;
- Omzetten van meldingen en zorgvragen in zorg of verwijzing, afgestemd op de reële behoefte. In de praktijk betekent dit het al dan niet met spoed uitsturen van een ambulance of het doorverwijzen van de hulpvrager naar de huisarts of andere instanties;
- Het bewaken van de paraatheid. Dit betekent dat de meldkamer er op toe ziet dat beschikbare ambulances optimaal over de regio verdeeld worden waardoor zoveel mogelijk patiënten binnen de normtijd bereikt kunnen worden;
- Het in stand houden van een gecertificeerd kwaliteitsborgingssysteem (HKZ), Systeem voor informatiebeveiliging (NEN 7510) en Veiligheidsmanagementsysteem (VMS) om zo de kwaliteit en veiligheid van de dienst- en zorgverlening te waarborgen;
- Zorgen dat al onze medewerkers aantoonbaar goed zijn opgeleid en geoefend en tevens dat alle verpleegkundig (intake) centralisten bevoegd en bekwaam zijn en over een geldige bekwaamheidsverklaring beschikken.
- Functiedifferentiatie toepassen (logistiek centralist) om de taken op gebied van zorglogistiek verder te professionaliseren in relatie tot doorontwikkeling naar zorgcoördinatie.

Voor deze taken zijn centralisten in een continurooster beschikbaar, evenals de technische (communicatie)systemen die het mogelijk maken de meldingen via 112 om te zetten in een adequate afhandeling van de incidenten. Dit zijn veelal landelijke systemen (zoals GMS, NTS en C2000).

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
RAV Haaglanden norm (voor ambulancediensten)					
Responstijd A1-ritten binnen normtijd van 15 minuten	%	94%	95%	95%	95%
Responstijd A2-ritten binnen normtijd van 30 minuten	%	95%	95%	95%	95%
SLA met RAV Haaglanden (norm voor meldkamer)					
Gemiddelde verwerkingstijd 112 meldingen van A1 spoedritten binnen normtijd van 2 minuten	min.	1:08min	2:00min	2:00min	2:00min

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Ritten					
Declarabele ritten	aantal	70.115	71.000	71.000	71.000
EHBO ritten	aantal	18.731	17.000	17.000	17.000
Totaal ritten		88.846	88.000	88.000	88.000
Meldingen, geen ritten*	aantal	47.211	40.000	40.000	40.000
Totaal meldingen		136.057	128.000	128.000	128.000

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Lasten</i>	3.636	3.457	3.465	3.465	3.465	3.465
<i>Baten</i>	4.458	3.457	3.465	3.465	3.465	3.465
Saldo lasten en baten	-822	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-822	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen		<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>				
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		3.831	3.831	3.831	3.831	3.831
Interne verschuiving tussen producten		0	0	0	0	0
Voorcalculatie trend 2021			8	8	8	8
Nacalculatie trend voorgaande jaren		6	6	6	6	6
Overige ontwikkelingen		268	268	268	268	268
Ontwikkelingen LMS		-648	-648	-648	-648	-648
Totaal		3.457	3.465	3.465	3.465	3.465

Toelichting begroting 2021-2024

Zo snel en adequaat mogelijk handelen, dat is van levensbelang als elke seconde telt. Daarom werkt de Geneeskundige Meldkamer Haaglanden continu aan de verbetering van de kwaliteit van het hulp- en zorgproces. Met behulp van de Nederlandse Triage Standaard (NTS) wordt blijvend gezocht naar aansluiting bij en afstemming op de zorgvrager binnen de acute zorgketen. Daarnaast wordt geïnnoveerd op gebied van digitale aanvraag van laag en medium complex ambulancevervoer en worden voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van een zorgcoördinatiecentrum. Deze ontwikkelingen zullen bij moeten dragen aan een sterk coördinerende positie van de GnkM op gebied van patiënten instroom verdeling en uitstroom in zowel reguliere als opgeschaalde zorg.

Om de continuïteit van zorg te kunnen garanderen is blijvende aandacht voor de werving van verpleegkundig centralisten én logistiek centralisten nodig, alsook de gezondheid van de medewerkers. Uit zowel de interviews als de AZN meldkamerscan 2019 bleek dat het werk op de meldkamers ambulance psychisch belastend kan zijn en gepaard kan gaan met stress en gevoel van hoge werkdruk. De komende jaren wil de GnkM hier meer toegespitste ondersteuning per medewerker voor aanbieden. Met een Mental Health Assessment zal een individueel beeld ontstaan over hoe een medewerker optimaal ondersteund kan worden in zijn of haar psychosociale functioneren. Hier zal de komende jaren op vrijwillige basis en in overleg met de ondernemingsraad invulling aan gegeven worden.

Steeds vaker worden door het Openbaar Ministerie gesprekken gevorderd tussen 112-melders en verpleegkundig centralisten van de GnkM. Dat brengt de centralist en de organisatie regelmatig in een juridische spagaat omdat er tevens een wettelijke verplichting tot geheimhouding bestaat van alle informatie die de centralist ter oren komt. Er rest de VRH in dergelijke situaties geen andere mogelijkheid dan de vordering in rechte te betrekken. Ook de komende jaren wordt rekening gehouden met juridische kwesties.

5.5 PROGRAMMA VEILIGHEID: PRODUCT 120.4 Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

GHOR Haaglanden ziet het borgen van zorgcontinuïteit onder alle omstandigheden (bijvoorbeeld grootschalige evenementen, calamiteiten, griep epidemie) in de gehele zorgketen als haar taak. Deze taak wordt steeds relevanter door het veranderende zorglandschap, de groeiende groep verminderd zelfredzame thuiswonende burgers, de tegengestelde belangen in de zorg en de impact op zorg van veiligheidsborging bij (inter)nationale evenementen. De domeinen zorg en veiligheid vallen steeds meer samen. De GHOR speelt samen met zorg- en veiligheidspartners pro-actief in op initiatieven en ontwikkelingen binnen de gemeenten en de veiligheidsregio, adviseert en neemt maatregelen. Hiermee realiseert de GHOR dat de gezondheidszorg naadloos kan opschalen van dagelijkse zorg naar grootschalige hulpverlening en dat effecten van rampen en crises beperkt blijven. De GHOR richt zich op:

- Domeinkoppeling Veiligheid en Zorg;
- Ketencontinuïteit voor zowel publieke als acute gezondheidszorg;
- Bestuurlijke inzicht over de mate waarop zorginstellingen zijn voorbereid op opgeschaalde zorg.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

- Relaties aangaan en onderhouden met partners in zorg en veiligheid;
- Het realiseren van ketenplanvorming met partners in de zorg in relatie tot crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Bij elkaar brengen van partners in zorg en veiligheid;
- Data-analyse over disbalansen in de zorgcontinuïteit;
- Bestuurlijke afstemming met zorginstellingen;
- Rapportage aan het bestuur van de VRH over de mate van voorbereiding van zorginstellingen;
- Operationele organisatie op orde;
- Stakeholderpeiling.

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen heeft de beoogde basisopleiding voor de betrokken functie met goed gevolg afgerond (norm 100%)	%	95%	100%	100%	100%
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen en GHOR-teams is opgeleid en geoefend conform de hiervoor gestelde eisen (norm 100%)	%	86%	100%	100%	100%

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	2.088	2.102	2.111	2.111	2.111	2.111
Baten	2.127	2.102	2.111	2.111	2.111	2.111
Saldo lasten en baten	-39	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0					
Resultaat	-39	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		2.077	2.077	2.077	2.077	2.077
Interne verschuiving tussen producten						
Voorcalculatie trend 2021			9	9	9	9
Nacalculatie trend voorgaande jaren		7	7	7	7	7
Overige ontwikkelingen		18	18	18	18	18
Ontwikkelingen LMS			0			
Totaal		2.102	2.111	2.111	2.111	2.111

Toelichting begroting 2021-2024

De GHOR spant zich in om de verbinding binnen de witte kolom en tussen de witte kolom en de veiligheidspartners vorm te geven. Een belangrijk onderdeel van de begroting is het in stand houden van een operationele organisatie die goed opgeleid en geoefend is. Dit doet wij voor de operationele piketorganisatie van de GHOR (OTO) met de overige crisispartners binnen de veiligheidsregio (MOTO), maar ook met de zorginstellingen in de regio Haaglanden (KOTO). Daarnaast wordt de maatschappij geconfronteerd met ontwikkelingen die impact hebben of kunnen hebben op de ketens van acute en publieke gezondheid. In de crisisbeheersing worden hiervan al consequenties ervaren. De GHOR werkt samen met partners binnen de witte kolom aan een regionaal zorgrisicoprofiel (ZRP). Dit profiel maakt inzichtelijk welke kwetsbaarheden er in de keten zijn als een ramp of crisis van een bepaald scenario ons treft. Na vormgeving van het ZRP wordt binnen de keten gericht beleid ontwikkeld om ook bij deze risico's weerbaar te kunnen zijn. Dit moet resulteren in ketenvakbekwaamheid. Daarnaast wordt in de komende beleidsperiode onderzocht of de advisering met betrekking tot evenementen meer evidence based kan worden. Tot slot zet de GHOR zich de komende jaren in om de effecten van maatschappelijke veranderingen (in relevante domeinen) op de processen van de GHOR in kaart te brengen en daar op te kunnen anticiperen.

5.6 PROGRAMMA VEILIGHEID: PRODUCT 120.5 Gemeentelijke crisisbeheersing

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De negen gemeenten binnen Haaglanden willen vanuit de kracht van hun eigen organisatie aansluiten bij de inzet van hun partners en bij de regionale, multidisciplinaire crisisorganisatie. Dit geldt niet alleen voor klassieke rampen en crises, maar ook voor incidenten in het sociaal domein en het domein van de openbare orde en veiligheid met (mogelijk) maatschappelijke impact. Dit willen zij doen vanuit collectieve planvorming en voorbereiding op de onderwerpen die de lokale organisatie overstijgen.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

Het regionale plan gemeentelijke crisisbeheersing wordt dusdanig geïmplementeerd in de negen gemeenten, dat elke gemeente een bij de eigen organisatie passend arrangement heeft om invulling te geven aan de taken die behoren bij gemeentelijke crisisbeheersing. Lokaal werken gemeenten daarom aan de realisatie van een gemeentelijke structuur waarin mogelijke crises tijdig herkend worden en coördinatie tussen gemeentelijke diensten plaats kan vinden, zodat interne vraagstellingen, maar ook (informatie)vragen van hulpdiensten en andere partners bij een incident of een crisis, integraal kunnen worden behandeld.

Om de implementatie door gemeenten te ondersteunen zijn de thema's die regionale uitwerking behoeven – omdat er regionaal uniformiteit nodig is of omdat de taken regionaal zijn belegd – ondergebracht in een programma van twee jaar (2020 – 2021). Dit programma geeft gemeenten een gezamenlijk referentiekader voor onderdelen die elke gemeente lokaal vorm moet geven. Zo kunnen gemeenten kiezen bij welke activiteit zij actief betrokken zijn en bij welke zij alleen gebruik maken van uitwerkingen door en/of ervaringen van andere gemeenten (best practices/kennisdeling).

Om de opgave waar gemeenten voor staan om de gemeentelijke crisisbeheersing aan te laten (blijven) sluiten bij de gemeentelijke organisatie én de behoefte van de samenleving, versterken de gemeenten elkaar door de Adviseurs Crisisbeheersing structureel met elkaar te laten samenwerken op een vast moment en locatie.

Sleutelrollen en specialistische rollen zijn zoveel als mogelijk in regionaal verband georganiseerd, zodat de gemeenten deze kunnen betrekken bij hun eigen organisatie als de bestrijding van een incident, ramp of crisis hierom vraagt. De bereikbaarheid en de beschikbaarheid van vakbekwame functionarissen blijkt de afgelopen jaren een flinke uitdaging te zijn, waardoor gemeenten kwetsbaar zijn in hun organisatie. Het toekomstbestendig maken van de regionale piketten is daarom een belangrijk onderdeel van het programma.

De negen gemeenten worden in hun voorbereiding op incidenten, rampen en crises ondersteund door BGC. BGC doet dit door gemeenten te adviseren in de voorbereidingsfase, door afstemming te initiëren, te bevorderen en/of te organiseren tussen gemeenten en partners binnen de veiligheidsregio en door uitvoering te geven aan een aantal regionale samenwerkingsafspraken tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en partners (operationele voorbereiding).

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Beschikbaarheid regionale piketfunctionarissen	%	73%	100%	100%	100%
Regionale functionarissen voldoen aan OTO- verplichtingen	%	85%	100%	100%	100%

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Lasten</i>	491	801	817	697	697	697
<i>Baten</i>	738	681	697	697	697	697
Saldo lasten en baten	-247	120	120	0	0	0
Mutatie reserves	0	120	120	0	0	0
Resultaat	-247	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		668	668	668	668	668
Interne verschuiving tussen producten		0	0	0	0	0
Voorcalculatie trend 2021		0	16	16	16	16
Nacalculatie trend voorgaande jaren		13	13	13	13	13
Overige ontwikkelingen		120	120			
Ontwikkelingen LMS		0	0			
Totaal		801	817	697	697	697

Toelichting begroting 2021-2024

De kosten voor de kolom gemeentelijke crisisbeheersing bestaan uit de volgende posten:

- Bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC);
- Piketkosten regionale pools functies gemeentelijke crisisbeheersing;
- OTO-kosten regionale pools functies gemeentelijke crisisbeheersing;
- Regionale faciliteiten (o.a. videoconferencingsysteem, i-tel Alert);
- Bijdragen landelijke voorzieningen (o.a. NRK, SIS, IFV).

In 2020 en 2021 komen daar de kosten bij voor de financiering van (met name personele ondersteuning aan) het programma. De kosten voor het 1^e jaar van het programma (2020) worden voor zoveel als mogelijk gefinancierd uit positief resultaat van 2019.

5.7 PROGRAMMA VEILIGHEID: OVERZICHT 120.6 Overhead

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het doel van het overzicht Overhead is het op een effectieve en efficiënte manier ondersteunen van de primaire producten. Kernpunten hierbij zijn:

- Inzicht in de omvang en samenstelling van de overhead;
- Efficiënte en effectieve ondersteuning van het primair proces.

WAT DOEN WE DAARVOOR?

Ondersteuning leveren aan de primaire producten van de VRH ten behoeve van de primaire processen.

Prestatie-indicatoren Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Percentage totale lasten	%	17%	17%	17%	17%

WAT MAG HET KOSTEN?

Meerjarenraming van lasten en baten (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Lasten</i>	16.503	17.068	17.584	17.584	17.584	17.584
<i>Baten</i>	17.157	17.068	17.584	17.584	17.584	17.584
Saldo lasten en baten	-654	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-654	0	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen (bedragen in duizenden euro's)						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verloopstaat lasten 2020 naar 2021						
Ontwerpbegroting 2020		17.317	17.317	17.317	17.317	17.317
Interne verschuiving tussen producten		-522	-412	-412	-412	-412
Voorcalculatie trend 2021			406	406	406	406
Nacalculatie trend voorgaande jaren		323	323	323	323	323
Overige ontwikkelingen		-50	-50	-50	-50	-50
Ontwikkelingen LMS		0	0	0	0	0
Totaal		17.068	17.584	17.584	17.584	17.584

Toelichting begroting 2021-2024

De door de BBV gehanteerde definitie van overhead luidt: de kosten die samenhangen met de loonkosten leiding (ook als de leiding uitvoerende taken uitvoert) en ondersteuning vanuit de PIJOFACH-taken aan het primair proces. De PIJOFACH-taken betreffen de werkzaamheden rondom Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

De onderverdeling van het product overhead is als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)			
Kosten overhead naar indeling BBV	Lasten	Baten	Saldo
Leidinggevend en ondersteuning primair proces	3.236		3.236
Onvoorzien	182		182
Financien	1.684	31	1.653
HRM	2.264		2.264
Inkoop	358		358
Interne en externe communicatie	546		546
Juridische zaken	210		210
Informatie en automatisering	4.649		4.649
Facilitaire zaken en huisvesting	4.455		4.455
	17.584	31	17.553

VASTSTELLING VAN DE ONTWERP MEERJARENBEGROTING 2021 - 2024

ALDUS VASTGESTELD IN DE VERGADERING VAN HET ALGEMEEN BESTUUR
VAN DE VEILIGHEIDSREGIO HAAGLANDEN OP 9 APRIL 2020:

DE PLV. VOORZITTER,

J. W. REMKES

DE SECRETARIS,

E.E. LIEBEN

Bijlage 7.1. Kostenverdeelstaat
2021
(bedragen in duizenden euro's)

Kosten- soort	Omschrijving	Rekening 2019	Totaal begroting 2020	Totaal begroting 2021	120.1 Brand weer zorg	120.2 Crisis beheer- sing	120.3 Meld- kamer MKB	711.01 Meld- kamer GnkM	120.4 GHOR	120.5 Gemeen- telijke Crisisbe.	120.6 Over head
LASTEN											
0.0	Niet in te delen onvoorzien	0	179	182	0	0	0	0	0	0	182
1.1	Loonbetalingen en sociale premies	59.194	62.107	63.708	48.591	803	1.270	2.773	1.138	0	9.134
1.15	Vergoedingen personeel	1.891	1.733	1.761	1.364	31	59	55	28	0	225
1.2	Sociale uitkering voormalig personeel	3.456	5.915	4.951	4.901	4	8	7	4	0	28
2.1	Rente rekening courant	2.149	1.848	1.825	0	0	0	0	0	0	1.825
2.2	Rente vaste activa	0	0	0	1.812	2	0	0	0	0	-1.813
2.3	Afschrijvingen	5.832	5.780	5.988	5.737	7	0	0	0	0	244
3.0	Personeel van derden	964	825	842	0	10	42	31	163	597	
3.1	Energie	1.101	1.197	1.217	1.171	0	0	0	0	0	46
3.4	Aankopen goederen en diensten	22.471	23.797	24.557	12.967	624	1.491	627	669	220	7.714
6.2	Overige verrekeningen	0	0	0	-682	720	-119	-27	109	0	0
TOTAAL LASTEN		97.058	103.383	104.808	75.874	2.207	2.750	3.465	2.111	817	17.584
BATEN											
3.4	Overige goederen en diensten	7.442	4.829	4.832	520	0	1.150	3.129			31
4.1	Inkomstenoverdrachten van het Rijk	8.531	7.860	7.868	4.067	2.047			1.753		
4.2	Inkomensoverdr. overheid (niet-Rijk)	84.498	89.022	91.441	70.937	160	1.400	337	357	697	17.552
TOTAAL BATEN		100.471	101.710	104.139	75.525	2.207	2.550	3.465	2.111	697	17.584
Resultaat voor bestemming		-3.414	1.673	669	349	0	200	0	0	120	0
6.0	Mutaties reserves	421	1.673	669	349	0	200	0	0	120	0
Resultaat na bestemming		-3.835	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bijlage 7.2. Verdeling naar takenvelden		(bedragen in duizenden euro's)									
Kosten- soort	Omschrijving	Reken ing 2019	Totaal begrot ing 2020	Totaal begrot ing 2021	120.1 Brandweer zorg	120.2 Crisis beheer sing	120.3 Meld kamer MKB	711.01 Meld kamer GMK	120.4 GHOR	120.5 Gemeentelijke Crisisbe.	120.6 Over head
LASTEN TAAKVELD											
0.4	Ondersteuning organisatie	16.503	17.400	17.584		0					17.584
0.5	Treasury	0	0	0							0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	73.176	78.725	79.642	71.758	2.207	2.750		2.110	817	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	800	782	988	987						0
7.1	Volksgezondheid	3.636	3.450	3.465				3.465			0
8.3	Bouwen en wonen	2.942	3.025	3.129	3.129						
Totaal lasten taakveld		97.057	103.383	104.808	75.874	2.207	2.750	3.465	2.110	817	17.584
BATEN TAAKVELD											
0.4	Ondersteuning organisatie	17.179	17.400	17.584							17.584
0.5	Treasury	0	0	0							
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	75.092	77.052	78.974	71.409	2.207	2.550		2.111	697	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	800	782	987	987						
7.1	Volksgezondheid	4.458	3.450	3.465				3.465			
8.3	Bouwen en wonen	2.942	3.025	3.129	3.129						
Totaal baten taakveld		100.471	101.710	104.139	75.525	2.207	2.550	3.465	2.111	697	17.584
Saldo van baten en lasten		-3.414	1.673	669	349	0	200	0	0	120	0
0.10	Mutaties reserves	421	1.673	669	349	0	200	0	0	120	0
Resultaat		-3.835	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bijlage 7.3. Bijdrage Rijk				(bedragen in duizenden euro's)						
sector	bijdrage	besluit	verstrekker	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Toelichting
VRH		kenmerk 2012-329421 dd. 3 dec 2012	Ministerie van V en J	4.018	4.018	4.018	4.018	4.018	4.018	
VRH	BDUR BTW	kenmerk 2013-456756 dd. 25 nov 2013	Ministerie van V en J	3.790	3.790	3.790	3.790	3.790	3.790	
VRH	BDUR alg	kenmerk 2014-588641 dd. 28 nov 2014	Ministerie van V en J	5	5	5	5	5	5	
VRH	BDUR alg	kenmerk 2015-712800 dd. 17 december 2015	Ministerie van V en J	-41	-41	-41	-41	-41	-41	Aanpassing ijkpunten BAG
VRH	BDUR alg	kenmerk 2015-713270 dd. 15 december 2015	Ministerie van V en J	308	308	308	308	308	308	Herijkingsonderzoek
VRH	BDUR alg	kenmerk 2016-2022773 dd. 6 december 2016	Ministerie van V en J	88	88	88	88	88	88	Trend 2017
VRH	BDUR alg	kenmerk 2017-2097277 dd. 29 juni 2017	Ministerie van J en V	117	117	117	117	117	117	Trend 2018
VRH	BDUR alg	kenmerk 2018-2434512 dd. 3 december 2018	Ministerie van J en V	0	110	110	110	110	110	Trend 2019
VRH	BDUR LMS	kenmerk 2018-2434512 dd. 3 december 2018	Ministerie van J en V	0	-675	-667	-669	-669	-669	
VRH	BDUR alg	kenmerk 2019-2635256 dd. 4 juli 2019	Ministerie van J en V	135	130	130	131	131	131	Uitwerkingskader LMS
VRH	BDUR alg	kenmerk 2019-2766700 dd. 5 december 2019	Ministerie van J en V		10	10	11	11	11	Loonbijstelling 2019
				8.420	7.860	7.868	7.868	7.868	7.868	Bijdrage 2020

Bijlage 7.4: Investeringsplan			(bedragen in duizenden euro's)				
sector	omschrijving	afschrijving					
		in jaren	2020	2021	2022	2023	2024
VRH	Stelpost	4-10	300	300	300	300	300
BV	Ict / kantoorautomatisering	3-5	205	140	395	187	0
BRW	Dienstvoertuigen	5-10	196	0	964	433	156
	Operationele voertuigen	5-15	1.925	3.717	2.561	5.715	1.545
	Repressieve middelen	5-15	1.639	429	1.776	1.587	1.627
	Instandhouding gebouwen	5-20	908	289	633	1.593	832
	Kleding	4-10	120	0	0	0	0
Totaal			5.293	4.875	6.629	9.815	4.460

Bijlage 7.5. Liquiditeitenplanning begroting											(bedragen in duizenden euro's)	
Periode	Inkomsten				Uitgaven					Saldo inkomsten /uitgaven	Liquide middelen ultimo jaar	
	Overige	BDUR	Bijdragen gemeenten	Aantrekken leningen	Personeel	Overige	Investerings	Besteding reserves	Aflossing leningen			
2019												22
1e kwartaal	1.207	1.965	44.511		17.439	6.526	1.323				22.395	
2e kwartaal	1.207	1.965			17.439	6.526	1.323				-22.116	
3e kwartaal	1.207	1.965	44.511	2.000	17.439	6.526	1.323	1.673	3.092		22.976	
4e kwartaal	1.207	1.965			17.439	6.526	1.323				-22.116	
totaal 2020	4.829	7.860	89.022	2.000	69.755	26.104	5.293	1.673	3.092		1.140	1.162
1e kwartaal	1.208	1.967	45.721		17.680	6.595	1.219	0			23.402	
2e kwartaal	1.208	1.967		1.000	17.680	6.595	1.219	0			-21.319	
3e kwartaal	1.208	1.967	45.721		17.680	6.595	1.219	669	2.763		19.970	
4e kwartaal	1.208	1.967			17.680	6.595	1.219				-22.319	
totaal 2021	4.832	7.868	91.441	1.000	70.720	26.379	4.875	669	2.763		-265	897
2022	4.832	7.868	91.441	2.000	70.520	26.379	6.629	474	2.573		514	1.411
2023	4.832	7.868	91.441	3.000	70.520	26.379	9.815	425	2.147		-1.295	116
2024	4.832	7.868	91.441	0	70.520	26.379	4.460	0	1.727		1.055	1.171

Bijlage 7.6. Reserves en voorzieningen																
(bedragen in duizenden euro's)																
	Rekening 2019	Toe- name	Ont- trekking 2020	Eind stand	Toe- name	Ont- trekking 2021	Eind stand	Toe- name 2022	Ont- trekking	Eind stand	Toe- name	Ont- trekking 2023	Eind stand	Toe- name	Ont- trekking 2024	Eind stand
Algemene reserve	1.406	51	0	1.457	0	0	1.457	0	0	1.457	0		1.457	0	0	1.457
Algemene reserve VRH	1.406	51	0	1.457	0	0	1.457	0	0	1.457	0	0	1.457	0	0	1.457
OMS	2.298	0	300	1.998	0	100	1.898	0	100	1.798	0	100	1.698	0	0	1.698
BDUR	306	0	0	306	0	0	306	0	0	306	0	0	306	0	0	306
Bestemmingsreserves LMS	500	0	0	500	0	200	300	0	200	100	0	100	0	0	0	0
Gemeentelijke crisisbeheersing	31	240	120	151	0	120	31	0	0	31	0	0	31	0	0	31
Realistisch oefenen verkorte levensduur tankautosputen	179	0	179	0	125	0	125	0	0	125	0	125	0	0	0	0
Affinancieren operationele officieren	222	0	74	148	0	74	74	0	74	0	0	0	0	0	0	0
	0	1.500	1.000	500	0	300	200	0	100	100	0	100	0	0	0	0
Bestemmingsreserves VRH	3.536	1.740	1.673	3.603	125	794	2.934	0	474	2.460	0	425	2.035	0	0	2.035
Te bestemmen resultaat 2019	3.835	-3.835														
Totale reserve	8.777	-2.044	1.673	5.060	125	794	4.391	0	474	3.917	0	425	3.492	0	0	3.492

(bedragen in duizenden euro's)																
	Rekening 2019	Toe- name 2020	Ont- trekking 2020	Eind stand 2020	Toe- name 2021	Ont- trekking 2021	Eind stand 2021	Toe- name 2022	Ont- trekking 2022	Eind stand 2022	Toe- name 2023	Ont- trekking 2023	Eind stand 2023	Toe- name 2024	Ont- trekking 2024	Eind stand 2024
Voorziening groot onderhoud	1.969	416	251	2.134	416	217	2.333	416	954	1.795	416	357	1.854	416	726	1.544
Voorzieningen VRH	1.969	416	251	2.134	416	217	2.333	416	954	1.795	416	357	1.854	416	726	1.544

Tabel 7.7. Geprognostiseerde Balans						
	<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>					
	Realisatie 31-12-19	Begroting 31-12-20	Begroting 31-12-21	Begroting 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 31-12-24
Activa						
Vaste activa:						
Materiele vaste active	69.366	68.898	67.684	68.083	71.521	69.528
Vlottende activa:						
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	48.296	44.126	46.126	46.126	46.126	46.126
Liquide middelen	22	1.000	1.465	2.266	1.258	2.600
Overige vlottende activa	1.623	1.623	1.623	1.623	1.623	1.623
	49.941	46.749	49.214	50.015	49.007	50.349
Totaal activa	119.307	115.647	116.898	118.098	120.528	119.877
Passiva						
Vaste passiva:						
Algemene reserve	1.406	1.457	1.457	1.457	1.457	1.457
Bestemmingsreserve	7.371	3.072	2.734	2.360	2.104	2.104
Voorzieningen	1.969	2.134	2.333	1.795	1.854	1.544
Langlopende leningen	51.593	53.900	51.238	51.665	52.818	51.291
Nog aan te trekken langlopende leningen	0	0	2.000	3.000	5.000	5.000
Totaal vast passiva	62.339	60.563	59.762	60.277	63.233	61.396
Vlottende Passiva						
Overige schulden	8.767	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Overige vlottende passiva	48.215	47.084	49.136	49.822	49.295	50.482
	56.982	55.084	57.136	57.822	57.295	58.482
Totaal passiva	119.321	115.647	116.898	118.099	120.528	119.878

Tabel 7.8. Emu saldo

	<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>					
	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging c.q. onttrekking uit reserves	-475	-534	-174	-174	-174	-74
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.776	5.780	5.989	6.030	6.077	6.053
3 Saldo voorzieningen ten laste van de exploitatie	-421	165	199	-538	59	-310
4 Investerings in materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-2.195	-5.293	-4.875	-6.629	-9.815	-4.460
5 Baten uit bijdrage van andere overheden die niet in de exploitatie zijn verantwoord.	0	0	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in materiele vaste activa	0	0	0	0	0	0
7 Aankoop van grond	0	0	0	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie	0	0	0	0	0	0
9 Lasten op balanspost voorzieningen voorzover betreft derden.	0	0	0	0	0	0
10 Lasten i.v.m. transacties met derden die niet vallen onder bovenstaand posten	0	0	0	0	0	0
11 Verkoop effecten	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Berekend EMU saldo	2.685	118	1.139	-1.311	-3.853	1.209

Bijlage 7.9 Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BZ	Brandweerzorg
CB	Crisisbeheersing
CoPI	Commando Plaats Incident
DBK	Digitale bereikbaarheidskaart
EMU	Economische Monetaire Unie
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag (overgangsregeling)
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GnkM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
JenV	Justitie en Veiligheid
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MKB	Meldkamer brandweer
MVA	Materiële vaste activa
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OMS	Openbaar meldsysteem
RAV	Regionale ambulancevoorziening
ROT	Regionaal Operationeel Team
SiSa	Single information Single audit
SIV	Snelle interventie voertuig
TAS	Tankautospuiter
TWAZ	Tijdelijke Wet Ambulancezorg
VPB	Vennootschapsbelasting
VRC	Versterking Rampencoördinatie Crisisbeheersing
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
WAZ	Wet ambulancezorg
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WOV	Waterongevallenvoertuig

**Veiligheidsregio
Haaglanden**

Financieel Jaarbericht

Veiligheidsregio Haaglanden

2019

'Verbindend vakmanschap in veiligheid en zorg'

Bezoekadres: Dedemsvaartweg 1 - 2545 AP Den Haag / Postadres: Postbus 52155 - 2505 CD Den Haag

Inhoud

1. Algemeen.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Leiding en bestuur	3
1.3 Resultaten	5
2. Paragrafen	6
2.1 Gemeentelijke bijdrage	6
2.2 Weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit en risico's)	6
2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat.....	12
2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	13
2.5 Financiering	13
2.6 Bedrijfsvoering	13
2.6.1 Rechtmatigheid	13
2.6.2 Personeel	14
2.6.3 Informatiemanagement en automatisering	15
2.6.4 Investerings.....	15
2.7 Klachten.....	16
2.8 Verbonden partijen.....	16
Jaarrekening	17
3. Balans	18
4. Overzicht van baten en lasten	19
5. Waarderingsgrondslagen	20
6. Toelichting op de balans	22
7. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	30
Product 120.1 Brandweerzorg	30
Product 120.2 Crisisbeheersing.....	33
Product 120.3 Meldkamer Brandweer (MKB).....	35
Product 711.01 Geneeskundige Meldkamer (GnkM)	37
Product 120.4 Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).....	39
Product 120.5 Gemeentelijke crisisbeheersing	41
Product 120.6 Overhead.....	43
8. SiSa verantwoording 2019.....	44
9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	45
10. Ondertekening van de jaarrekening.....	47
11. Controleverklaring accountant.....	48
Bijlagen	52
Bijlage 1. Kostenverdeelstaat op basis van kostensoorten	53
Bijlage 2. Kostenverdeelstaat op basis van taakvelden	54
Bijlage 3. Inkomensoverdrachten	55
Bijlage 4. Treasury.....	56
Bijlage 5. Investeringsplan	57
Bijlage 6. Kosten overgangsregeling FLO	58
Bijlage 7. Overzicht gebruikte afkortingen	59

1. Algemeen

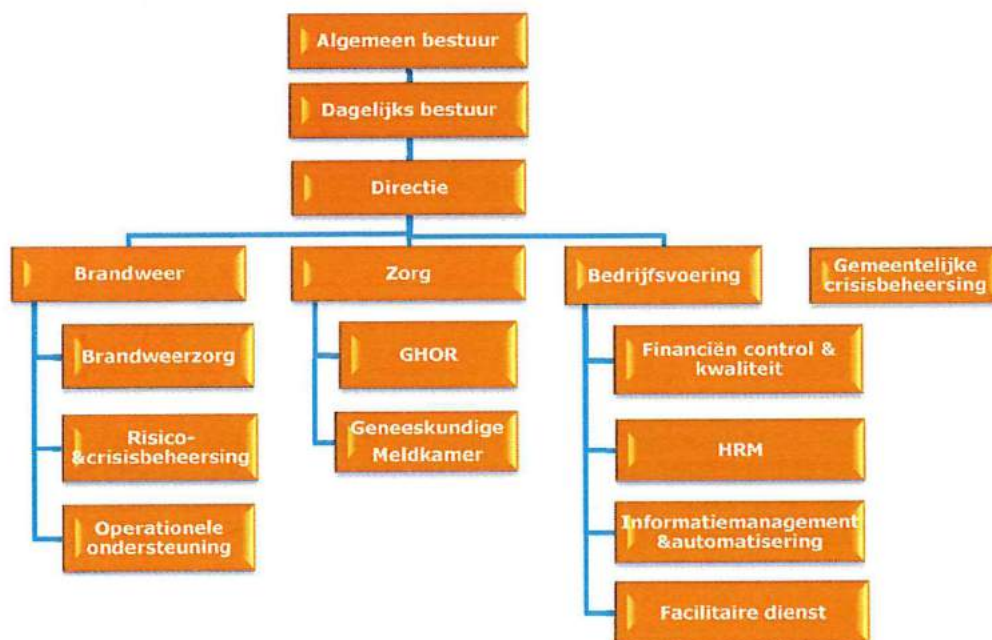
1.1 Inleiding

Veiligheidsregio Haaglanden

Dit is het financieel jaarbericht over het jaar 2019 van de Veiligheidsregio Haaglanden gevestigd aan de Dedemsvaartweg 1 te Den Haag. De VRH is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

De Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Haaglanden is hét orgaan voor fysieke veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Haaglanden. Deze organisatie omvat brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de gemeenschappelijke meldkamer. Alle activiteiten richten zich op het vergroten van veiligheid van de Haaglandse bevolking en de bezoekers van de regio.

Het organogram van de veiligheidsregio ziet er als volgt uit:

Verbindend Vakmanschap in Veiligheid en Zorg

Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar voor veiligheid en zorg in de regio. Zij bundelt hiervoor de krachten van verschillende partners om samen goed voorbereid te zijn op dagelijkse, maar ook op grootschalige incidenten en deze slagvaardig te bestrijden. Daarbij treedt de VRH op als regisseur bij het organiseren en uitvoeren van de hulpverlening.

Doelstelling

De doelstelling van de veiligheidsregio is verwoord in artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling (2016).

De VRH behartigt de belangen van de gemeenten ten aanzien van de overgedragen taken op de volgende terreinen:

- a. brandweezorg;
- b. geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d. het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

Het doel van de Veiligheidsregio Haaglanden is de bestuurlijke en operationele slagkracht en daarbij de kwaliteit van de hulpverlening te verbeteren. De Veiligheidsregio Haaglanden bestaat uit:

- 1. Brandweer Haaglanden (en meldkamer);
- 2. Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR);
- 3. Geneeskundige Meldkamer (GnkM).

Financieel jaarbericht

Dit jaarverslag vormt met de jaarrekening het financieel jaarbericht van de Veiligheidsregio Haaglanden. De inhoudelijke verantwoording over en toelichting op het uitgevoerde beleid staan in het jaarverslag. Dit jaarbericht bestaat uit een algemeen deel, de balans en het overzicht van baten en lasten, de toelichtingen en tot slot een aantal bijlagen. Primair wordt het financiële resultaat van de VRH verantwoord en toegelicht in de jaarrekening. Voor de evaluatie van de realisatie van de doelstellingen op productniveau wordt verwezen naar paragraaf 5.3.

1.2 Leiding en bestuur

Directie Veiligheidsregio Haaglanden

De commandant brandweer/algemeen directeur Esther Lieben en de directeur publieke gezondheid, Annette de Boer vormen de directie van de Veiligheidsregio Haaglanden. Esther Lieben heeft de dagelijkse leiding over de regionale brandweer en de afdelingen van bedrijfsvoering, Annette de Boer geeft leiding aan de GHOR en de GnkM.

Algemeen Bestuur van negen burgemeesters

Het Algemeen Bestuur bepaalt de hoofdlijnen van het regionale veiligheidsbeleid en stelt de daaruit voortvloeiende beleidsplannen vast. Verder neemt het Algemeen Bestuur besluiten over onderwerpen als de begroting, de jaarrekening en het beheer van de organisatie. Het Algemeen Bestuur van de VRH bestaat uit de negen burgemeesters van de regio:

mw. P.C. Krikke, dhr. J.W. Remkes,	burgemeester Den Haag (voorzitter) tot 7 oktober 2019 met ingang van 12 oktober 2019 waarnemend burgemeester Den Haag (m.i.v. 11 december 2019 plv. voorzitter)
dhr. C.B. Aptroot,	burgemeester Zoetermeer (plv. voorzitter van 7 oktober 2019 tot 11 december 2019)
dhr. M.J. Bezuijen,	burgemeester Rijswijk, (portefeuille rampenbestrijding & crisisbeheersing en tot 10 april 2019 waarnemend portefeuille Brandweer)
mw. F. Ravestein,	burgemeester Pijnacker-Nootdorp (portefeuille acute zorg en portefeuille GHOR)
dhr. J.F. Koen, dhr. L.A. de Lange,	burgemeester Wassenaar (waarnemend) tot 18 juli 2019 met ingang van 18 juli burgemeester Wassenaar (met ingang van 16 oktober 2019, portefeuille personeel)
dhr. A.J. Rodenburg,	burgemeester Midden-Delfland (portefeuille financiën en waarnemend portefeuille personeel tot 16 oktober 2019)
dhr. K. Tigelaar,	burgemeester Leidschendam-Voorburg (portefeuille gemeenten/Oranje Kolom en de portefeuille informatievoorziening en meldkamer)
dhr. B.R. Arends,	burgemeester Westland (met ingang van 10 april 2019 portefeuille Brandweer)
mw. J.M. van Bijsterveldt,	burgemeester Delft (portefeuille vitale infrastructuur inclusief waterpartijen)

Tot 7 oktober 2019 is het voorzitterschap van de VRH ingevuld door burgemeester Krikke. Na deze datum is het voorzitterschap waargenomen door burgemeester Aptroot als plaatsvervangend voorzitter. Met ingang van 11 december 2019 is burgemeester Remkes door het algemeen bestuur van de VRH aangewezen als plaatsvervangend voorzitter.

Het nemen van besluiten door het Algemeen Bestuur vindt plaats op basis van een gewogen stemverdeling*1 te weten:

a. gemeenten < 30.000 inwoners	: 1 stem;
b. gemeenten ≥ 30.000 tot 90.000 inwoners	: 2 stemmen;
c. gemeenten ≥ 90.000 tot 150.000 inwoners	: 3 stemmen;
d. gemeenten ≥ 150.000 tot 300.000 inwoners	: 4 stemmen;
e. gemeenten ≥ 300.000 inwoners	: 5 stemmen.

Voor de vaststelling van het aantal inwoners van de betrokken gemeente(n) wordt uitgegaan van de per 1 januari van het voorafgaande jaar door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

*1 Gemeenschappelijke Regeling VRH; artikel 8.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door burgemeester mw. P.C. Krikke (voorzitter tot 7 oktober 2019), dhr. J.W. Remkes (plv. voorzitter vanaf 11 december 2019), dhr. C.B. Aptroot (plv. voorzitter vanaf 7 oktober 2019 tot 11 december 2019), dhr. A.J. Rodenburg (portefeuille financiën en tot 16 oktober 2019 waarnemend voor de portefeuille personeel) en dhr. L.A. de Lange (met ingang van 16 oktober 2019 portefeuille personeel).

1.3 Resultaten

Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2019 bedraagt **voordelig € 3,8 mln.**

Het behaalde resultaat ligt in de lijn met de in de bestuurlijke marap 2019 gerapporteerde verwachting en is hoger dan het resultaat 2018 (€ 1.351.000).

Het voordelige resultaat 2019 is op hoofdlijnen samengesteld uit de volgende posten:

Voordeel gezamenlijke beheerskosten meldkamers **voordelig € 1,2 mln.**

Via de bestuurlijke stuurgroep van de meldkamer(s) Haaglanden en Hollands-Midden is besloten het voordeel van de samenvoeging te verdelen ten gunste van Haaglanden. Met ingang van 1 januari a.s. worden de meldkamers overgedragen naar de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS).

Voordeel vacatureruimte **voordelig € 1,5 mln.**

De formatie van Veiligheidsregio Haaglanden bestaat in 2019 uit 880 fte en ca. 280 vrijwilligers. De gemiddelde bezetting is 863 fte. De vacatureruimte in combinatie met detacheringsoptbrengsten heeft een voordelig financieel effect op het resultaat. Eind 2019 is de bezetting 876 fte en zijn er 319 vrijwilligers. De vacatures zijn derhalve nagenoeg ingevuld.

Voordeel gemeentelijke crisisbeheersing **voordelig € 0,2 mln.**

Gemeentelijke crisisbeheersing heeft in 2019 vacatureruimte gehad zowel in de eigen bezetting als in de piketpool.

Incidentele verkoop vervangen voertuigen **voordelig € 0,2 mln.**

De verkoop van afgeschreven voertuigen leverde een incidenteel resultaat op van € 0,2 mln.

Bijdrage RAV, latere uitbreiding capaciteit GnkM **voordelig € 0,2 mln.**

De GnkM heeft een hogere bijdrage ontvangen van de RAV voor extra centralisten. Deze uitbreiding is in de loop van 2019 gerealiseerd.

Overig **voordelig € 0,3 mln.**

Per saldo is nog sprake van diverse kleine voor- en nadelige verschillen. In totaal een voordelig saldo van € 0,3 mln.

Onvoorzien niet nodig **voordelig € 0,2 mln.**

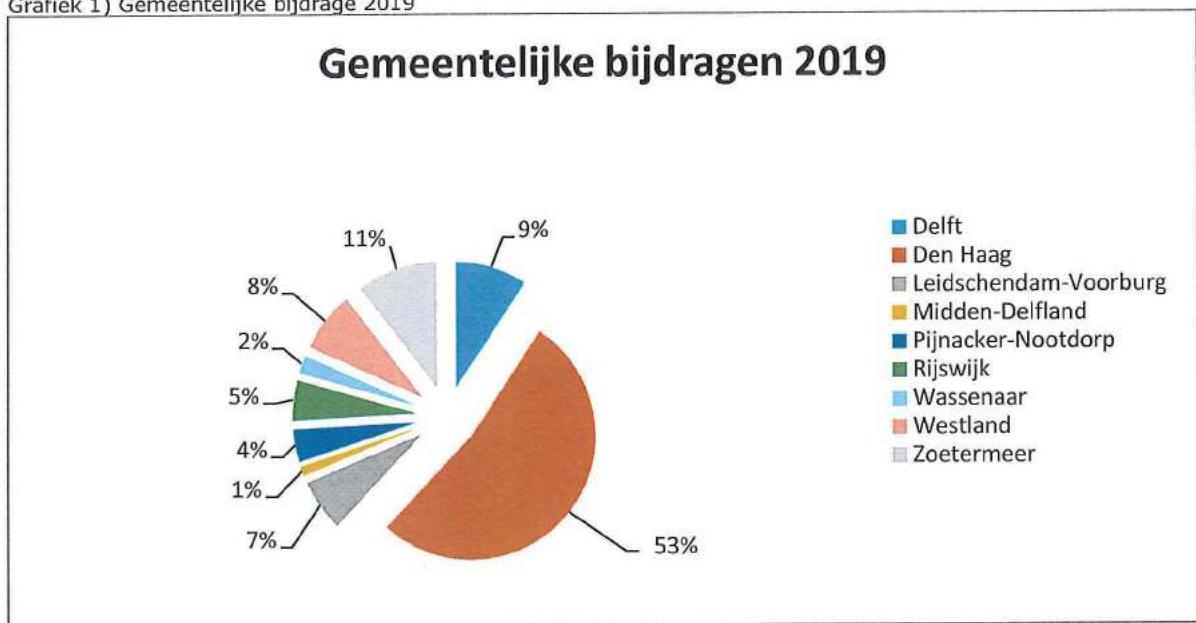
In de gemeentelijke bijdrage is een bedrag van € 0,15 per inwoner, ofwel € 174.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het AB heeft niet besloten deze post aan te wenden.

2. Paragrafen

2.1 Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage 2019 was begroot op € 85.880.000. In deze bijdrage is o.a. een post onvoorzien opgenomen van € 0,15 per inwoner. Omdat het AB niet besloten heeft deze bijdrage in 2019 aan te wenden, is deze derhalve niet gefactureerd. De werkelijke bijdrage 2019 is vastgesteld op € 84.508.000. Het verschil wordt veroorzaakt door de nacalculatie van de overgangsregeling FLO. De bijdrage per gemeente over het jaar 2019 ziet er grafisch als volgt uit.

Grafiek 1) Gemeentelijke bijdrage 2019

2.2 Weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit en risico's)

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op potentiële risico's en de vertaling van deze risico's tot een acceptabel weerstandsvermogen. Risicomanagement is het bewust worden, identificeren, kwantificeren en beheersen van relevante risico's. De risico's worden twee keer per jaar geïnventariseerd en geactualiseerd. Vervolgens wordt bepaald of het hier afgedekte, of niet afgedekte risico's betreft. Voor de niet afgedekte risico's dient een weerstandscapaciteit te worden aangehouden.

Weerstandscapaciteit

Op basis van risico-identificatie en de risicomatrix is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Uitgangspunt hierbij is de statische benadering die ervan uitgaat dat de risico's zich niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voor zullen doen. De weerstandscapaciteit binnen de VRH bestaat uit de algemene reserve. Deze reserve dient ter dekking van geïdentificeerde risico's van materiële aard. Risico's met een beperkt financieel beslag worden gedekt uit de lopende exploitatie en de post onvoorzien. De toevoeging van een voordelig resultaat aan de algemene reserve is regel tot de algemene reserve het maximum heeft bereikt van 1% van de begrotingsomzet. De hoogte van de algemene reserve is besloten door het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2018. De post onvoorzien, groot € 174.000, is gebaseerd op € 0,15 per inwoner. Daarnaast wordt de weerstands-capaciteit gevormd door de deelnemende gemeenten die garant staan voor de GR VRH.

Tabel 1) Overzicht samenstelling weerstandscapaciteit

Reserves	2019
Algemene reserve	1.406
Weerstandscapaciteit	1.406

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in onderstaande tabel. De genoemde risico's worden toegelicht in de volgende paragraaf.

Tabel 2) Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Risico's versus weerstandscapaciteit	2019
<i>Incidentele risico's</i>	
2 ^e loopbaan beleid	110
Wet normering rechtspositie ambtenaren (WNRA)	461
<i>Structurele risico's</i>	
Niet verzekerbare risico's	173
Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers	289
Aansprakelijkheid dienstverlening	193
Cybercriminaliteit	121
Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW	110
Totale geïdentificeerde niet afgedekte risico's	1.457
Gewenste weerstandscapaciteit	1.457
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.406

Risico's

De VRH onderkent een aantal niet afgedekte risico's. Hieronder is aangegeven welke risico's de VRH onderkent en in hoeverre, indien dit risico zich voordoet, een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de jaarrekening 2018 is er één risico vervallen, één aangepast en één nieuw risico toegevoegd.

Het risico MVO- verduurzamen vastgoed is vervallen. De uit onderzoek geïnventariseerde verduurzamingsinvesteringen zijn in hoogte te overzien. Ze zullen zoveel mogelijk worden gecombineerd met vervangingsinvesteringen of gepland groot onderhoud. De meerkosten worden ten dele gecompenseerd door het positieve effect op het energieverbruik.

In deze jaarrekening is de definitie van de categorie "schade als gevolg van terrorisme gevolg bestrijding" aangepast door deze breder te trekken. Deze categorie staat in het vervolg bekend als "niet verzekerbare risico's". Aan de ene kant zijn er risico's die verzekeraars niet mogen verzekeren, zoals het voornoemde molest, en aan de andere kant groeit het aantal risico's waarvan steeds minder verzekeraars bereid zijn om deze te verzekeren. Deze laatste groep wordt door aanpassing van de definitie nu ook meegenomen.

Tot slot is nieuw toegevoegd, in lijn met inschatting van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), het risico voorkomende uit cyberaanvallen. Dit risico wordt door het NCSC als reëel ingeschat. Deze inschatting wordt ondersteund door de recentelijke 'ransomware' aanvallen bij Universiteit Maastricht en Universiteit van Antwerpen.

Incidentele risico's

2e Loopbaanbeleid

Per 1 januari 2006 is de FLO afgeschaft en vervangen door verplicht loopbaanbeleid voor personeel in bezwarende functies. Essentie van het loopbaanbeleid is dat medewerkers twintig jaar werkzaam zijn in een bezwarende functie en daarna overstappen naar een andere functie. Om dit mogelijk te maken investeren medewerker en werkgever in een passende beroepsopleiding. Indien de cao-afspraken in overleg met de vakbonden tussentijds niet worden aangepast, zal met ingang van 2021 sprake zijn van aanzienlijke meerkosten. In de tussenliggende periode kan de uitkomst van het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) aangeven dat het voor een brandweermedewerker verstandig is eerder naar een niet-bezwarende functie door te stromen. Tot nu toe is gebleken dat het percentage uitval door de PPMO beperkt is. Het risico is berekend op € 110.000.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

De Wnra regelt ingaande 2020 dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde status krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. In dit kader komen bijvoorbeeld arbeidsovereenkomsten in de plaats van de huidige eenzijdige aanstellingen en zullen er cao's moeten worden afgesloten in plaats van eenzijdig vastgestelde rechtspositieregelingen.

Binnen de brandweer wordt gewerkt met zowel beroepsmedewerkers als vrijwilligers. Vrijwilligers hebben momenteel een ambtelijke aanstelling, maar onderscheiden zich van andere ambtenaren doordat zij zijn uitgezonderd van veel wettelijke en rechtspositionele bepalingen. De Wnra kan leiden tot het (gedeeltelijk of volledig) einde van het huidige systeem van brandweervrijwilligers en een kostenstijging van 30% tot 50%. Voor de VRH met 280 vrijwilligers zou dit circa € 600.000 per jaar bedragen. De veiligheidsregio's hebben uitstel verkregen voor invoering van de Wnra om een oplossing te zoeken voor het knelpunt. Inmiddels hebben in opdracht van de Brandweerkamer van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van JenV onderzoeken plaatsgevonden die zich richten op Europese en internationaal-rechtelijke regels in relatie tot de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilliger. Uit de onderzoeken blijkt dat, om een onderscheid in rechtspositie tussen vrijwilligers en beroepsbrandweermensen te handhaven, er ook onderscheid dient te zijn in aard van het werk, opleiding en arbeidsomstandigheden. De Minister van JenV doet samen met het Veiligheidsberaad vervolgonderzoek naar de mogelijkheden voor herinrichting van de brandweezorg in Nederland waardoor het rechtspositionele onderscheid tussen beroepsbrandweermensen en vrijwilligers gehandhaafd kan blijven. In de loop van 2020 wordt over dit vervolgonderzoek een standpunt verwacht. Het berekende risico komt onveranderd uit op € 461.000.

Structurele risico's

Niet verzekerbare risico's

Verzekeraars zijn steeds minder bereid om bepaalde risico's te verzekeren. Zo zijn verzekeraars bijvoorbeeld gestopt met het aanbieden van de verzekering ter dekking van de predispositie voor brandweervrijwilligers. Predispositie is het risico dat een medewerker onder diensttijd letsel oploopt of overlijdt, zonder dat aangetoond kan worden dat dit veroorzaakt wordt door een dienstongeval. Ook is groot molest bijvoorbeeld voortkomend uit terrorismegevolgbestrijding niet verzekeraar in Nederland. In geval van schade (uitval van materieel en nazorg nabestaanden en personeel) kan een beroep worden gedaan op de Nederlandse Herverzekering maatschappij voor Terrorismeschade (NHT). Buiten dit heeft de veiligheidsregio een financiële buffer nodig om, indien er claims volgen die niet gedekt zijn door een verzekering, deze uit haar eigen middelen te kunnen dragen. In 2020 zal er een aanbesteding van de verzekeringsportefeuille plaatsvinden waarmee duidelijker wordt wat

verzekeraars niet meer wensen te verzekeren. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico. Het risico is berekend op € 173.000.

Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers

De VRH hecht er aan de brandweezorg in Haaglanden te blijven verzorgen door een beroepsbezetting in combinatie met vrije-instroomvrijwilligers. De beschikbaarheid van de vrijwilligers in de dag-situatie wordt een steeds grotere uitdaging. Om de paraatheid te kunnen blijven garanderen wordt het verloop van de vrijwilligers permanent gemonitord en daar waar mogelijk beïnvloed. Naast wervingscampagnes wordt ook het bedrijfsleven actief benaderd. Zij kunnen medewerkers stimuleren toe te treden tot de brandweer om zodoende de beschikbaarheid te vergroten. Daarnaast zijn vier posten opgeleid om te werken met variabele voertuigbezetting en wordt dagdienstpersoneel opgeleid als brandweervrijwilliger om overdag vanuit de Westlandse kazernes in de voertuigbezetting te kunnen voorzien. Dit vergroot onze flexibiliteit. Gezien de landelijke terugloop in aantallen vrijwilligers onderkent de VRH dat ondanks de inspanningen de werving niet volledig kan slagen. Het risico is berekend op € 289.000.

Aansprakelijkheid dienstverlening

De dienstverlening van de VRH is vastgelegd in procedures. Zo zijn kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening geborgd. Mocht de kwaliteit van de dienstverlening onverhoopt tekort schieten, dan is dit risico deels afgedekt via een WA verzekering. De ervaring leert dat er sprake is van een restrisico (juridische kosten etc.). In het geval van een griep пандemie is de kwantiteit een risico. In dat geval wordt enerzijds de zorgvraag groter, anderzijds valt veel personeel wegens ziekte uit. Het risico is deels afgedekt door het Draaiboek Griep пандemie en Afschaalmodel Brandweer. Het restrisico wordt geraamd op € 193.000.

Cyberdreiging/digitale dreiging

De kans op een cyberaanval op een overheidsinstantie wordt door het NCSC (Nationaal Cyber Security Centrum) in Nederland als reëel ingeschat. De VRH bereidt zich voor door middel van het maken van afspraken over informatiebeveiliging met haar leveranciers en ketenpartners. Het risico van een aanval is nooit volledig te voorkomen. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico, welk mogelijk moet worden ingezet om de schade van aanvallen te repareren. Dit risico legt een beslag op het weerstandsvermogen van € 121.000.

Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW

Voor de gevolgen van arbeidsongeschiktheid van medewerkers, het werkgeversrisico WGA (Wet Gedeeltelijke Arbeidsongeschiktheid), is de VRH eigen risico drager. Dit is financieel voordeliger dan het volledig te verzekeren. Met ingang van 2017 is de regelgeving gewijzigd en omvat het eigen risicodragerschap ook de WGA-flex en de ZW. Ook voor de gevolgen van de werkloosheidswet is de VRH verplicht eigen risico drager, dit betreft zowel tijdelijke als vaste medewerkers. In de budgetten is hier rekening mee gehouden. Echter deze keuze brengt wel een restrisico met zich mee. Het totale beslag op het weerstandvermogen is berekend op € 110.000.

Overgangsregeling FLO

Begin 2018 is het akkoord "Reparatie FLO-overgangsrecht Brandweerpersoneel" door werkgevers en werknemers definitief ondertekend. Een nadere uitwerking van het akkoord betrof nog een tweetal zaken: "loopbaanbeleid voor de ambtenaar met minder dan 20 dienstjaren op 1 januari 2006" en "verrekening van de door de werkgever opgebouwde levensloop tegoeden". Het akkoord is in het voorjaar van 2019 definitief afgerond. Samenvattend heeft de uitwerking een licht dalend effect gehad op de totale kosten. Wel zullen kosten in eerdere jaarschijven worden gemaakt dan waar in een voorgaande meerjarenraming mee is gerekend. Een geactualiseerde raming is in december 2019 naar de gemeenten verzonden. De deelnemende gemeenten dragen individueel zorg voor een

voorziening voor deze kosten en zijn separaat geïnformeerd over de indicatieve financiële effecten. In die zin is er voor de VRH geen sprake van een financieel risico.

Gebeurtenissen na balansdatum

Nederland is maart 2020 getroffen door het Corona virus. De impact op het openbare leven is aanzienlijk. Voor de VRH zijn de continuïteitsplannen in werking getreden. De financiële effecten zijn vooralsnog te overzien. Voor de inkomsten is de VRH vooral afhankelijk van gemeenten en het Rijk. Extra uitgaven vanwege de Corona crisis zullen deels worden gecompenseerd door minder uitgaven vanwege uit te stellen projecten. De VRH beschikt momenteel over voldoende weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

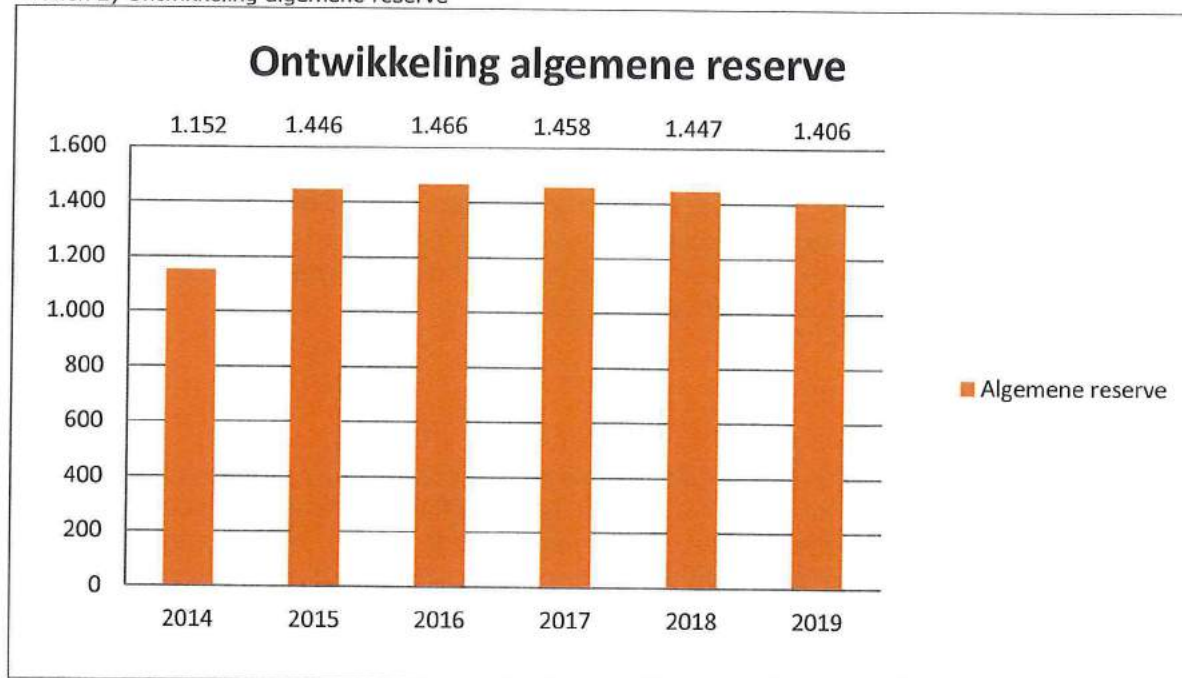
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. Deze ratio bedraagt nu 0,96 (1.406/1.457). De ratio is lager dan 1,00 (= precies voldoende) en dit betekent dat het weerstandsvermogen matig is. Voorgesteld wordt om € 51.000 toe te voegen vanuit het resultaat 2019 zodat het weerstandsvermogen voldoende is. Volledigheidshalve de toevoeging dat als risico's zich onverhoopt en tegelijkertijd voordoen en in de maximale omvang, die de gewenste weerstandscapaciteit te boven gaan.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{1.406 + 51 \text{ (voorstel verhoging)}}{1.457} = 1,00$$

Tabel 3) Ratio weerstandsvermogen (x) betekenis

Betekenis	Ratio weerstandsvermogen
Uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x < 2,0
Voldoende	1,0 < x < 1,4
Matig	0,8 < x < 1,0
Onvoldoende	0,6 < x < 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

Grafiek 2) Ontwikkeling algemene reserve

Ingaande 2012 is de algemene reserve afgestemd na bestuurlijke besluitvorming op de geïdentificeerde risico's en daarmee was de ratio weerstandsvermogen exact 'voldoende'.

Tabel 4) Kengetallen

Kengetallen	2019		2018
Netto schuldquote	106,8		107,8
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	106,8		107,8
Solvabiliteitsratio	7,3		5,6
Structurele exploitatieruimte	3,8		1,4

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRH ten opzichte van de baten. De VRH heeft voor € 69 mln. materiele vaste activa op de balans staan. Hiervan betreft ca. 78% gebouwen (kazernes). Daarnaast heeft de VRH ruim € 43 mln. vooruitgefactureerde gemeentelijke bedragen op de balans staan. Deze posten leiden ertoe dat de schuldquote hoog is.

Het solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre de VRH aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De veiligheidsregio zelf heeft een beperkt eigen vermogen, omdat gemeenten garant staan voor eventuele risico's (zie eerder paragraaf 2.2). Als gevolg hiervan is een ratio van < 10% aanvaardbaar.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de VRH tegenvallers kan opvangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De flexibiliteit is beperkt. De ruimte 2019 is van incidentele aard.

2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat

Het te bestemmen resultaat van de rekening bedraagt € **3.835.000**

Het AB zal bij het vaststellen van de jaarrekening een besluit nemen over de bestemming. Het voorstel is:

- een bedrag van € **1.870.000** terug te betalen aan de in de GR deelnemende gemeenten.
- een bedrag van € **1.500.000** toe voegen aan de te vormen bestemmingsreserve affinanciering operationele officieren brandweer conform AB besluit 29 januari 2020.
- een bedrag van € **51.000** toe voegen aan de algemene reserve om het weerstandsvermogen op voldoende te brengen.
- een bedrag van € **240.000** toe te voegen aan de bestemmingsreserve Gemeentelijke Crisisbeheersing.
- de post onvoorzien van € **174.000** niet in rekening te brengen bij de in de GR deelnemende gemeenten. Gelet op het resultaat 2019 is de post onvoorzien niet benodigd.

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Panden

De VRH heeft een 24-tal panden in gebruik. De kazernes/kantoorpanden in Den Haag (6), Delft (1), Rijswijk (1), Leidschendam-Voorburg (1), Pijnacker-Nootdorp (1), Wassenaar (1) en Zoetermeer Oosterheem (1) zijn in eigendom van de VRH. De overige panden in Midden-Delfland (3), Westland (7), de Yp (1) en Zoetermeer Stadshart (1) worden gehuurd. De conditiemeting van de panden is verwerkt in het meerjaren-onderhoudsplan. Het plan voorziet in een overzicht van onderhoudsactiviteiten voor de jaren 2017-2025.

Het uitvoeren van de activiteiten van het onderhoudsplan garanderen dat de panden op het onderhoudsniveau 3 blijven. Dat betekent dat de staat van onderhoud het niveau voldoende heeft.

De fluctuatie in de uitgaven wordt opgevangen via de voorziening groot onderhoud. Hierbij is gedacht aan lange termijn functionaliteit, veiligheid, maar ook aan duurzaamheid en reductie van energieverbruik. Bij het gunnen van langjarige onderhoudscontracten voor installatieonderhoud is energiebesparing en duurzaamheid een speerpunt.

Overige kapitaalgoederen

De VRH heeft ook voor het voertuigenbestand en de repressieve middelen een meerjarig investerings- en onderhoudsplanning vastgesteld. De planning omvat ook de verplichte keuringen en certificeringen van het operationeel materiaal. Het onderhoudswerk aan de voertuigen en het repressieve materiaal wordt grotendeels in eigen beheer gedaan.

2.5 Financiering

Voor de financiering maakt de VRH zoveel mogelijk gebruik van eigen middelen. Voor de financiering van de materiële vaste activa heeft de VRH leningen afgesloten bij de BNG. De rentepercentages van de afgesloten leningen liggen tussen de 0,0% en de 4,9%. De lening portefeuille bedraagt eind 2019 € 51,6 en de rentelast € 2,1 mln. (inclusief € 0,4 mln. rente in verband met herfinanciering). De VRH blijft met de afgesloten leningen binnen de renterisiconorm.

2.6 Bedrijfsvoering

2.6.1 Rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 7 december 2017 het controleprotocol rechtmatigheid 2017 vastgesteld. Hiermee heeft het Algemeen Bestuur ten behoeve van de interne en externe toetsing aanwijzingen gegeven over de reikwijdte, de normstellingen en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Noemenswaardig is de in de rechtmatigheid-toets betrokken Financiële Verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur in april 2011 en de Controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 25 mei 2005. De VRH heeft het controleprotocol rechtmatigheid 2017 nader geoperationaliseerd in het intern controleplan. De accountant heeft bij haar externe toetsing gebruik gemaakt van de interne controlebevindingen.

In de jaarrekeningcontrole over 2018 is er door de accountant een onrechtmatigheid geconstateerd bij vier opdrachten die voor een Europese aanbesteding in aanmerking kwamen. In al deze gevallen was dit reeds intern gesignaleerd en zijn in 2019 de nodige maatregelen getroffen.

De VRH heeft in 2019 vijf Europese aanbestedingen afgerond en twee opgestart. Ook zijn zeven meervoudig onderhandse aanbestedingen afgerond en drie opgestart.

2.6.2 Personeel

De formatie van Veiligheidsregio Haaglanden bestaat in 2019 uit afgerond 880 fte waarvan er eind 2019 er 876 fte bezet waren. Eind 2019 waren er circa 319 aan vrijwilligers.

Tabel 5) Formatie - Bezetting

Product	2018		2019	
	Formatie	Bezetting 31-12	Formatie	Bezetting 31-12
Brandweezorg	683	674	685	685
Crisisbeheersing	11	11	10	9
Meldkamer	57	54	59	59
GHOR	14	16	16	20
Bedrijfsvoering	110	100	110	103
Subtotaal (fte)	875	855	880	876
Vrijwilligers (mdw)	280	309	280	319
Totaal	1.155	1.164	1.160	1.195

Evenals in 2018 is in 2019 het aantal openstaande vacatures één van de belangrijkste oorzaken van het voordelige resultaat van de VRH. De gemiddelde bezetting over 2019 is 863 fte waardoor sprake is van 17 vacatures. Samen met detacheringsofbrengsten is dit de oorzaak van het positief resultaat.

Van de reguliere functies groeide het aantal bezette posities in 2019 per saldo met 21 fte. Dit was enerzijds het gevolg van een instroom van rond de 45 fte terwijl er aan de andere kant ruim 24 fte uitstroonden. De bezetting is eind 2019 gestegen naar 876 fte en derhalve is het nagenoeg gelukt om de vacatures volledig in te vullen.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio heeft in 2019 de regeling generatiepact voor onbepaalde tijd verlengd. Daarbij is aangetekend dat landelijke ontwikkelingen in wetgeving of CAO tot gevolg kunnen hebben dat de regeling wordt aangepast. De regeling werkt goed. Oudere medewerkers van de Veiligheidsregio kunnen langer gezond aan het werk blijven. Onderzoek heeft uitgewezen dat de kosten de komende jaren beheersbaar zijn. De leeftijdsgrens voor deelname blijft gehandhaafd op 62 jaar. De door deelname aan het generatiepact beschikbaar komende ruimte wordt ingezet voor herbezetting.

De Wnra treedt op 1 januari 2020 in werking voor de medewerkers die vallen onder de CAO Ambulancezorg. Voor de medewerkers die vallen onder de arbeidsvoorwaardenregeling Veiligheidsregio Haaglanden is de inwerkingtreding uitgesteld tot nader order. De belangrijkste gevolgen zijn dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven, en dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt. In het dagelijkse werk zullen de medewerkers hier niets van merken. De inhoud van de huidige aanstelling blijft gelijk en ook het werk blijft hetzelfde. Er zijn geen veranderingen in de arbeidsvoorwaarden.

De WNT (Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen) 2019 stelt een jaarlijkse maximale beloning vast. Deze maximale beloning is ten opzichte van 2018 verhoogd met € 5.000. De maximale beloning 2019 is vastgesteld op € 194.000 per jaar. Voor 2019 heeft de VRH personeel ingeleend binnen de gestelde normering.

2.6.3 Informatiemanagement en automatisering

Eén van de speerpunten waar in 2019 de eerste stappen in de vorm van pilots in zijn gezet, is een toekomstbestendige werkplek waarbij een samenwerkingsomgeving wordt ingericht die het samenwerken in en het delen van documenten en informatie, zowel intern als extern, met ketenpartners centraal stelt. Deze samenwerkingsomgeving en het aflopen van de huidige overeenkomst voor de Microsoft licenties vraagt in 2020 om een overstap naar office365. Omdat een samenwerkingsomgeving een andere wijze van werken is in en met documenten en mobiele devices, vraagt dat ook om de benodigde beveiligingsmaatregelen. Beveiligingsmaatregelen vragen in het algemeen onveranderd alle aandacht.

De aansluiting van de ICT infrastructuur op het landelijke verkeersplein zorgt ervoor dat landelijke applicaties zoals LCMS en de Elektronische Leeromgeving (ELO) aan de gebruikers beschikbaar worden gesteld. Het binnenhalen en uitwisselen van landelijke (Geo) gegevens wordt hierdoor eenvoudiger.

In 2019 zijn zowel de business intelligence omgeving en de geografische omgeving zodanig ingericht en verbeterd dat de komende jaren verdere invulling kan worden gegeven aan het maken van analyses ter ondersteuning van het informatie gestuurd optreden waardoor (operationele) keuzes steeds beter kunnen worden gemaakt. In 2019 zijn belangrijke stappen gezet in de digitalisering van diverse HR processen. Dit zal de komende jaren verder gaan met o.a. in 2020 de ingebruikname van een nieuw recruitmentsysteem. In 2020 zullen de nieuwe applicaties voor planning, vakbekwaamheid en incidentregistratie in gebruik worden genomen.

2.6.4 Investeringsplan

In 2019 waren in totaal voor € 2.553.000 aan investeringen gepland. Deze planning is voortgekomen uit een inventarisatie eind 2018 waarbij nut noodzaak en realiseerbaarheid is beoordeeld. Uiteindelijk is 86% van het investeringsplan (€ 2.195.000) gerealiseerd.

Het betreft vervangingsinvesteringen in met name voertuigen, interventiekleding en repressief materiaal. Daarnaast zijn uitbreidingsinvesteringen gedaan in meetapparatuur voor gevaarlijke stoffen mede in relatie tot het thema terrorismegevolgbestrijding.

De investeringen worden toegelicht in bijlage 5. Investeringsplan.

2.7 Klachten

In 2019 zijn er bij de veiligheidsregio 13 klachten ontvangen. Dat is 5 meer dan in 2018. De behandelde klachten zijn allemaal binnen de wettelijke termijn van 6 weken afgehandeld. Gestreefd wordt om direct na binnenkomst van een klacht telefonisch en anders per mail contact op te nemen. Aldus kunnen klachten vaak al binnen enkele dagen worden opgelost. Soms kan dat door een excuus aan te bieden, een misverstand uit de weg te helpen of wat begrip te vragen aan klager voor het werk van de brandweer. Klachten betroffen onder meer geluidsoverlast in verband met rijden met optische en geluidssignalen en verkeersgedrag.

Klachten via de RAV

Via de klachtencommissie van de regionale ambulancevoorziening (RAV) werden 6 klachten doorgestuurd naar de Geneeskundige meldkamer van de veiligheidsregio. Vier klachten betroffen wachttijden door drukte in het (bestelde) ambulancevervoer en hadden te maken met de ambulancecapaciteit van de RAV. Ondanks dat de meldkamer hier maar beperkte invloed op heeft, werd naar de klagers een bos bloemen gestuurd en excuses gemaakt namens de RAV. Dat werd gewaardeerd. Eén klager vond het onterecht dat hij door de meldkamercentralist doorverwezen werd naar een huisarts en één klager voelde zich onheus bejegend door de centralist. De GnkM verwerkt per jaar bijna 100.000 telefoontjes waar ambulancezorg uit voortvloeit.

2.8 Verbonden partijen

Er zijn geen privaat- dan wel publiekrechtelijke organisaties waarin de VRH een bestuurlijk en of een financieel belang heeft.

Jaarrekening

3. Balans

(bedragen in duizenden euro's)

BALANS PER 31 DECEMBER	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	69.385	73.023
1.1 Investerings met een economisch nut	69.385	73.023
Totaal vaste activa	69.385	73.023
Vlottende activa		
2. Uitzettingen met rentetypische looptijd <1jr.	48.618	42.368
2.1 Vorderingen op openbare lichamen	30.082	32.289
2.2 Rijks schatkist	18.410	9.761
2.3 Overige vorderingen	126	318
3. Liquide middelen	22	314
3.1 Kassaldi	1	1
3.2 Banksaldi	21	313
4. Overlopende activa	1.623	2.932
Totaal vlottende activa	50.263	45.614
Totaal-generaal activa	119.648	118.637
PASSIVA		
Vaste passiva		
5. Eigen vermogen	8.777	6.630
5.1 Algemene reserve	1.406	1.447
5.2 Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	222	296
5.3 Bestemmingsreserve OMS	2.298	2.426
5.4 Bestemmingsreserve BRW 2020	0	273
5.5 Bestemmingsreserve BDUR	306	306
5.6 Bestemmingsreserve Gem.Crisisbeheersing	31	31
5.7 Bestemmingsreserve LMS	500	500
5.8 Bestemmingsres.realist.oefenen	179	0
5.9 Nog te bestemmen resultaat	3.835	1.351
6. Voorzieningen	1.969	1.570
6.1 Voorziening groot onderhoud	1.969	1.570
7. Langlopende schulden	51.593	54.825
7.1 Vaste schulden, rentetypische looptijd >1jr.	51.593	54.825
Totaal vaste passiva	62.339	63.025
Vlottende passiva		
8. Netto-vl.schulden, rentetypische looptijd<1jr.	9.094	9.989
8.1 Overige schulden	9.094	9.989
9. Overlopende passiva	48.215	45.623
Totaal vlottende passiva	57.309	55.612
Totaal-generaal passiva	119.648	118.637

4. Overzicht van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)					
	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
			(2)		
Lasten	-97.057	-99.828	-100.689	3.632	-98.018
Baten	100.471	99.488	100.092	379	99.457
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	3.414	-340	-597	4.011	1.439
<i>Mutaties reserves*</i>					
Bestemmingsreserve extra afschrijving	74	0	74	0	74
Bestemmingsreserve OMS	128	100	100	28	-34
Bestemmingsreserve BRW 2020	273	209	272	1	337
Bestemmingsreserve BDUR	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Bevolkingszorg	0	31	31	-31	35
Bestemmingsreserve LMS	0	0	0	0	-500
Bestemmingsreserve Realistische oefenen	-54	0	120	-174	0
Telling toevoeging/onttrekking	421	340	597	-176	-88
Gerealiseerde resultaat	3.835	0	0	3.835	1.351

*) Overeenkomstig bestuursbesluit.

Het gerealiseerde resultaat is € 3.835.000 voordelig.

De algemene dekkingsmiddelen zijn volledig toegerekend aan de programmabaten. De overheadlasten, zoals ook verantwoord bij product 120.6 zijn € 654.000 zijn volledig verantwoord onder de programmalasten. Er is geen sprake van een vennootschapsbelastingplicht.

Overzicht Incidentele baten en lasten		(bedragen in duizenden euro's)
		Bedrag
<i>Incidentele baten</i>		
Overgangsregeling FLO		1.300
Voordeel samenvoeging meldkamers		1.200
Verkoop voertuigen		200
Vrijval reserves		500
<i>Incidentele lasten</i>		
Overgangsregeling FLO		-1.300
Extra afschrijving tankautosputten		-100
Vernieuwing Brandweer 2020		-300
Totaal		1.500

5. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Algemeen uitgangspunt is dat het stelsel van baten en lasten wordt toegepast. Hoofregel is dat als prijsgrondslag de historische kostprijs wordt gehanteerd inclusief BTW. De bedragen in de jaarrekening betreffen duizenden euro's tenzij anders vermeld. Alle vorderingen en schulden zijn tegen hun nominale waarde verantwoord.

Materiële vaste activa

Algemeen uitgangspunt is dat het baten- en lastenstelsel wordt toegepast. Hoofregel is dat als prijsgrondslag de historische kostprijs inclusief BTW wordt gehanteerd. De post materiële vaste activa betreft investeringen met economisch nut. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden in de regel annuïtair (panden) of lineair (overig) afgeschreven. De afschrijving vangt aan vanaf het eerste boekjaar na ingebruikname van het actief.

Afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte technische of economische levensduur overeenkomstig de Financiële Verordening* ex art 212 Gemeentewet. Waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat van het begrotingsjaar in aanmerking genomen. In 2017 is afgeschreven conform de financiële verordening zoals deze op 7 december 2016 door het Algemeen Bestuur nader is vastgesteld.

*Financiële Verordening art 10:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in
 - a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zonodig aangepast voor duurzame waardevermindering.
3. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Investerings met een economisch nut.

1. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- of een levensduur korter dan 2 jaar, worden niet geactiveerd tenzij regelgeving anders voorschrijft.
2. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen, kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
4. Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode. Voor specifieke objecten kan de annuïtaire methode toegepast worden.
5. De omslagrente voor de rentetoerekening van de kapitaallasten wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen en de bij de begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen.

6. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, worden als volgt afgeschreven:
- a. niet afschrijven: gronden, uitzondering erfpacht op basis van looptijd;
 - b. 40 jaar: nieuwbouw gebouwen (op basis van annuïtaire afschrijving);
 - c. 15-20 jaar: renovatie, aanpassing en aankoop van gebouwen technische installaties gebouwen, groot gereedschap;
 - d. 5-20 jaar hulpverleningsvoertuigen, containers, aanhangers, vaartuigen, afhankelijk van de richtlijnen van BZK ;
 - e. 10 jaar: meubilair en kantoorinventaris;
 - f. 5-10 jaar: brandweermateriaal, ladders, voertuiginventaris, OGS pakken, adembescherming, duikmateriaal;
 - g. 4-7 jaar: personen- en bestelauto's;
 - h. 5 jaar: kantoorapparatuur, automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen (uitgezonderd de kantoorautomatisering);
 - i. 3-5 jaar: automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen dat wordt ingezet binnen de kantoorautomatisering.
 - j. Indien richtlijnen van de externe financier dit voorschrijven kan van de afschrijvingstermijnen onder a t/m i worden afgeweken.
7. Van het bepaalde in lid 9 kan door het Dagelijks Bestuur met inachtneming van het besluit Begroting en Verantwoording worden afgeweken. Afwijkingen worden ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur.

Plottende activa en passiva

Plottende activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Vorderingen worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve betreft het weerstandsvermogen van de VRH. Daarnaast is er een aantal specifieke bestemmingsreserves voor bijvoorbeeld het Openbaar Meldsysteem (OMS): voor- en nadelen van de OMS exploitatie worden ten gunste of ten laste van deze reserve gebracht. In 2010 is een voorziening groot onderhoud t.b.v. de overgenomen panden gevormd. De jaarlijkse dotatie aan deze voorziening heeft plaatsgevonden op basis van een in 2017 opgesteld meerjarig onderhoudsplan (MJOP). Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overheadtoerekening

De loonkosten van leiding en ondersteuning worden met ingang van 2017 aan het product overhead toegerekend. Ook de kosten van het team Communicatie, de afdelingen Financien Control en Kwaliteit (FC&K), Informatievoorziening en Automatisering (I&A), Human Resource Management (HRM) en het algemene deel van de afdeling Facilitaire Dienst (FD) worden aan dit product toegerekend. Het betreft hier met name het kantoorpand van de ondersteunende diensten.

6. Toelichting op de balans

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

1.1 Investerings met economisch nut	69.385	73.023
--	---------------	---------------

MVA	Boekwaarde primo	Investerings 2019	Desinvesterings 2019	Afschrijvingen	Boekwaarde ultimo
Gronden	7.609		0	15	7.594
Gebouwen	49.215	214	0	2.711	46.717
Vervoermiddelen	14.520	213	56	2.205	12.472
Machines, apparaten, installaties	623	223	0	253	593
Overige materiële vaste activa	1.056	1.508	0	591	1.973
Telling	73.023	2.157	56	5.776	69.348
OHW jaar overschrijdend		37			37
Telling	73.023	2.195	56	5.776	69.385

Overdracht LMS

In de post MVA zijn investeringen ten bedrage van € 1,3 mln in de meldkamer begrepen. Deze investeringen zullen per 1 januari 2020 tegen boekwaarde worden overgedragen aan de Landelijke Meldkamersamenwerking (LMS), onderdeel van de politie. Het AB heeft 11 december 2019 ingestemd met deze overdracht en in dit kader is in december 2019 een overdrachtsdocument ondertekend door de VRH en de LMS.

De investeringen zijn toegelicht in bijlage 5. Investeringsplan. De desinvesterings betreffen niet meer aanwezige activa waaronder de verkochte tankautospuiten.

De post onderhanden werk betreft de 1e en 2e termijn van een investering in installaties van de kazerne Delft.

2. Uitzettingen met rentetypische looptijd van < 1 jaar

2.1 Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier reguliere vorderingen op openbare lichamen.	30.082	32.289
--	---------------	---------------

Het betreft hier voornamelijk gefactureerde diensten c.q. doorberekende kosten aan openbare lichamen. De hierin opgenomen gefactureerde gemeentelijke bijdrage 2019 is verantwoord onder de overlopende passiva.

Het open staande bedrag van vooruitgefactureerde inwonerbijdrage 2019 is : € 29.713.014
Dit bedrag is circa € 2,4 mln. lager dan de vordering op gemeenten eind 2018. Dit verklaart grotendeels het verschil van het saldo 2019 ten opzichte van 2018.

6.0 Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

2.2 Rijks schatkist

18.410

9.761

Op basis van de Wet financiering decentrale overheden, is de VRH verplicht om overtollige liquide middelen bij de schatkist aan te houden. In onderstaande tabel zijn de kwartaalcijfers opgenomen van de buiten de Rijks schatkist aangehouden middelen. Het kwartaal gemiddelde is berekend op basis van het gemiddelde saldo per dag.

Het toegenomen saldo is te verklaren door de ontvangst van nog door te storten spaartegoeden vanuit de levensloopregeling, eerder ontvangen gemeentelijke bijdragen 2020 en een lager saldo aan vooruitbetaalde kosten.

	Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
Gemiddelde per kwartaal	179	14	57	0
Drempelbedrag 0,75 % van de begroting	751	751	751	751
Ruimte onder het drempelbedrag	572	737	694	751

2.3 Overige vorderingen

126

318

Hierin zijn de reguliere overige vorderingen opgenomen, niet zijnde de vorderingen op openbare lichamen. De transitorische en nog te factureren posten zijn onder de overlopende activa verantwoord. De voorziening dubieuze debiteuren ad € 9.000 is in mindering gebracht op de nominale waarde van de (overige) vorderingen.

3. Liquide middelen

22

314

3.1 Kassaldi

1

1

3.2 Banksaldi

21

313

Betaalrekeningen:	21
ABN-AMRO	21
BNG	0

4. Overlopende activa

1.623

2.932

- Vooruitbetaalde bedragen	802
Softwarelicenties	531
Overige vooruitbetaalde kosten	271
- Nog te ontvangen	821
RAV verrekeningen	587
FLO eindafrekeningen 2019	233

De afname is te verklaren doordat eind 2018 de rekeningen voor het OMS 2019 € (€ 725.000) en de verzekeringen 2019 (€ 500.000) al ontvangen waren. De rekeningen voor 2020 zijn in 2020 ontvangen.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

PASSIVA

5.1 Algemene reserve VRH	1.406	1.447
---------------------------------	--------------	--------------

De algemene reserve vormt de algemene weerstandscapaciteit.

- *Algemene reserve VRH*

Stand primo	1.447
- afrekening saldo van de rekening 2018*	<u>-41</u>
Stand ultimo	1.406

Aan het AB van de VRH wordt voorgesteld om de algemene reserve met € 51.000 te verhogen om zo de reserve te laten aansluiten op de eind 2019 berekende benodigde weerstandscapaciteit.

* (conform AB besluit april 2019)

5.2 Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	222	296
--	------------	------------

Stand primo	296
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>-74</u>
Stand ultimo	222

Deze bestemmingsreserve is gevormd voor de dekking van de extra afschrijvingskosten ontstaan door de verkorte levensduur van een aantal tankautosputten. Het intensieve gebruik en de technische staat van deze specifieke tankautosputten maken het noodzakelijk de schatting voor de afschrijvingsduur met 3 jaar te verkorten.

* (conform AB besluit april 2018)

5.3 Bestemmingsreserve OMS	2.298	2.426
-----------------------------------	--------------	--------------

Stand primo	2.426
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>-128</u>
Stand ultimo	2.298

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

5.4 Bestemmingsreserve BRW 2020 0 273

Stand primo	273
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	-273
Stand ultimo	0

De projecten in het kader van Brandweer 2020 zijn eind 2019 afgerond en gedekt vanuit de bestemmingsreserve.

5.5 Bestemmingsreserve BDUR 306 306

Stand primo	306
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	0
Stand ultimo	306

Deze reserve is bestemd voor toekomstige bijzondere evenementen.

5.6 Bestemmingsreserve exploitatie Gemeentelijke Crisisbeheersing 31 31

Stand primo	31
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	0
Stand ultimo	31

Deze reserve is bestemd ter dekking van de toegenomen regionale gemeentelijke piketten.

5.7 Bestemmingsreserve LMS 500 500

Stand primo	500
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	0
Stand ultimo	500

In het kader van het Landelijk uitwerkingskader meldkader heeft de VRH € 0,5 mln. ontvangen van het ministerie van JenV voor frictiekosten. Van deze bijdrage is een bestemmingsreserve gevormd.

5.8 Bestemmingsreserve Realistisch oefenen 179 0

Stand primo	0
Afrekening saldo van de rekening 2018	125
- dotatie 2019	54
- besteding 2019	0
Stand ultimo	179

In de jaarrekening 2018 is het voorstel opgenomen een bestemmingsreserve te vormen voor het realistisch oefenen. Hiermee kan het cyclisch karakter van het één keer per 2 á 3 jaar realistisch oefenen worden bekostigd.

* (conform AB besluit april 2019)

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans

31-12-2019 31-12-2018

PASSIVA

5.9 Nog te bestemmen resultaat (saldo vd rekening) 3.835 1.351

Stand primo	1.351
- afrekening saldo van de rekening 2018*	-1.351
- Gerealiseerd resultaat 2019	3.835
Stand ultimo	3.835

* (conform AB besluit april 2019)

Een voorstel voor de bestemming van het gerealiseerde resultaat is opgenomen in paragraaf 2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat.

Overzicht reserves

Reserves	primo	afrekening t/m 2018	toevoeging 2019	onttrekking 2019	saldo rekening 2019	ultimo
Algemene reserve	1.447	-41				1.406
Extra afschrijvingen TAS	296			-74		222
OMS	2.427			-128		2.299
BRW 2020	273			-273		0
BDUR	306					306
Bevolkingszorg	31			0		31
LMS	500					500
Realistisch oefenen	0	125				179
Saldo van de rekening	1.351	-1.351			3.835	3.835
Totaal eigen vermogen	6.630	-1.267	0	-475	3.835	8.777

6. Voorzieningen 1.969 1.570

6.1 Voorziening groot onderhoud

Stand primo	1.570
- dotatie 2019	729
- onttrekking 2019	-330
Stand ultimo	1.969

Op basis van het in 2017 geactualiseerde meerjarige onderhoudsplan (MJOP), is de dotatie 2019 vastgesteld op € 729.000. De activiteiten in het onderhoudsplan garanderen dat de panden op het onderhoudsniveau 3 (voldoende) blijven. De VRH heeft geconstateerd dat het MJOP veel detailniveau kent en hierdoor administratief technisch bewerkelijk is.

Het voorstel voor de herziene begroting 2020 is voor het groot onderhoud een ondergrens te hanteren van € 25.000 per activiteit. Dit betekent dat een deel van het groot onderhoud zal verschuiven naar regulier onderhoud. Rekening houdend met de stand van de huidige voorziening voor groot onderhoud zal de jaardotatie voor de voorziening het volgend jaar dalen met € 0,3 mln tot € 416.000.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

PASSIVA

7. Langlopende schulden

7.1 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of groter	51.593	54.825
---	---------------	---------------

Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. De langlopende leningen zijn gebruikt ter financiering van de materiële vaste activa.

De VRH heeft eind 2019 twee leningen met een hoge rente geherfinancierd via één lening met een lage rente. Het hierbij behorende lening bedrag is € 5.871.000

Aflossing en rente lopende leningen:

Aflossingsdeel 2019	3.232
De rentelast 2019 bedraagt	2.149

Leningen met een rentetypische looptijd van 1-5 jaar	5.162
Leningen met een rentetypische looptijd langer dan 5 jaar	46.431

Verloop langlopende schulden:

Stand	31-12-2018	54.825
Aflossing	2019	-3.232
Opname nieuwe lening	2019	0
Stand	31-12-2019	51.593

8. Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

8.1 Overige schulden	9.094	9.989
-----------------------------	--------------	--------------

- Crediteuren 2.777

Het crediteurensaldo eind 2018 was € 6.081.563

Het verschil ten opzichte van 2019 is voornamelijk te verklaren door de aanschaf van Tankautospuitten per eind 2018.

- Te betalen afdrachten en overig	6.317
Te betalen loonheffingen	5.405
Te betalen afdracht ABP	861
Te betalen B.T.W.	51

Het betreft hier voornamelijk de reguliere afdrachten aan de Belastingdienst inzake af te dragen loonheffingen en aan het ABP voor af te dragen pensioenpremie.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

PASSIVA

9. Overlopende passiva 48.215 45.623

- Vooruitontvangen bedragen 43.543

Vooruitontvangen gemeentelijke bijdragen 43.543

- Nog te betalen bedragen 4.672

Door te storten, vrijval Levensloop spaarrek.	2.327
Rente lopende leningen	485
Vooruitontvangen projectgelden	406
FLO eindafrekeningen 2019	361
Kantoorautomatisering beheer dec. 2019	183
Vrijwilligers 4e kw. 2019	153
OMS tariefwijziging n.a.v. AB besluit	150
Inhuur/detachering/externe expertise	136
Overige nog te betalen kosten	471

De toename van het saldo Overlopende passiva wordt met name veroorzaakt door de ontvangst van de door te storten vrijval Levenslooptegoeden van de medewerkers van de VRH.

De door te storten vrijval levenslooptegoed, is in januari 2020 aan de medewerkers uitbetaald. Dit conform de landelijke afspraken over het gefaseerd uitkeren van de tegoeden in verband met de beëindiging van de regeling per 1 januari 2022.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

Toelichting op de balans

PASSIVA

Belangrijke financiële rechten en verplichtingen.

De VRH heeft de volgende in het bijzonder genoemde activa en verplichtingen:

Voor de kantoorautomatisering is een DFA (Dienstverlening Financiële Afspraken) afgesloten met een looptijd tot 7 december 2018. Deze DFA is te verlengen telkens met een jaar tot 7 december 2025. De kosten verbonden aan deze DFA zijn € 2.0 mln. (incl. 21% b.t.w.) voor het komende jaar op basis van de begroting dienstverlening 2018.

De VRH heeft geen voorziening getroffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zoals kosten voormalig personeel. Deze worden gedekt uit de lopende begroting.

De VRH heeft de volgende langlopende huurovereenkomsten:

Afgesloten met	Eindigt	Huurbedrag 2019	Verhuurbedrag 2019
Gemeente Midden-Delfland:			
kazerne Den Hoorn	31-12-2022	17.957	
kazerne Maasland	31-12-2022	20.218	
kazerne Schipluiden	31-12-2023	58.813	
Gemeente Westland, kazernes	31-12-2023	475.082	
Gemeente Zoetermeer kazernes	31-12-2024	198.679	
Politie Kantoorruimte	31-10-2022	202.905	
Flora Holland, kazerne	01-09-2026	35.005	
Gem.Den Haag, loc.Delft (GGD)	31-12-2024		22.963
Gem.Den Haag, loc.Delft (JZ)	31-12-2024		5.247
Gem.Den Haag, loc.Voorburg (GGD)	31-12-2024		22.963
Gem.Zoetermeer, kantoor BOA	31-12-2024		16.813
Ambulancezorg Zoetermeer, kantoor GGD			6.604
H.V.R.B. locatie Scheveningen			4.800

Gebeurtenissen na balansdatum

Nederland is maart 2020 getroffen door het Corona virus. De impact op het openbare leven is aanzienlijk. Voor de VRH zijn de continuïteitsplannen in werking getreden. De financiële effecten zijn voorsnag te overzien. Voor de inkomsten is de VRH vooral afhankelijk van gemeenten en het Rijk. Extra uitgaven vanwege de Corona crisis zullen deels worden gecompenseerd door minder uitgaven vanwege uit te stellen projecten. De VRH beschikt momenteel over voldoende weerstandscapaciteit.

7. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Product 120.1 Brandweezorg

	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-68.667	-70.819	-71.149	2.482	-69.674
Baten	69.825	70.610	70.681	-856	69.454
Saldo van baten en lasten	1.158	-209	-468	1.627	-220
Mutaties reserves	292	209	468	-176	410
Gerealiseerde resultaat	1.450	0	0	1.450	190

(bedragen in duizenden euro's)

Brandweezorg

Natuurlijk is de brandweer er om branden te blussen. Maar de brandweer doet veel meer. Of het nu gaat om het redden van mensen bij verkeersongevallen, waterongevallen, ongevallen met gevaarlijke stoffen, reddingen op hoogte of dieren in nood. Ook in het voorkomen van incidenten als brand heeft de brandweer een belangrijke maar ook omvangrijke taak.

Doelstelling/activiteiten

Zorgdragen voor de lokale operationele brandveiligheid van de verzorgingsgebieden met een moderne krachtige en slagvaardige brandweerorganisatie met aandacht voor preventieve en pre-paratieve processen en met een lokale inbedding.

Product 120.1 Brandweezorg (vervolg)

Brandweezorg, Risicobeheersing

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Vershil (1-2)	Rekening 2018
Aantal adviezen gebruiksveiligheid	aantal	3.249	3.572*	-323	3.572
Aantal adviezen objectveiligheid	aantal	2.966	3.159	-193	3.159
Aantal adviezen voor omgevingsveiligheid	aantal	178	235	-57	235

*In 2018 is in ons informatiesysteem per abuis een dubbeltelling ontstaan t.a.v. het aantal planmatige toezichtcontroles. De hercontroles waren hierin ten onrechte meegenomen. Hierdoor is de norm te hoog gesteld.

Brandweezorg, Incidentbestrijding

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Vershil (1-2)	Rekening 2018
In hoeveel procent van de prio-1 (binnenbrand) uitrukken door de brandweer wordt de opkomsttijd behaald (norm 80% binnen 8 min.)	%	85	80	5	86
Hoeveel procent van de repressieve medewerkers heeft voldaan aan de oefenverplichting ROP (opgeleid en geoefend conform de gestelde eisen). Gekeken wordt naar de aanwezigheid bij oefeningen. (kwantitatief) Norm: 80%	%	88	80	8	90

Toelichting:

Het financiële resultaat van Brandweezorg is € 1,4 mln positief.

Dit is voor het grootste deel (€ 0,8 mln) het gevolg van vacatureruimte en detacheringsofbrengsten. Het is met de steeds krappere wordende arbeidsmarkt lastig om vacatures in te vullen. Het is vooral moeilijk om technisch geschoold personeel op HBO/WO niveau te vinden. Het betreft vacatures voor adviseurs en controleurs op het gebied van brandveiligheid van gebouwen en de omgeving. Het aantrekken van operationeel personeel wordt moeilijker, maar in oktober is gestart met de opleiding met 15 aspirant-brandwachten waardoor de operationele inzetbaarheid geborgd is.

De rest van het voordeel (€ 0,6 mln) heeft diverse oorzaken. Noemenswaardig is de verkoop van afgeschreven voertuigen. Ook is een deel van het budget voor opleiden en oefenen niet besteed. De capaciteit van de afdeling staat onder druk. De beschikbaarheid van instructeurs en de verplichte aanbesteding en implementatie van de ondersteunende ICT-systemen hebben gezorgd voor knelpunten. Een uitvloeisel hiervan is dat het realistisch oefenen niet geheel in 2019 heeft kunnen plaatsvinden en het budget deels doorgeschoven wordt naar het volgende jaar.

Binnen brandweezorg is in het kader van 'brandweer 2020' extra aandacht voor het thema 'duurzame inzetbaarheid' van het operationeel personeel. De directie brandweer is gestart in 2019 met het plan Crossover. Dit plan ondersteunt medewerkers om na te denken over hun loopbaanontwikkeling.

Binnen de reguliere werkzaamheden van risicobeheersing worden, ondanks de merkbaar toegenomen bouwactiviteiten, adviezen binnen de gestelde termijnen afgehandeld. De toenemende verdichting van stedelijk gebied en de daarbij horende toename van hoogbouw is een belangrijk toekomstig thema binnen brandweezorg. Het tweede belangrijke thema is de 'energietransitie'. De toename van alternatieve energievormen is aanzienlijk. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat er anders moet worden gekeken naar zowel risicobeheersing als naar de huidige brandbestrijding.

Het BAS- project is een implementatie van de vernieuwing uit het beleidsplan brandweer 2015-2020 en staat voor brand als specialisme. Het project beoogde in 2019 om met nieuwe technieken en materialen de brandbestrijding te innoveren. Er zijn materialen aangeschaft zoals de bas materialenbak en drones, daarnaast zijn er opleidingen en trainingen gegeven. Het project 'terrorisme gevolgbestrijding' is afgerond in 2019 met een oefencyclus en is vanaf 2020 geborgd binnen brandweezorg.

Strandveiligheid Den Haag

Strandveiligheid is als pluspakket vanuit de gemeente Den Haag ondergebracht bij de VRH. De VRH heeft voor de uitvoering van de strandbewaking van het seizoen 2019 een DVO met de HVRB afgesproken. In de weekenden in de maanden juni, juli en augustus en gedurende de zomervakantie levert de HVRB lifeguards voor de strandbewaking. Indien de HVRB niet voldoende lifeguards kan leveren, heeft de VRH eigen lifeguards ingezet op het strand. De HVRB beschikte in 2019 over zo'n 100 lifeguards. In 2019 zijn er op het Noorder- en Zuiderstrand, vanaf 4 posten verdeeld, in totaal 19.858 uren gedraaid, 49 drenkelingen en 28 watersporters gered. Daarnaast zijn er 319 zoekgeraakte kinderen opgevangen en is er 1027 keer EHBO verricht.

Product 120.2 Crisisbeheersing

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire begroting	Herziene begroting	Verschil	Rekening
	2019 (1)	2019 (2)	2019	(1-2)	2018
Lasten	-2.148	-2.303	-2.168	20	-2.245
Baten	2.232	2.303	2.168	64	2.343
Saldo van baten en lasten	84	0	0	83	98
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	84	0	0	83	98

Crisisbeheersing

De Veiligheidsdirectie, die wordt gevormd door de directieleden van de brandweer GHOR/MKA, politie en gemeentelijke kolom, heeft de samenwerking tussen de kolommen beschreven in het Multidisciplinair Organisatieplan Rampen & Crisisbeheersing. Via dit plan zijn de ambities uit het Regionaal beleidsplan 2019 - 2022 geborgd.

De interdisciplinaire samenwerking wordt vormgegeven door een flexibele uitvoeringsorganisatie die zich richt op de volgende inhoudelijke taakvelden:

- Multidisciplinair Opleiden, Trainen, Oefenen en Evalueren;
- Multidisciplinair Informatiemanagement;
- Multidisciplinaire planvorming en netwerken;
- Gemeentelijke aansluiting bij de interdisciplinaire samenwerking;
- Bedrijfsvoering.

Doelstelling/activiteiten

Versterking van de positie van de regionale brandweer als één van de partners in het netwerk van de rampenbestrijding.

Kwantitatieve kengetallen	Meet-eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Ontkleurde functionarissen(niet namens de eigen kolom/werkgever) die volgens beleid VRH een training en oefening hebben gevolgd.	%	100	100	0	100
Jaarlijks wordt met alle partners waarmee convenanten zijn afgesloten de basisactielijst besproken (100%)	%	100	100	0	100
Hoeveel procent van de wettelijk verplichte plannen zijn binnen de daarvoor gestelde normtijd geactualiseerd (100%)	%	100	100	0	100

Toelichting:

Het gerealiseerde resultaat over 2019 is € 0,1 mln voordelig.

Toelichting:

Het positieve financiële resultaat 2019 is vooral het gevolg van vacatures in combinatie met detacheringsofbrengsten.

In 2019 is een nieuw multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTOH) beleidsplan voor 2019-2022 opgesteld. Dit plan biedt de basis voor ontwikkelingen op dit gebied voor de komende jaren. Ook zijn in 2019 alle 21 GRIP incidenten geëvalueerd. In 2019 is daarnaast de staat van de crisisorganisatie in afstemming met de Inspectie Justitie en Veiligheid getest op een andere wijze dan de jaarlijkse systeemtest.

Naar aanleiding van de 112-storing op 24 juni 2019 is in 2019 gestart met de ontwikkeling van tactische en strategische planvorming voor 'uitval elektriciteit' en 'uitval telecom, o.a. 112'. Dit project is gestart in 2019 en zal worden afgerond in 2020. Op het gebied van melden en alarmeren zijn daarnaast verschillende meldkamerprotocollen aangescherpt en/of geüpdatet.

Tot slot is in 2019 is de samenwerking met partners verder versterkt door een uniforme werkwijze voor het samenwerken te ontwikkelen. Naast de structurele contacten met de convenantpartners is in maart de interactieve netwerkdag 'Samen de Crisis door' georganiseerd.

Product 120.3 Meldkamer Brandweer (MKB)

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-3.522	-3.133	-3.633	111	-3.545
Baten	3.934	3.033	3.533	401	4.068
Saldo van baten en lasten	412	-100	-100	512	523
<i>Mutaties reserves</i>					
Bestemmingsreserve	129	100	100	29	-533
Gerealiseerde resultaat	541	0	0	540	-10

Meldkamer Brandweer (MKB)

De taken van de MKB zijn de volgende:

- verzorgen van het afhandelen van incidentmeldingen
- begeleiden en coördineren van brandweerpersoneel en -materieel welke nodig zijn voor het bestrijden van incidenten
- het exploiteren van het op de alarmcentrale aangesloten Openbaar meld Systeem (OMS)

Voor deze taak zijn enerzijds getrainde centralisten in een continu rooster beschikbaar en anderzijds de technische (communicatie)systemen die het mogelijk maken de meldingen via 112 om te zetten in een adequate afhandeling van de incidenten. Dit zijn veelal landelijke systemen zoals GMS en C2000 die beheerd worden door de ICT organisatie van de politie.

Doelstelling/activiteiten

Het continu beschikbaar zijn voor hulpvragen van burgers en bedrijven, om een adequate alarmering van hulpdiensten, i.c. de brandweer, te realiseren.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
In welk percentage van de gevallen haalt de alarmcentrale (MKB) de bestuurlijk vastgestelde verwerkingstijd bij prio 1 meldingen? 80% binnen 1 minuut.	%	81	80	1	82
Het totaal aantal binnengekomen incidentmeldingen (MKB)	Aantal	15.004	15.000	4	15.500
Het totaal aantal aansluitingen Openbaar Meldsysteem (MKB)	Aantal	1.210	1.220	-10	1.231

Toelichting:

Het financiële resultaat van de Meldkamer Brandweer is incidenteel € 0,5 mln positief. Dit is het gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden. Deze voordelen komen conform besluitvorming door de BSG ten gunste van de VRH. Het laatste besluit betrof het voordeel van de vrijvallende huisvestingskosten van de Rooseveltstraat (de oude meldkamer van Hollands Midden). Binnen de VRH is het voordeel evenredig verdeeld tussen MKB en GnKM. Dit voordeel blijft voor de VRH tot het moment van overdracht naar de Landelijke meldkamer samenwerking (LMS).

De overdracht naar de LMS van het beheer van de meldkamer is ingegaan per 1 januari 2020. Met het Uitwerkingskader van de Minister van J en V als basis is er in 2019 hard gewerkt aan het overdrachtsdocument. Dit document omvat alle relevante informatie over de overdracht en is ondertekend door de VRH en de LMS. De LMS voorziet een bouwfase van drie jaar. De focus van Haaglanden blijft gericht op het optimaliseren van het meldkamerproduct. Ondanks nieuwe regelgeving in het omgevingsrecht blijft het aantal aansluitingen op het Openbaar Meld Systeem (OMS) redelijk stabiel.

Product 711.01 Geneeskundige Meldkamer (GnkM)

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
			(2)		
Lasten	-3.636	-3.450	-3.985	349	-3.394
Baten	4.458	3.450	3.985	473	3.667
Saldo van baten en lasten	822	0	0	822	273
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	822	0	0	822	273

Geneeskundige Meldkamer

De Geneeskundige Meldkamer (GnkM) verwerkt alle aanvragen voor ambulancevervoer binnen de regio Haaglanden, zowel 112 meldingen als niet-spoedeisende aanvragen. De GnkM verstrekt opdrachten voor ambulancevervoer aan de drie regionale ambulancediensten. Daarnaast coördineert de GnkM de inzet van de motorambulance en onderhoudt zij de contacten met verschillende ziekenhuizen. Samen met de meldkamers van Brandweer Haaglanden en Politie Haaglanden vormt de GnkM de Gemeenschappelijke Meldkamer Haaglanden.

Doelstelling/activiteiten

Het continu beschikbaar zijn voor hulpvragen van burgers en bedrijven, om een adequate alarmering van hulpdiensten, i.c. de ambulancediensten, te realiseren.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
RAV Haaglanden norm					
Responstijden A1-ritten binnen norm 15 min. (RAV norm)	%	93*	95	-2	94
Gemiddelde verwerkingstijd 112 meldingen van A1 spoedritten binnen norm van 2 min.	Minuten	1:43*	2:00	0:17	1:08
Ritten					
Declarabele ritten	Aantal	70.581	71.000	-419	70.115
EHBO ritten	Aantal	19.505	17.000	2.505	18.731
Totaal ritten		90.086	88.000	2.086	88.846
Meldingen, geen ritten	Aantal	49.370	40.000	9.370	47.211
Totaal meldingen		139.456	128.000	11.456	136.057

* voorlopige opgave

*1 De verwerkingstijd GnkM is een prestatie-indicator die voor een belangrijk deel afhankelijk is van de ambulancecapaciteit die door de RAV geleverd wordt. Als deze capaciteit achterblijft op de vraag naar ambulancezorg, zal een GnkM-centralist een percentage van de ritaanvragen niet direct kwijt kunnen aan een ambulance waardoor de verwerkingstijd toeneemt. De ontwikkeling van de prestaties op het gebied van ambulancezorg vormt voor het algemeen bestuur van de VRH reden tot zorg. Het algemeen bestuur blijft hierover nadrukkelijk en constructief in gesprek met het hiervoor verantwoordelijke bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV Haaglanden).

*2 De GnkM Haaglanden krijgt naast 112 meldingen en ritopdrachten van huisartsen, verloskundigen en ziekenhuizen, nog tal van andere telefonische aanvragen te verwerken. Men moet daarbij denken aan informatie-/alarmeringsverzoeken van andere disciplines, ketenpartners en ambulancemedewerkers. Niet elk telefonisch contact met de GnkM levert dus een ambulancerit op. In de cijfers wordt dat goed zichtbaar. Door de huidige telefonie-inrichting komen veel van deze meldingen direct bij de backoffice uit waardoor de 112 lijnen vrij blijven.

Toelichting:

Het financiële resultaat 2019 van de Geneeskundige Meldkamer is € 0,8 mln positief. Dit is grotendeels (€ 0,6 mln) het gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden. De toelichting zoals omschreven bij product 120.3 Meldkamer brandweer (MKB) is ook van toepassing op de GnkM.

De Geneeskundige Meldkamer heeft de laatste jaren steeds meer meldingen verwerkt. Zowel de meldingen van huisartsen als van 112 namen toe. Met de RAV zijn afspraken gemaakt over een hogere bijdrage, zodat de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding van meldkamercentralisten kan worden bekostigd. Omdat de bijdrage eerder werd toegekend dan dat de capaciteit werd uitgebreid, is er een voordeel van € 0,2 mln. Inmiddels is de uitbreiding gerealiseerd.

Voor de oplossing van de toename wordt niet alleen naar capaciteitsuitbreiding gekeken. De afgelopen periode is zowel op lokaal als op landelijk niveau nagedacht over meer coördinatie in de toewijzing van (ambulance)zorg. Meer samenwerking binnen de keten wordt gezien als onderdeel van de oplossing. Recentelijk verscheen een brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer waarin werd aangegeven dat het zorg coördinatiecentrum een belangrijke bijdrage levert aan de juiste patiënten op de juiste plek.

De Geneeskundige Meldkamer heeft de ambitie om de komende jaren op verschillende niveaus zorgcoördinatie toe te passen om zo in de breedte de toename in de acute zorg het hoofd te bieden. Om zowel invulling te kunnen geven aan het opzetten van een zorgcoördinatie centrum als aan capaciteitsuitbreiding in het reguliere proces (112) zullen personeelsinvesteringen gedaan moeten worden.

Product 120.4 Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-2.088	-2.165	-2.050	-38	-2.174
Baten	2.127	2.165	2.050	77	2.231
Saldo van baten en lasten	39	0	0	40	57
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	39	0	0	40	57

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

Als er een groot ongeval of een ramp in de regio plaatsvindt, coördineert de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) de inzet van de geneeskundige hulpverlening. De meeste incidenten kunnen prima worden bestreden door ambulance, brandweer en politie. Pas als er sprake is van een grootschalig incident komt de GHOR in beeld. Zij treedt dan op als verantwoordelijke dienst voor de coördinatie en regie van de geneeskundige hulpdiensten. Het redden, verzorgen en opvangen van slachtoffers heeft daarbij de prioriteit.

Doelstelling/activiteiten

De GHOR draagt zorg voor de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, crisis en rampen. De reguliere zorg wordt in die situaties vanuit de reguliere situatie opgeschaald. Haar missie staat dan ook voor: Het beperken van gezondheidsschade van burgers in Haaglanden als gevolg van grootschalige calamiteiten.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen hebben de beoogde basisopleiding voor de betrokken functie met goed gevolg afgerond (norm 100%)	%	100	100	0	95
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen en GHOR-teams zijn opgeleid en geoefend conform de hiervoor gestelde eisen (norm 100%)	%	96	100	-4	86

Toelichting:

Het financiële resultaat 2019 van de GHOR is nagenoeg nihil (klein voordeel van € 39.000).

Na de personeelsswisselingen in het eerste kwartaal is vanaf begin mei zowel de operationele organisatie als de bureau organisatie op orde. We hebben afscheid genomen van de DPG, Ton van Dijk, en hebben Annette de Boer, onze nieuwe DPG, verwelkomd. Zoals gebruikelijk in deze tijd van het jaar hebben mei en juni volop in het teken gestaan van de vele evenementen: o.a. Pink, Veteranendag, Varend Corso en Bevrijdingfestival en tot slot de jaarwisseling. Dit vergt ieder jaar weer veel inzet van de GHOR. Verder heeft dit jaar de landelijke expertdag van de 25 GHOR regio's plaatsgevonden, met o.a. het thema 'drugs en evenementen'.

Daarnaast waren er de doorlopende activiteiten, zoals de investering in de relaties met het regionale acute zorg netwerk (zowel ten behoeve van de realisatie van het zorgrisicoprofiel als met het opzetten van een gezamenlijke basisopleiding voor crisis coördinatoren in de instellingen).

En is er (verder) gewerkt conform de richting die is afgesproken in het jaarplan. Aanvullende thema's dit jaar waren (onder andere maar niet beperkt tot): ketenplanvorming met gezamenlijke themasessies van crisisfunctionarissen in zorginstellingen, nooddistributie jodiumprofylaxe, netcentrisch werken witte kolom met implementatie bij de GGD, netwerkmanagement en de voorspellende waarde van de GHOR (Big Data). Ook is de GHOR begonnen met de verkenning van de effecten van maatschappelijke ontwikkelingen op processen van de GHOR.

Product 120.5 Gemeentelijke crisisbeheersing

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening 2019 (1)	Primaire begroting 2019	Herziene begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Lasten	-491	-558	-689	198	-578
Baten	738	527	658	80	514
Saldo van baten en lasten	247	-31	-31	278	-64
Mutaties reserves	0	31	31	-31	35
Gerealiseerde resultaat	247	0	0	247	-29

Gemeentelijke Crisisbeheersing

De gemeentelijke crisisbeheersing bestaat uit de gemeentelijke crisisorganisaties van de negen gemeenten binnen Haaglanden. De gemeentelijke crisisbeheersing wil als vierde hulpverleningskolom een vanzelfsprekend onderdeel uitmaken van de regionale, multidisciplinaire crisisorganisatie. Uniformiteit van processen en organisatie is hierbij een uitgangspunt. Naar de samenleving toe willen de gemeenten duidelijkheid geven over hoe zij hun zorgplicht tijdens rampen en crisis invullen en wat zij daarbij van de samenleving zelf verwachten.

Doelstelling/activiteiten

Om dit te realiseren is de gemeentelijke crisisbeheersing in 2014 gestart met een doorontwikkeling naar een professionelere organisatie, op basis van de nieuwe visie op de gemeentelijke crisisbeheersing. De kernpunten in de doorontwikkeling van de kolom zijn:

- Een aantal sleutelrollen op het gebied van crisisbeheersing wordt georganiseerd in een regionaal piket. Dit betreft met name rollen binnen het informatiemanagement en de crisiscommunicatie. Regionaal opleiden, trainen en oefenen is hier een onderdeel van.
- Regionalisering van het proces crisiscommunicatie, binnen de kaders gesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Groei van uitvoerder naar regisseur. Bekeken wordt welke gemeentelijke (deel)processen kunnen worden uitgevoerd door (meer) professionele partijen. Uitbesteding van het proces verwanteninformatie aan het landelijke SIS is reeds besloten. De gemeente behoudt als eindverantwoordelijke de regie.
- Implementatie van de visie 'gemeentelijke crisisbeheersing op orde'. Per proces wordt bekeken hoe zelfredzaamheid gestimuleerd en gefaciliteerd kan worden, welke basiszorg door de gemeenten wordt voorbereid (waarbij de focus ligt op verminderd zelfredzamen) en welke zorg op basis van improvisatie geboden kan worden.

Daarnaast investeert bevolkingszorg in de samenwerking met de partners brandweer, GHOR, politie en gemeenschappelijk meldkamer. Door de raakvlakken met de processen van de partners inzichtelijk te maken en de eigen kolom meer bekendheid te geven, wordt samenwerking steeds vanzelfsprekender.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Vershil (1-2)	Rekening 2018
Beschikbaarheid regionale piketfunctionarissen	%	76	100	-24	73
Regionale functionarissen voldoen aan OTO-verplichtingen.	%	***	100		85

*** Overgang naar Veiligheidspaspoort en een niet werkende koppeling in de rapportage module.

Toelichting:

Het gerealiseerde resultaat over 2019 bedraagt € 0,2 mln positief. Het voordeel is het gevolg van vacatures binnen bevolkingszorg. Binnen bevolkingszorg was de personele capaciteit een punt van aandacht vroeg. Evenals in 2018 heeft de gemeentelijke crisisbeheersing in 2019 last van een hoog verloop in een aantal piketpools. Dit resulteerde mede in een positief budgetresultaat op piketkosten.

Voor gemeenten en bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC) stond 2019 in het teken van de implementatie van het regionale plan gemeentelijke crisisbeheersing Haaglanden, dat aan het begin van 2019 bestuurlijk is vastgesteld, en het op peil brengen en houden van de regionale piketten.

In januari 2020 wordt tevens gestart met het programma voor de samenwerkende gemeenten. Het programma heeft een doorlooptijd van 24 maanden en zal gerealiseerd zijn eind december 2021. Voor de realisatie van dit project zal een tijdelijke externe medewerker worden aangetrokken en zal er gebruik worden gemaakt van een bestuurlijk adviseur VRH van de Gemeente Den Haag. Om dit programma te financieren is het voorstel uit het positief resultaat 2019 een bestemmingsreserve te vormen.

Product 120.6 Overhead

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening 2019 (1)	Primaire begroting 2019	Herziene begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Lasten	-16.503	-17.400	-17.018	515	-16.408
Baten	17.157	17.400	17.018	139	17.180
Saldo van baten en lasten	654	0	0	654	772
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	654	0	0	654	772

Overhead

Met ingang van 2018 worden de kosten van het "taakveld Overhead" conform de richtlijnen van het BBV in de jaarrekening verantwoord.

Doelstelling/activiteiten

Het doel van het overzicht Overhead is het op een effectieve en efficiënte manier ondersteunen van de primaire producten. Kernpunten hierbij zijn:

- Inzicht in de omvang en samenstelling van de overhead;
- Efficiënte en effectieve ondersteuning van het primair proces.

Ondersteuning leveren aan de primaire producten van de VRH ten behoeve van de primaire processen.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Percentage totale lasten	%	17	17	0	17

Toelichting:

Ingaande 2018 is de VRH verplicht de 'overhead' vanwege de verslaggevingsvoorschriften separaat te verantwoorden. Het betreft de leiding en ondersteuning van de VRH. Naast vacatureruimte en detacheringsofbrengsten (€ 0,5 mln) is de niet benodigde post onvoorzien (€ 0,2 mln) de belangrijkste reden voor het voordelig resultaat.

8. SiSa verantwoording 2019

(bedragen in euro's)

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sis d.d. 16-01-2020.
I N D I C A T O R E N					
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.3 en 8.4 Veiligheidsregio's			Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: a2/01
					€ 8.530.761

Telling	€ 8.530.761
---------	-------------

Betreft:	Kenmerk:	Bedrag
Beschikking 2019/ 03-12-18	2434512 / 50044	€ 8.395.446,00
Beschikking 2019/ 04-07-19	2635256 / 50044	€ 135.315,00
Totaal		€ 8.530.761,00

9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Binnen een rechtspersoon als bedoeld onder 1.2 eerste lid onder h van de WNT gelden als topfunctionarissen: de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen als mede de hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degene die belast is met de dagelijkse leiding. Volgens de toelichting die bij de wet gaat het daarbij om de hoogste leidinggevers binnen een organisatie, waarbij het betreft het leidinggeven aan de gehele organisatie.

Toelichting op de maximale bezoldiging van topfunctionarissen bij de VRH, zoals bedoeld in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector.

Topfunctionaris VRH 2019:

Maximale WNT-bezoldigingsnorm 2019 bedraagt € 194.000 (art.2.3.lid 1 WNT). De maximale WNT-ontslagvergoeding 2019 bedraagt € 75.000 (art.2.10 lid 1 WNT).

In het kader van de WNT zijn de volgende functionarissen als topfunctionaris aangemerkt:

Bestuur

Burgemeester Den Haag, tot 7 oktober	mw. P.C. Krikke
Burgemeester Den Haag, vanaf 12 oktober	dhr. J.W. Remkes
Burgemeester Zoetermeer,	dhr. C.B. Aptroot
Burgemeester Rijswijk,	dhr. M.J. Bezuijen
Burgemeester Wassenaar (waarnemend), tot 18 juli	dhr. J.F. Koen
Burgemeester Wassenaar, vanaf 18 juli	dhr. L.A. de Lange
Burgemeester Pijnacker-Nootdorp,	mw. F. Ravestein
Burgemeester Midden-Delfland,	dhr. A.J. Rodenburg
Burgemeester Leidschendam-Voorburg,	dhr. K. Tigelaar
Burgemeester Westland,	dhr. B.R. Arends
Burgemeester Delft.	mw. J.M. van Bijsterveldt

Aan de bestuursleden van de VRH zijn geen bezoldigingen of ontslagvergoedingen uitbetaald.

Dagelijkse leiding

Commandant brandweer		mw. E.E. Lieben
Directeur Publieke Gezondheid	tot 1 mei	dhr. A.A.H.M. van Dijk
Directeur Publieke Gezondheid	vanaf 1 juni	mw. A.S. de Boer

De Directeur Publieke Gezondheid heeft in 2019 geen bezoldiging van de VRH ontvangen. De Commandant brandweer ontvangt een bezoldiging vanuit de VRH en wordt daarom in het financieel jaarbericht vermeld. Er zijn in 2019 geen ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen betaald.

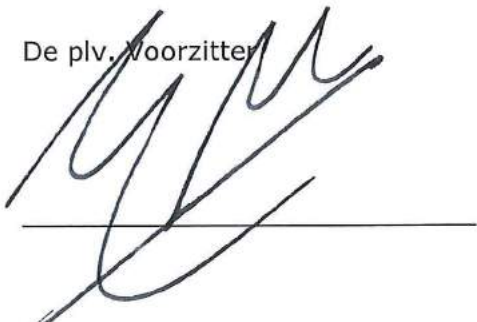
10. Ondertekening van de jaarrekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de

Veiligheidsregio Haaglanden

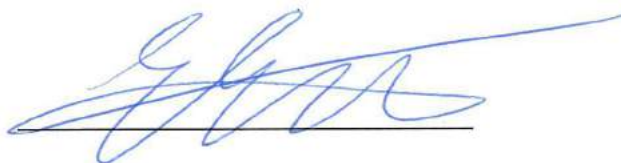
Datum, 25/03/2020

De plv. Voorzitter,

Dhr. J.W. Remkes

De Secretaris,

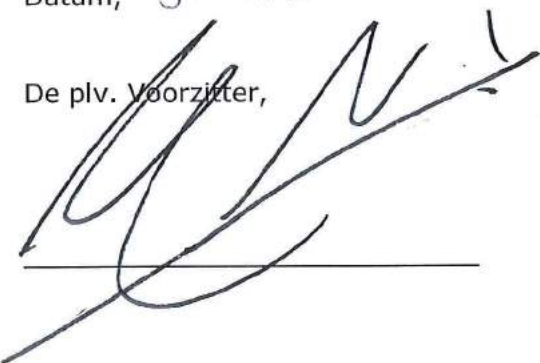
Mw. E.E. Lieben

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de

Veiligheidsregio Haaglanden

Datum, 09/04/2020

De plv. Voorzitter,

Dhr. J.W. Remkes

De Secretaris,

Mw. E.E. Lieben

9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (vervolg)

	Jaar 2019	Jaar 2018
Functionaris	Commandant brandweer	
Beloning per jaar*	157.551,99	150.922,19
Belaste vaste en variabele onkostenvergoedingen	0,00	0,00
Werkgeverslasten premies vrijwillige sociale verz.	0,00	0,00
Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	20.715,36	18.963,60
Totaal	178.267,35	169.885,79

De premie VPL is met ingang van 2018 ook opgenomen in de voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn.

*De beloning per jaar is als volgt opgebouwd:

Bruto beloning en Individueel keuzebudget.	146.374,21	142.430,99
Bruto vergoeding commandant van dienst (CvD)	11.177,78	8.491,20
Totaal beloning per jaar, conform CAO	157.551,99	150.922,19

Functie	Commandant brandweer	
Duur van het dienstverband in het boekjaar	2019	2018
Omvang van het dienstverband in het boekjaar	36 uur p/w (FT)	36 uur p/w (FT)

Voor de Commandant brandweer wordt het bezoldigingsmaximum zoals omschreven in artikel 2.3 lid 1 WNT niet overschreden.

Overzicht functionarissen van wie de bezoldiging de maximale norm heeft overschreden.

Maximale WNT-bezoldigingsnorm 2019 bedraagt € 194.000 (art.2.3 lid 1 WNT). Maximale WNT-ontslagvergoeding 2019 bedraagt € 75.000 (art.2.10 lid 1 WNT).

In 2019 zijn er door de VRH geen bezoldigingen of ontslagvergoedingen uitbetaald die de maximale WNT-norm hebben overschreden.

Accountants

Aan het bestuur van
Veiligheidsregio Haaglanden

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag

T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20

denhaag@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het financieel jaarbericht opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het financieel jaarbericht opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva op 31 december 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- balans;
- overzicht van baten en lasten over 2019;
- waarderingsgrondslagen;
- toelichting op de balans;
- toelichting op het overzicht van baten en lasten;
- SiSa verantwoording 2019; en
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 december 2017 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 970.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2019.

Conform het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 december 2017 is aangegeven dat wij aan het algemeen bestuur de tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de controletolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen, waaronder de kostenverdeelstaat op basis van kostensoort, de kostenverdeelstaat op basis van taakvelden, inkomensoverdrachten, treasury, investeringsplan, kosten overgangsregeling FLO en het overzicht gebruikte afkortingen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het algemeen bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het algemeen bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het algemeen bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het algemeen bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het algemeen bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de werkorganisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het algemeen bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het algemeen bestuur gehanteerde afweging dat de werkorganisatie in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de werkorganisatie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de werkorganisatie de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 25 maart 2020

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA

Bijlagen

Bijlage 1. Kostenverdeelstaat op basis van kostensoorten

Omschrijving	(bedragen in duizenden euro's)									
	Totaal rekening	Herziene Begroting	Totaal rekening	kostendragers						
				120.1	120.2	120.3a	120.3b	120.4	120.5	120.6
				Brandweezrg. rekening	Crisisbeh. rekening	MKB rekening	GnkM rekening	GHOR rekening	Bevolkingszrg. rekening	Overhead rekening
	2019	2019	2018	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
LASTEN										
Niet in te delen onvoorzien	0	174	0	0	0	0	0	0	0	0
Loonbetalingen en sociale premies	59.194	60.223	57.002	44.803	822	1.742	2.372	1.155	0	8.300
Vergoedingen personeel	1.891	1.873	1.905	1.415	54	35	55	50	2	280
Sociale uitkeringen (voormalig) personeel	3.456	4.838	4.086	3.411	4	2	18	4	0	17
Rente leningen	2.149	2.006	2.347	0	0	0	0	0	0	2.149
Rente vaste activa	-1	0	1	1.783	2	21	21	0	0	-1.828
Afschrijving	5.832	5.655	6.888	5.013	7	163	171	3	0	475
Personeel van derden	964	804	1.469	138	75	26	56	116	339	214
Energie	1.101	1.180	1.071	933	0	0	0	0	0	168
Aankopen goederen en diensten	22.471	23.937	23.249	12.046	465	1.442	879	651	150	6.836
Overige verrekeningen van kostenplaatsen	0	0	0	-875	719	91	64	109	0	-108
TOTAAL LASTEN	97.057	100.690	98.018	68.667	2.148	3.522	3.636	2.088	491	16.503
BATEN										
Rente rekening courant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vergoeding voor personeel	310	0	432	102	96	0	0	5	22	85
Huren	79	0	73	79	0	0	0	0	0	0
Overige goederen en diensten	7.053	5.818	7.341	948	68	1.805	4.018	72	58	84
Inkomstenoverdrachten van het Rijk	8.531	8.395	8.904	4.334	2.032	206	154	1.805	0	0
Overige-inkomenoverdracht overheid (niet-Rijk)	84.498	85.880	82.707	64.362	36	1.923	286	245	658	16.988
TOTAAL BATEN	100.471	100.093	99.457	69.825	2.232	3.934	4.458	2.127	738	17.157
GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	3.414	-597	1.439	1.158	84	412	822	39	247	654
Onttrekking bestemmingsreserves	513	597	480	346	0	167	0	0	0	0
Toevoeging bestemmingsreserves	92	0	568	54	0	38	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserves	421	597	-88	292	0	129	0	0	0	0
GEREALISEERD RESULTAAT	3.835	0	1.351	1.450	84	541	822	39	247	654

Veiligheidsregio Haaglanden

Bijlage 2. Kostenverdeelstaat op basis van taakvelden

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving		Totaal rekening	Herziene Begroting	kostendragers					
				120.1	120.2	120.3a	120.3b	120.4	120.5
				Brandweertzrg. rekening	Crisisbeh. rekening	MKB rekening	GnkM rekening	GHOR rekening	Gem.Crisisb. rekening
		2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
LASTEN TAAKVELD									
0.4	Ondersteuning organisatie	16.395	17.400	0	0	0	0	0	0
0.5	Treasury	167	0	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	73.333	76.033	65.228	2.147	3.521	0	2.005	491
1.2	Openbare orde en veiligheid	833	782	833	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	3.630	3.450	0	0	0	3.630	0	0
8.3	Bouwen en wonen	2.699	3.025	2.699	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN TAAKVELD		97.057	100.690	68.760	2.147	3.521	3.630	2.005	491
BATEN TAAKVELD									
0.4	Ondersteuning organisatie	17.156	17.400	0	0	0	0	0	0
0.5	Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	77.890	75.436	68.861	2.231	3.934	0	2.126	738
1.2	Openbare orde en veiligheid	968	782	968	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	4.457	3.450	0	0	0	4.457	0	0
8.3	Bouwen en wonen	0	3.025	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN TAAKVELD		100.471	100.093	69.829	2.231	3.934	4.457	2.126	738
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		3.414	-597	1.069	84	412	827	122	248
Saldo		3.414	-597	1.069	84	412	827	122	248
0.10	Mutaties reserves	421	597	292	0	129	0	0	0
RESULTAAT		3.835	0	1.361	84	541	827	122	248

Bijlage 3. Inkomensoverdrachten

(bedragen in duizenden euro's)						
Sector	Bijdrage	Verstrekker	2019	Herziene begroting 2019	2018	Toelichting
BZ / GHOR	BDUR	Min.J&V	8.531	8.395	8.403	
Telling			8.531	8.395	8.403	

Bijlage 4. Treasury

(bedragen in duizenden euro's)

Kasgeldlimiet		2019	2018
Berekening kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	100.689	97.415
Percentage regeling	(2)	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3) = (1*2)	8.256	7.988
Berekening netto vlottende schuld			
Vlottende schuld	(4)	56.981	55.612
Vlottende middelen	(5)	49.936	45.614
Netto Vlottende schuld	(6) = (4-5)	7.045	9.998
Toets aan kasgeldlimiet			
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3)	8.256	7.988
Netto vlottende schuld	(6)	7.045	9.998
Ruimte (+) / overschrijving (-)	(3-6)	1.211	-2.010

(bedragen in duizenden euro's)

Renterisiconorm		2019	2018
Berekening renterisiconorm			
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	100.689	97.415
Percentage regeling	(2)	20%	20%
Renterisiconorm, in bedrag	(3) = (1*2)	20.138	19.483
Berekening renterisico			
Renteherzieningen	(4)		
Aflossingen	(5)	5.871	4.124
Renterisico	(6) = (4+5)	3.006	3.180
		8.877	7.304
Toets renterisiconorm			
Renterisiconorm, in bedrag	(3)	20.138	19.483
Renterisico	(6)	8.877	7.304
Ruimte (+) / overschrijding (-)	(3-6)	11.261	12.179

Bijlage 5. Investeringsplan

De investeringsbegroting 2019 (conform herziening in begroting 2020) bedraagt ruim € 2,5 mln. Op basis van deze cijfers blijkt dat 86% van de investeringen gerealiseerd is.

De stelpost is ingezet voor een betaling voor een deelfactuur van een investering in een tankautospuut uit 2018, voor een extra dienstvoertuig en voor extra interventiekleding. Bij het krediet interventiekleding waren er vooraf aannames gedaan door de projectleiding over aantallen en medewerkers die hiervoor in aanmerking zouden komen. De kleding is een succes geworden en de doelgroep die kleding kreeg werd aanmerkelijk groter. Dit veroorzaakt de overschrijding.

De onderschrijding op ICT is het gevolg van niet aanspreken van de post onvoorzien binnen ICT. De instandhoudingsinvesteringen in gebouwen bleken gezien de staat van het pand nog niet benodigd.

Sector	Omschrijving	Rekening 2019	Herziene begroting 2019	Verschil	Toelichting
BV	Automatisering	91	187	96	Vervanging laptops.
BZ	Voertuigen	157	157	0	Dienstvoertuigen en scooters volgens planning aangeschaft.
	Repressieve middelen	549	643	94	Meetapparatuur gevaarlijke stoffen, pagers voor vrijwilligers, aangepaste mobilofoons en mobile data-apparatuur op voertuig zijn aangeschaft.
	Instandhouding investeringen gebouwen	251	552	301	Nieuwe kazerne Naaldwijk is voorzien van inventaris. Een aantal gebouwinvesteringen is doorgeschoven.
	Kleding	947	814	-133	Interventiekleding en schoenen zijn geleverd. Het aantal gebruikers was hoger dan de planning, waardoor er meer is aangeschaft dan gepand.
VRH	Stelpost	200	200	0	
Totaal		2.195	2.553	358	

Bijlage 6. Kosten overgangsregeling FLO

(bedragen in euro's)

Gemeente	Subtotalen	Rekening 2019
Gemeente Delft		331.885
Buitengewone verlofregeling	129.190	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	149.873	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	44.335	
AOW compensatie	32.477	
Levensloopregeling	131.894	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	27.528	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-183.411	
Gemeente Den Haag		1.859.952
Buitengewone verlofregeling	762.481	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	767.655	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	296.913	
AOW compensatie	78.094	
Levensloopregeling	732.389	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	229.239	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-1.006.819	
Gemeente Leidschendam-Voorburg		118.271
Buitengewone verlofregeling	147.568	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	17.279	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	17.262	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	35.092	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	9.155	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-108.086	
Gemeente Pijnacker-Nootdorp		162.540
Buitengewone verlofregeling	0	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	185.764	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	37.647	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	39.266	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	3.217	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-103.354	
Gemeente Rijswijk		314.694
Buitengewone verlofregeling	32.762	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	225.353	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	73.537	
AOW compensatie	38.834	
Levensloopregeling	92.138	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	20.418	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-168.348	
Gemeente Wassenaar		54.905
Buitengewone verlofregeling	0	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	41.965	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	13.925	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	13.056	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	3.074	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-17.114	
Gemeente Zoetermeer		321.227
Buitengewone verlofregeling	87.322	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	136.085	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	39.148	
AOW compensatie	1.359	
Levensloopregeling	136.684	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	31.686	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-111.056	
Telling	3.163.475	3.163.475

Bijlage 7. Overzicht gebruikte afkortingen

Afkorting Toelichting

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BZ	Brandweerzorg
CB	Crisisbeheersing
CoPI	Commando Plaats Incident
DBK	Digitale bereikbaarheidskaart
EMU	Economische Monetaire Unie
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag (overgangsregeling)
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GnkM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
IKB	Individueel Keuzebudget
JenV	Justitie en Veiligheid
KLMO	Kwartiermakersorganisatie Landelijke Meldkamerorganisatie
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
LMS	Landelijk Meldkamer Samenwerking
MKB	Meldkamer brandweer
MVA	Materiële vaste activa
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OMS	Openbaar meldsysteem
RAV	Regionale ambulancevoorziening
ROT	Regionaal Operationeel Team
SiSa	Single information Single audit
SIV	Snelle interventie voertuig
TAS	Tankautospuut
TWAZ	Tijdelijke Wet Ambulancezorg
VRC	Versterking Rampencoördinatie Crisisbeheersing
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
WAZ	Wet ambulancezorg
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WOV	Waterongevallenvoertuig

Accountantsverslag

Veiligheidsregio Haaglanden
Boekjaar 2019

Aan het bestuur van
Veiligheidsregio Haaglanden

Den Haag, 25 maart 2020

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden (hierna: VRH) te controleren. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van VRH.

In dit verslag lichten wij toe welke overwegingen plaats hebben gevonden bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de werkzaamheden die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

Wij hebben bij de jaarrekening over boekjaar 2019 een goedkeurende controleverklaring verstrekt ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het accountantsverslag toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de VRH voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA
Director

Inhouds- opgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2019	5
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	8
Interne beheersing	18
Rechtmatigheidsmededeling	20

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage	22
Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	23
Bijlage C – Onafhankelijkheid	24
Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen	25
Bijlage E – Controleaanpak	26

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de VRH een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de VRH gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen. In onze controleverklaring is een specifieke alinea opgenomen ter benadrukking van aangelegenheden. Deze bepaling komt terug in alle controleverklaringen met betrekking tot de WNT 2019 omdat de cumulatiebepaling met betrekking tot beloning van topfunctionarissen door accountants niet controleerbaar is.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Op grond van ons onderzoek naar de SiSa-bijlage van de jaarrekening hebben wij geen bevindingen geconstateerd.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de Gemeenschappelijke Regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet op de gemeenschappelijke regeling en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Interne beheersing	Wij hebben de processen van interne beheersing in het kader van de verantwoording van de jaarrekening beoordeeld. In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.
Automatiseringsomgeving	Wij hebben de automatiseringsomgeving getoetst in het kader van de jaarrekeningcontrole. Hierbij zijn enkele verbetermogelijkheden geïdentificeerd.
Financiële positie	Het eigen vermogen bedraagt per ultimo boekjaar € 8.777.000 waarvan € 3.835.000 het onverdeelde resultaat over boekjaar 2019 betreft. De financiële positie die je hieruit kan afleiden kwalificeren wij gezien het constante karakter van de bedrijfsvoering en het lastenniveau als voldoende. De weerstandscapaciteit is ultimo 2019 van de gelijke omvang als de algemene reserve.
Voorziening groot onderhoud	Wij hebben geconstateerd dat er een analyse is opgesteld van de gemaakte onderhoudskosten versus de begrote kosten conform de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). In voorgaande controlejaren was deze analyse niet beschikbaar, wij hebben vastgesteld dat deze bevinding adequaat is opgevolgd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Een goedkeurende verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid

De door ons geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen inzake getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Daarom geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening hebben wij de goedkeuringstolerantie gehanteerd in overeenstemming met het Besluit Accountscontrole Decentrale Overheden (BADO). U heeft geen lagere marge vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. Hieruit volgt dat wij voor de jaarrekening een tolerantie voor fouten van € 970.000 (1% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves) hebben gehanteerd en een voor onzekerheden een tolerantie van € 2.910.000 (3% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves).

In dit accountantsverslag worden fouten en onzekerheden gerapporteerd die de door u vastgestelde rapportagetolerantie van € 245.000 (conform het controleprotocol 25% van de goedkeuringstolerantie) overschrijden en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door uw bestuur gerapporteerd.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV

De directie en het bestuur hebben in de jaarrekening 2019 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

De VRH heeft gedurende 2019 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Anticumulatie bepaling WNT

Met ingang van boekjaar 2019 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT- plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht.

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Gemaakte schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2019	2018
Waardering van uw materiële vaste activa	●	●
<u>Toelichting:</u> <i>Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw materiële vaste activa.</i>		
Voorziening groot onderhoud	●	●
<u>Toelichting:</u> <i>De gemaakte schattingen met betrekking tot de voorziening groot onderhoud zijn evenwichtig in de zin dat er een deugdelijke onderbouwing beschikbaar is.</i> <i>Op het gebied van analyse van realisatie versus begroting zijn nog mooie stappen gezet gedurende 2019.</i>		
Legenda status: ● = evenwichtig ● = optimistisch ● = voorzichtig ● = controleverschil		

Bevindingen

2.1 Omzetting leningen

Eind 2019 is besloten een tweetal leningen één op één om te zetten naar een lening met een lagere rentelast. De besparing die is gerealiseerd op de rentelasten voor de komende jaren is aanzienlijk.

Er is voor het omzetten € 409.000 aan boeterente betaald. Deze boeterente is in 1 keer ten laste gebracht van het resultaat 2019. De bepalingen binnen het BBV geven in geval van herfinanciering de mogelijkheid de boeterente te activeren en af te schrijven over maximaal de duur van de leningen, maar ook om de boeterente in één keer ten laste van het resultaat te brengen.

In de financiële verordening van de VRH is geen bepaling opgenomen hoe om te gaan met boeterente. Er is er nu voor gekozen om de boeterente in 1 keer ten laste van het resultaat te brengen. Wij adviseren in de financiële verordening een paragraaf op te nemen hoe om te gaan met boeterente in geval van herfinanciering.

2.2 Voorziening groot onderhoud

Wij hebben geconstateerd dat ten tijde van de controle van de jaarrekening 2019 een interne analyse beschikbaar was van de verantwoorde groot onderhoudsuitgaven. In voorgaande controlejaren was deze analyse niet voorhanden. Wij stellen hiermee vast dat de VRH opvolging heeft gegeven aan onze aanbeveling van vorig jaar.

Wij hebben geconstateerd dat de kwaliteit van de onderbouwing van de onderhoudsvoorziening alsmede de analyse van de onttrekkingen over boekjaar toereikend waren. Wel merken wij op dat de inrichting van de voorziening een hoog detailniveau heeft.

Conform voorgaande jaren is in 2019 significant minder uitgegeven aan groot onderhoud dan gepland in de MJOP. De schouw die is uitgevoerd en de basis vormt voor de MJOP lijkt niet accuraat.

Wij hebben vastgesteld dat er (net als in voorgaande jaren) prijsverschillen zijn tussen de prijs van de begrote werkzaamheden en de gerealiseerde lasten. Het is onzeker of de begrote bedragen in de onderhoudsbegroting juist zijn, doordat de begrote prijzen in veel gevallen niet aansluiten op de realisatie. Het management van de VRH heeft besloten de systematiek na het boekjaar te wijzigen. De verantwoording van de voorziening groot onderhoud per 31-12-2019 bevat een onzekerheid gezien de prijsverschillen van die geconstateerd zijn ten aanzien van de uitgaven in de afgelopen jaren. Gezien het feit dat de prijsverschillen zowel positief als negatief zijn, worden verschillen goeddeels door elkaar gecompenseerd. Om die reden is er ook geen sprake van een onzekerheid in de voorziening.

Wij steunen het voornemen van de VRH om de methodiek van de bepaling van de voorziening groot onderhoud te vernieuwen. Het invoeren van een grensbedrag (VRH is voornemens € 25.000 te nemen) in plaats van de mate van het huidige detail niveau zal vermoedelijk zorgen voor meer beheersing en inzicht in de uitgaven voor groot onderhoud. De VRH zal een nieuwe schouw uit laten voeren in 2020 welke de basis zal vormen voor het nieuwe onderhoudsplan.

2.3 Overdracht LMS

Het bestuur van de VRH heeft in 2018 ingestemd met het 'Uitwerkingskader' voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. De overdracht is eind 2019 formeel bekrachtigd door de ondertekening van het overdrachtdossier 'Gemeenschappelijke Meldkamer Den Haag'. De activa die samenhangen met de huidige meldkamer zijn door de VRH in kaart gebracht. Per 31-12-2019 is de boekwaarde van de activa die samenhangen met de meldkamer € 1,3 miljoen. De activa is tegen boekwaarde verkocht op 1-1-2020. Gezien het feit dat de transactie geen impact heeft op het resultaat concluderen wij dat de verantwoording van de activa LMS per 31-12-2019 juist is.

2.4 Bijdrage politie meldkamer

In 2019 heeft de VRH een teruggave ontvangen van de politie € 900.000 uit hoofde van efficiency voordelen die zijn gerealiseerd met de gezamenlijke meldkamer. Deze bijdrage is als opbrengst verantwoord in de jaarrekening 2019.

De financiële positie van de VRH

Resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2019 bedraagt € 3.835.000 voordelig ten opzichte van het een begroot resultaat van 0. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Herziene Begroting	Jaarrekening	Vershil
Totale lasten	100.689	97.057	-/- 3.632
Totale baten	100.092	100.471	379
Totaal saldo van baten en lasten	-/- 597	3.414	4.011
Mutatie in de reserves	597	421	-/- 176
Gerealiseerd resultaat	0	3.835	3.835

Afwijking (afgerond) (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1. Voordeel gezamenlijke beheerskosten meldkamers	1.200	
2. Voordeel vacatureruimte	1.500	
3. Voordeel gemeenschappelijke crisisbeheersing	200	
4. Incidentele verkoop vervangen voertuigen	200	
5. Bijdrage RAV, latere uitbreiding capaciteit Gnkm	200	
6. Overige & onvoorzien niet nodig gebleken	500	
Totaal	3.800	

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn uitgebreid toegelicht in de paragraaf 1.3 van de jaarrekening. De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het gerealiseerde resultaat zijn hiernaast weergegeven.

Op basis van het omvangrijke positieve resultaat hebben wij geanalyseerd of begrotingswijzigingen tijdig aan het bestuur zijn gecommuniceerd. Uit onze analyse blijkt dat de belangrijkste voordelen op een laat moment in het jaar definitief bekend zijn geworden, waardoor het eerder communiceren in een begrotingswijziging niet aan de orde is geweest. Wij benadrukken het belang om tijdig (voordelige en nadelige) begrotingswijzigingen door het algemeen bestuur vast te laten stellen.

De financiële positie van de VRH

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

De gewenste weerstandscapaciteit bedraagt € 1,46 miljoen, de beschikbare weerstandscapaciteit welke gelijk is aan de algemene reserve bedraagt € 1,41 miljoen.

De VRH heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 1,46 miljoen (2018: € 1,40 miljoen). De grootste door uw Gemeenschappelijke Regeling geïdentificeerde risico zijn:

- Invoering WNRA: € 461K
- Instroom vrijwilligers: € 289K

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een lichte stijging van de gekwantificeerde risico's met € 51K.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor enkele inkooptrajecten achteraf boven de Europese aanbestedingsdrempel liggen. Deze opdrachten zijn intern bekend. De initiële verwachting voor deze opdrachten was dat de opdrachten kleiner zouden zijn. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkoop niet als onrechtmatig zijn aangemerkt.

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij constateren dat er geen overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(* € 1.000)	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Vershil
Dotaties		54	54
Onttrekkingen	597	475	-/- 122
Saldo mutaties in de reserves	-/- 597	-/- 421	-/- 68

Aan de afwijkingen liggen bestuursbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek. De rechtmatigheid is door ons vastgesteld.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De VRH heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw Gemeenschappelijke Regeling samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Wij hebben de juistheid en volledigheid van de WNT toelichting zoals opgenomen in bijlage 5.5 in de jaarrekening gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 van de VRH hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van de VRH in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2019, uitgebracht in januari 2020, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2019 opgenomen. Hieruit blijken op meerdere vlakken verbetermogelijkheden, maar ook dat verbeteringen zijn doorgevoerd.

In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.

Automatisering

Wij hebben vastgesteld dat de automatiseringsomgeving binnen de VRH voldoet aan de daaraan te stellen eisen waardoor gesteund kan worden op uitgevoerde controles in het systeem. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Zowel de algemeen bestuur als de directie is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van de algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Interne beheersing

Wij hebben de volgende frauderisico's bij de VRH onderkend:

Gesignaleerde frauderisico's	Beheersings- maatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse control lagen binnen de VRH.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH
Onrechtmatige betalingen	Controle onjuistheid van het bankrekening-nummer van betalingen groter dan €10.000	Data-analyse op onlogische bankbetalingen.
	Controle op mutaties in crediteurenstamgegevens	
	Verbijzonderde interne controle op betalingen	

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf verantwoording af te leggen over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. Het algemeen bestuur dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeenschappelijke regeling primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het dagelijks bestuur. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de-lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te “spitten”. Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

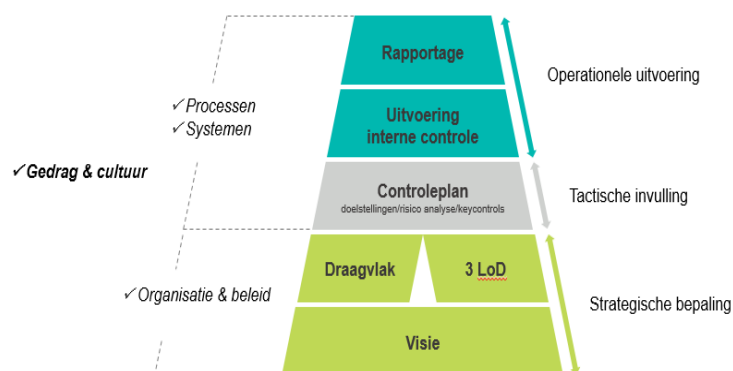
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeenschappelijke regeling. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeenschappelijke regeling getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeenschappelijke regeling en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomanagement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde “*Soft controls*” zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. *Soft controls* vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersingsmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor het bestuur en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeenschappelijke regeling.

In januari jl. is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het bestuur tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeenschappelijke regeling doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenschappelijke regelingen aan de slag met bestuur en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeenschappelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door de VRH samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)	0	8.531.000	-

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het algemeen bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur en opgenomen in het controleprotocol. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn er geen wijzigingen aangebracht in de te hanteren percentages.

Op grond van de jaarrekening 2019 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 970.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.910.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 245.000 (25% van de goedkeuringstolerantie).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2019 van de VRH gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2019 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bevestiging bij de jaarrekening

Wij hebben het algemeen bestuur gevraagd om een bevestiging bij de jaarrekening. Er zijn geen aanvullende bevestigingen toegevoegd aan de bevestiging bij de jaarrekening.

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van VRH

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- langdurige betrokkenheid
- samenloop van dienstverlening
- geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's (organisaties van openbaar belang) vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en het algemeen bestuur van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Wij bevestigingen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de VRH in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit het afgelopen jaar niet is aangetast.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- drs. R. Buitenhuis RA (director) betrokken als verantwoordelijk accountant sinds de controle van de jaarrekening 2018.
- S. Turenhout RA (senior manager) betrokken als manager sinds de controle van de jaarrekening 2016.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's, zoals de VRH, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assuredienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij verrichten geen non-assurediensten bij de VRH.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij bevestigen u dat dergelijke geschenken niet door ons verstrekt zijn dan wel ontvangen.

Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Geconstateerde verschillen zijn, indien mogelijk, gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal fouten	-	-

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal onzekerheden	-	-

Bijlage E – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts.

Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening, met name waar het de voorziening groot onderhoud betreft;
- Het niet voldoen aan aanbestedingsregels;
- Onrechtmatige betalingen.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van de VRH betreffen:

- waardering van uw materiële vaste activa;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de VRH beoordelen wij deze door het bestuur gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het bestuur aanvaardbaar zijn.

Contactgegevens

drs. Robert Buitenhuis RA

Director

r.buitenhuis@bakertilly.nl

drs Stefan Turenhout RA

Senior Manager

s.turenhout@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Scheveningseweg 80-82

Postbus 85745

2517 KZ Den Haag

+31 70 358 90 00

